EDITURA PENTRU LITERATURĂ UNIVERSALĂ

„La Boris Vian totul e contrast, duioșie și violență, glume ireverențioase și sagacitate profundă, rîsete și lacrimi, pînă la acea imaginație scăpată din hățuri și turnată în cel mai clasic tipar [...] Ni se dezvăluie de pe acum toate seducțiile acestui iconoclast cu suflet de copil, ale acestui logician îndrăgostit de trăsnăi, ale acestui împrăștiat care, în fond, e un moralist.“

JACQUELINE PIATIER

Lei 5,25

106

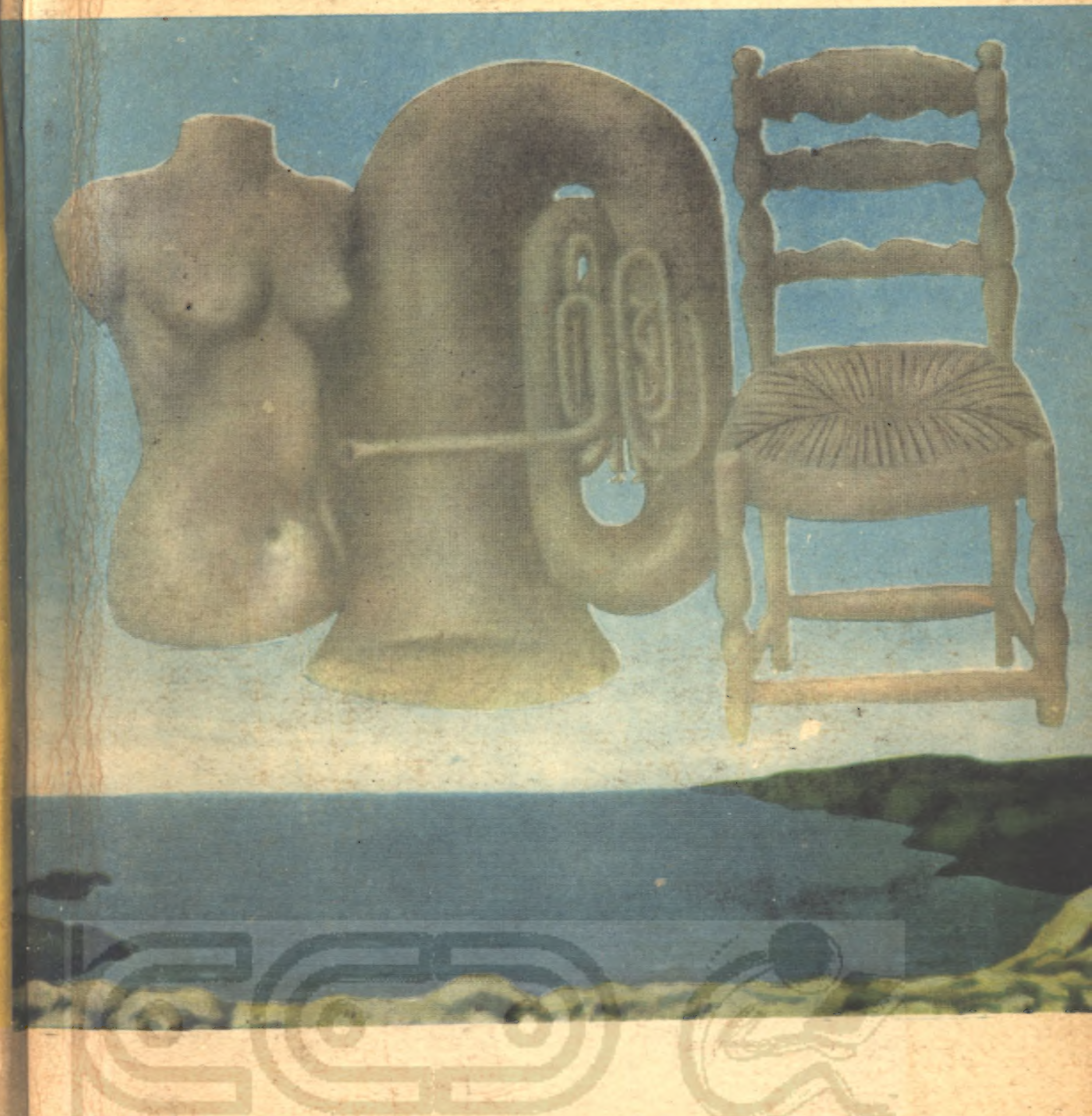
1969

BORIS VIAN ● SPUMA ZILELOR

BORIS VIAN

SPUMA ZILELOR

COLECȚIA MERIDIANE

Boris Vian

L'ÉCUME DES JOURS

Boris Vian

Spuma zilelor

Traducere, prefaţă
şi cronologie
de *Sorin Mărculescu*

Editura Pentru Literatură Universală

Bucureşti • 1969

Pe copertă a fost reprodus tabloul:
Timpuri amenințătoare de René Magritte

SPUMA ZILELOR SAU BASMUL ȘI CRIZA METAMORFOZEI

O sonerie se desprinde din perete și-și anunță proprietarul; nodul de la o cravată, recalcitrant și pudic pînă la sălbăticie, mușcă degetul celui ce vrea să-l prindă; suprafața unui tort se preface în disc și cîntă; comedoanele au conștiința propriei urîțenii; razele soarelui din apartamentul lui Colin au o elasticitate de polipi și o coerență nestatornică de hidrargir; din magnetofonul lui Chick țîșnesc lumini verzui cu viață autonomă; apartamentul lui Colin e un adevărat cuib matricial, umplut de un văzduh amniotic: pătruns de muzică, se rotunjește pînă la sferă, într-o echivalare directă a jubilației, iar cînd ceva se fisurează într-un echilibru necunoscut, el se contractă, expulzîndu-și rodul în moarte. Stratul lucrurilor.

Alt strat e cel al oamenilor, mai înclinat spre schimbare, în ciuda aparentei versatilități mai accentuate a neînsuflețitului. Ei se mișcă într-un oraș cu sugestii pariziene lipsite de importanță, într-o geografie minuțios descrisă pe mici porțiuni, aparent discontinue, unite însă în precizia neliniștitoare a fixității onirice și în contururile de o sacadată intensitate ale grotescului și absurdului. Oamenii sînt o prezență mai mult bănuită, figurile izolate sînt de altminteri rare, și cînd totuși apar, cu excepția personajelor de prim plan, au fie un rol de recuzită dinamică, fie de pro-

blematizare caricaturală. Munca apare ca o intruziune, sălbatică şi alienantă, a maşinii în om, sub o totală absenţă de finalitate, sau a unei vagi ierarhii administrative, aflate într-un ridicol contratimp funcţional, care înglobează pînă şi biserica, tarifată, hilar fastuoasă în ceremonial şi vegheată de un Isus din care nu a mai rămas decît comoditatea zîmbitoare şi indiferentă a unui semn. Mulţimile prinse în patimi unificatoare cad pradă unor masacre de o inocentă cruzime, fie în toiul distracţiilor de la patinoar, fie în pojarul fanatismului pentru, totuşi simpaticul, Jean-Sol Partre. Aparatul represiv, liberii profesionişti, corpul de utilitate publică al pompierilor sînt aproape mecanisme funcţionînd în acelaşi gol ca şi omoloagele lor tehnice. Apoi, animale asumînd destine omeneşti. Peste cîmpuri dezolate, zbor de alerioni heraldici. Prin toate, scăpărarea de oglindă, cu nenumărate faţete, a cuvîntului.

Nota cea mai persistentă şi mai remarcată a *Spumei zilelor* e lirismul poetic, plutind însă pe un echivoc fundamental, care dă măsura întregii valori a romanului. Chloé îi răsare lui Colin parcă dintr-o plasă de spaţialităţi magice de natură muzicală, era la un moment dat doar *Chloé* a marelui Duke Ellington, apoi o nălucă, plăsmuită de dorinţa lui Colin, năuc de nedragoste şi proiectîndu-şi ameţeala într-un viitor care, pentru o clipă, avea să se închege în trăsăturile unei suave şi carnale fete. Chloé pluteşte în aer, Colin o presimte, o ştie, învaţă să danseze după modulările ei melancolice, o ascultă, o pipăie în văzduhuri primăvăratice şi geroase. Şi apoi Chloé există. Oare aici să fie clipa de har a poveştii, punctul imobil în jurul căruia totul e rotire, iar feeria rotirii — încremenire ? Poate dăinui măcar umbra acestei cristalizări extatice, cînd în rest nu e decît o zvîrcolire a fiecărui atom spre altceva şi o recădere

în nimic ? Cartea lui Boris Vian ar fi basmul acestui vis, ar fi acea realitate proiectată, „prin atmosferă piezişă şi fierbinte, pe un plan referenţial neuniform ondulat şi prezentînd distorsiuni", ar fi pregnanţa tărîmului imaginar dintre Memphis şi Davenport, unde, în răstimpul a două zile de anotimp incert şi niciodată petrecute, 8 şi 10 martie 1946, muzica s-ar fi putut opri în loc şi întrupa, dacă n-ar fi lipsit ceva, instrumentul magic în stare să le păstreze lucrurilor şi oamenilor alcătuirile, fie şi vrăjmaşe în ordinea firii, dar visate şi mîntuitoare, dacă n-ar fi lipsit, în clipa de irepetabilă armonie, ceva incoruptibil şi deasupra disonanţelor ce preced armonia, o însoţesc amplificîndu-se şi, pînă la urmă, o înăbuşă. Şi pier nu numai Colin şi Chloé.

Toată cartea e de fapt o sufocare de basm într-o lume amputată pînă şi de speranţa transcendenţei. Setea de dragoste, fantezia graţioasă care colorează simpatetic frînturile de natură ivite, îmbătata evocare a trupului femeiesc şi senzualitatea nereticentă dar esenţializată pînă la desprinderea de trup, ca în inflexiunile unei melodii de Duke Ellington, bucuria luminii şi a culorii şi, mai cu seamă, elogiul iubirii împlinite în căsătorie îi dau cărţii dimensiunile unui epitalam, singularizînd-o printre celelalte romane ale lui Boris Vian : *L'Automne à Pékin* (1946) este, printre altele, romanul integralei deziluzii erotice şi al eşecului absolut al cuplului ; *L'Herbe rouge* (1950) şi *L'Arrache-couer* (1953) duc şi mai departe însingurarea şi coborîrea insului în vid şi în moarte. Şi cele două cupluri principale din *Spuma zilelor* se destramă în moarte, dar moartea lor e mai curînd un eşec al lumii care nu poate să-i conţină. Nu e vorba însă de o natură înţeleasă ca stare sufletească — pe porţiuni da, să ne gîndim la episodul norişorului tran-

dafiriu ce ocrotește plimbarea îndrăgostiților — ci dimpotrivă, de o soluție de continuitate în fluxul unificator al totalității. *Spuma zilelor* farmecă, e un poem trist, împestrițat de șotiile unei imaginații nonconformiste, dar mai prețioasă ni se pare semnificația ei gravă, obîrșia filonului tragic, voalat de grimase și zîmbete. Romanul acesta al lui Vian ni se pare a fi un epitalam negativ, o inițiere în moarte prin toate treptele unei iubiri desăvîrșite petrecute într-o ambianță aproape mitică. E văduvită însă de orice duh metamorfic, mărturie a unicei entități formative. Poate fi privit ca o replică la *Dafnis și Hloe*. În pastorala lui Longos, cei doi îndrăgostiți fac ucenicia iubirii cu complicitatea întregii lumi înconjurătoare: orice adversități i-ar întîmpina, ele au mai mult rostul unor factori de potențare a sentimentelor, și, oricum, pînă la urmă se domolesc, firea și divinitățile ei sînt activ binevoitoare, o dulce osmoză între om și cosmos, o caldă compensare mutuală netezesc și împacă poticnirile, rituri fecunde la care participă însuflețitul și neînsuflețitul rotunjesc colțul de existență într-o sferă de apoteoze calme și minore. În *Spuma zilelor* însă, Colin și Chloé, pentru a ne mărgini la ei, sînt împrejmuiți de o lume a obiectelor nu atît ostilă, cît încordată și mefientă, menținîndu-se, ca apartamentul lui Colin, într-un fragil echilibru ce lasă impresia unei armonii intrinseci. Cei doi caută o iubire desăvîrșită pe toate treptele ei, deci o încremenire, într-o lume care nu cunoaște imobilitatea, în care — după Wolf din *Iarba roșie* — nu există, niciodată și nicăieri, o ordine ideală. Pasiunea celor doi e totuși o încercare nu numai de a descoperi spațiul acesta imposibil și inaderent, ci și de a-l coloniza. Colin crede că nu oamenii, ci lucrurile se schimbă, lucrurile însă ni se înfățișează geloase de neparticiparea lor la orice dinamism or-

ganic, și, așa, reflecția lui Colin întrupează mai curînd dezamăgirea cuiva frustrat de încremenirea blîndă a unei fericiri ipotetice într-un vîrtej de antagonisme fără leac. Realitatea adîncă a lumii din *Spuma zilelor* e însă destinul schimbării generale, ceea ce nu ar fi decît un adevăr elementar, dacă nu ar interveni și o altă distincție. Să revenim puțin: s-ar părea deci că, la Vian, tragicul ar sta în schimbare, Colin aspirînd la încremenire. Lumea lucrurilor ar fi prin urmare incompatibilă cu tragicul, ar fi chiar lumea ideală, brazda unicităților pure: „unicitatea, repet — spune Vian — e o însușire proprie obiectului, iar nu omului, deoarece omul nu există decît cînd este mort, adică obiect, și de-a lungul întregii sale vieți este mai mult ori mai puțin indefinit". Dar sînt, într-adevăr, lucrurile neschimbătoare în *Spuma zilelor?* Scurta introducere în universul lor cu care am inaugurat însemnările de față resping aserțiunea lui Vian. Drama apartamentului care dublează pieirea celor doi soți e la fel de patetică și, cum am arătat, nu are nicidecum semnificația unei participări romanțioase a inanimatului la dialectica afectului. E o dramă *alături* sau *în jurul* dramei lui Colin și-a Chloei, o decădere a structurilor neutre și izolate în perfecțiunea lor beată spre *altceva*. Și, ca să ne formulăm mai curînd bănuiala, vom spune că sursa tragicului la Boris Vian, cel puțin în *Spuma zilelor*, ni se pare a sta nu în oprimarea omului de către obiect, ci în incongruența vectorilor metamorfici care străbat lumea obiectelor și lumea conștiinței: omul tinde spre iluzoria stază purificată a obiectului; obiectul, la rîndul său, tinde — căci la Vian și obiectele, nu numai cuvintele au inițiativa! — spre ambiguitatea vitalizată a omului. Două tărîmuri care s-ar putea mîntui reciproc prin instaurarea unei osmoze metamorfice, dar care se pierd prin

saltul nimicitor în analogie ! Obiectele alcătuiesc o replică suferindă, de semn contrar, a lumii omeneşti. Rareori obiectul apare la Vian în ipostaze de stihială omogenitate — piatră, apă, vînt, lemn, foc, metal — ci e supus contaminării nu numai sub semnul aceluiaşi mod ontologic, cît mai ales al coruperii vinovate, al hibridării incompatibilităţilor de regnuri diferite : microdrama grotescă a maşinii de fabricat pilule împuşcată de farmacist nu ar fi decît una din ilustrările posibile. S-ar putea aduce contraargumentul unui univers pur şi simplu de ficţiune ştiinţifică, rod al unei imixtiuni omeneşti de natură tehnologică, retezată la un moment dat şi continuînd autonom, într-o devenire paralelă, lumea rezultată. Dar suferinţa celor două planuri e atît de intensă, încît semnificaţia poetică nu ni se pare a putea fi atît de nenuanţată. „Răul e undeva în adînc", spune Colin.

Momentele de cădere a omului în obiect şi a obiectului în om există, dar nu salvează nimic, deşi se produc pe direcţia veleităţilor celor două planuri. Ele sînt un soi de comunicare în contratimp, prin medii nu osmotice — care să îngăduie o metamorfoză, deci mîntuirea — ci neutru vibratile, dînd loc numai unei mimări de ordin analogic, care duce la o smulgere din rădăcinile esenţiale şi la anulare. Şi această cădere se produce într-un moment de fisurare a impenetrabilităţii zonei de contact dintre cele două lumi întrepătrunse, iar nu paralele, zonă ce garanta pare-se armonia exemplară dintre Colin-Chloé şi apartamentul lor. E suficientă însă ieşirea din ritmul secret al existenţei lor, călătoria prin ţinuturi degradate de molima căderii în obiect a omului (paznicii şoselei mocirloase, muncitorii de la minele de cupru) sau bîntuite de entităţi ambigue (zăpada minerală, merii telescopaţi miniatural unul din altul, boala geamului, ale cărui „fontanele" nu se închid), precum

şi acţiunea nefastă a banului — finalitate degradantă a efortului — pentru ca să se producă degringolada formelor unele în celelalte, şi ireversibila desfiinţare reciprocă. Chloé, roasă de lumile incompatibile năvălite în ea, de creşterea devorantă a nufărului, moare, devine obiect tragic : o dată în sicriu, e la fel de indiferentă şi, la nevoie, de brutală, ca şi trandafirul de oţel iscat de Colin, mutilînd, azvîrlită pe fereastră, un copil ce se juca pe trotuar. Echilibrul compromis atrage şi agonia inversă a diamantinei stări a obiectelor din jurul ei : apartamentul e supus unei lente descompuneri spre un organic derizoriu de materii amorfe, vîscoase şi pulverulente, de întuneric lipicios şi umed, de concrescenţe semivegetale, de mucegaiuri, într-un dezolant compromis ontologic. Singura salvare imaginabilă, cum spuneam, ar fi, într-o lume mitică, metamorfoza, dar ea e inexistentă în universul propus de Vian. Semn, odinioară, al manifestării, recunoscătoare ori vindicative, a zeilor-în-lume, mod de împăcare sau de retragere în inaccesibil, metamorfoza oferea unica punte între modurile ontologice. Dafne, de pildă, nu era devorată de laur, ci *devenea* laur, asumînd o altă zare existenţială. În Chloé, nufărul carnivor, străin şi de lumea florilor, care-l ameninţă, nu poate nici determina o preschimbare fundamentală, nici accepta o simbioză de compromis, şi nici nu-şi poate încorpora esenţa victimei, şi, astfel, moare, omorînd. Spaima lui Colin cînd, după moartea Chloei, pîndeşte ivirea nufărului din ape e, de fapt, spaima de o adevărată molimă a ambiguităţii inconsistente, dar ucigaşe. Substituirea planurilor ontologice e prin urmare cu neputinţă în *Spuma zilelor*, dar există acea *ananké* a formei interioare, aspiraţia către contrariile ontice, ca spre o răsturnare paradisiacă în liniştea refuzată propriei condiţii. Toate „fiinţările" romanului sînt robite ei,

şi, simptomatic, pînă şi modul heraldic, dacă ar fi să-l imaginăm drept cel mai rarefiat şi mai imobil mod ontologic, îşi părăseşte cadrul şi, sub chipul stolurilor de alerioni — vulturi emblematici fără cioc şi picioare — pluteşte pe cerul mohorît la înmormîntarea Chloei. În această cascadă tragică de incongruenţe active, imaginea universului, pe care ni se pare a-l recunoaşte la Vian, se precizează, cum poate am sugerat, nu ca o alternare de lumi paralele, ci ca un ghem de zone incompatibile, dar imbricate, întrepătrunse, cărora pacea împărtăşirii le e refuzată. Această ordonare a elementelor lirice din romanul lui Vian ni se pare esenţială pentru configurarea fantasticului său atît de personal, deşi construit din elemente uşor reperabile într-o bogată ascendenţă literară ubuescă şi suprarealistă. Dovadă, încă o dată, a importanţei tensiunii dintre termeni, superioară semnificaţiei termenilor izolaţi.

Şi, cum spuneam, peste această ireductibilă zvîrcolire se-ntinde pelicula cuvintelor ce par să realizeze, în vîrtejul exploziilor semantice şi în himerice compuneri autonome, contrapartea grotescă a metamorfozelor ratate şi înfăptuite în schimb aici, răscumpărînd astfel tragismul infuz al cosmoidului romanesc la care ne-am oprit pînă acum. Pătruns de patafizica doctorului Faustroll al lui Jarry (postum, 1911) — „ştiinţa soluţiilor imaginare, care acordă simbolic liniamentelor proprietăţile obiectelor descrise prin virtualitatea lor" — de spiritul „cadavrelor delicioase" suprarealiste precum şi — inginer şi matematician — de principiile semanticii generale fondate de Alfred Korzybski : spirit neconformist, zeflemist de geniu, Boris Vian îşi întrupează universul într-un limbaj care, el singur, e în stare să sugereze o structură cosmotică independentă (*langage-univers*, după J. Bens). Logosul, la Vian, se sminteşte, şi cuvintele

se pulverizează în scînteietoare răvăşiri de semnificaţii hibridate, devin un mediu bun conducător de intenţionalităţi paradoxale, miez elastic şi divizibil, ca mercurul razelor din culoarul lui Colin, scăpat de constrîngerea crustei semnificante univoce, căpătînd extraordinare însuşiri de asimilare, substituire, anagramare, scindare şi recompunere arbitrară (vergé Saintorix !). Cuvintele se sfîşie, rătăcesc trunchiate sau se împerechează absurd, denumesc sau aderă la nenumit, joacă în conformări infinit schimbătoare, umbrind, luminînd, adîncind perspective, schimonoseală, hohot, forfotă, zîmbet, caricatură brutală, aglomerare postişă, într-un strat subţire însă, scindat parcă uneori de zona semnificatului. În cuvînt, pe care e departe de a-l trata ca ultima avangardă a limbajului din anii noştri, arta lui Boris Vian îşi manifestă nestînjenit polarităţile, subîntinzînd sau învelind tragismul neconcilierilor ontice cu grotesc, umor negru şi gratuitate pură. E, în realizarea lor, şi mai puţin în semnificaţia demersului, ceva din inventivitatea calamburescă a lui Rabelais, le Chuiche (Şviţelul), le Bedon (Ţîrclovnicul) sau le Chevêche (Epliscopul) descinzînd parcă din clerul sorbonificard al Parisului vizitat de Gargantua. Analiza sistematică a procedeelor comicului de limbaj la Vian nu face obiectul acestor note, după cum nici scriitura romanescă propriu-zisă, cu atît mai mult cu cît, în afara unor foarte interesante racursiuri sintactice (de tipul : „Şi-o să-l întreb pe Nicolas la bucătărie : — Nicolas, vrei să vii să dansezi cu mine ? — Doamne-Dumnezeule, spuse Nicolas, dacă domnul insistă, viu etc....", ea se înscrie oarecum într-un „tradiţionalism al avangardei", care se poate reîntîlni şi la un, de altminteri, inovator de limbaj, cum e Robert Pinget, apropiat însă, în *Graal-Flibuste*, de viziunea lui Boris Vian. Ne-au interesat liniile de forţă ale fenomenului, întrucît

faptul lexical concret am fost siliți să-l echivalăm, analizîndu-l deci totodată și încercînd să-i restituim, fără note și mărturisiri de intraductibilitate, jocul de tensiuni specific. Am încercat să traducem glosînd implicit. Rîndurile de pînă aici sînt doar *o* propunere de lectură. Dacă textul transpus va izbuti să sugereze *mai multe,* neîndrăznind să-și aroge virtutea *nenumăratelor* lecturi posibile în original, traducătorul își va socoti misiunea îndeplinită.

Martie, 1969

SORIN MARCULESCU

CRONOLOGIE*

1920—1937

Boris Vian se naște la Ville-d'Avray, lîngă Paris, „în ziua de 10 martie [...], din tată provensal (de la Viana, închipuiți-vă) și mamă pariziană" — scrie el, iar altundeva : „Nici o ascendență rusească. Pur și simplu, părinților le plăcea prenumele". Copilărie fără zbucium, alături de ceilalți trei frați ai săi, el fiind al doilea copil. La 12 ani

* În alcătuirea acestei *Cronologii,* fără altă pretenție decît de a grupa datele mai importante referitoare la Boris Vian, destul de greu accesibile altminteri, ne-am servit, în afară de scrierile sale, editate la J.-J. Pauvert, Éditions de Minuit, Gallimard, Pierre Seghers, Éditions du Scorpion și Au Terrain Vague, de următoarele monografii : David Noakes, *Boris Vian,* col. Classiques du XX-e siècle, Éditions Universitaires, 1964, clară, universitar construită, lucidă și bine informată ; Freddy de Vree, *Boris Vian,* essai, Eric Losefeld éditeur, 1965, prețioasă pentru critica „simpatetică" pe care o practică, împărtășind, în marginile unei informații bogate, un anumit teribilism critic, cu specificări tipologice de cea mai curată vibrație argotică, date ample și viu înfățișate despre formația intelectuală și lecturile lui Vian ; în fine, Henri Baudin, *Boris Vian — la poursuite de la vie totale,* Éditions du Centurion, 1966, utilă doar pentru unele date și sistematizări, altfel mostră semnificativă de exagerări de-a dreptul hagiografice.

e lovit de o insuficiență valvulară a aortei. Amenințarea bolii de inimă îl va urmări tot restul scurtei sale vieți, cu repercusiuni obsesive în opera sa. Elev normal, „spre norocul meu eram înzestrat, și făceam impresia că muncesc, cînd colo săream peste medie fără nici un fel de efort" — spune Wolf, în *L'Herbe rouge*. La cincisprezece ani, bacalaureat în latină-greacă; la șaptesprezece ani, bacalaureat în filozofie și matematici.

1938

Învață să cînte la trompetă și înjghebează o mică orchestră împreună cu François Rostand, fiul celebrului biolog, vecin de stradă.

Are, cu urmări asupra întregii sale vieți, revelația jazzului cu ocazia concertelor date de Duke Ellington la Paris — unul dintre marile momente ale existenței sale. Prin jazz, ajunge să cunoască Statele Unite, fără a fi părăsit niciodată Franța. *Surprise-parties* în floare, atmosferă de petreceri facile, din care se dezvoltă spiritul „trăznit" *(loufoque)*, sintetizat în primul roman al lui Vian *(Vercoquin et le plancton)*.

Intră la École Centrale pregătindu-se pentru cariera de inginer. Părăsește trompeta, la sfatul medicilor.

1940

Vacanța anului 1940 și-o petrece la Cap-Breton, unde i se refugiase familia. Aici o cunoaște pe Michelle Léglise, prima lui soție, Bibi din dedicația *Spumei zilelor*. Bravînd, reia trompeta.

1941

În iulie se căsătorește cu Michelle.

1942

Cîntă în orchestra de amatori a unui prieten, Claude Abadie. În aprilie, nașterea fiului său Patrick. Spre sfîrșitul anului, după obținerea diplomei de inginer, se angajează la AFNOR (Association Française de Normalisation). Multe din personajele sale vor fi ingineri, iar firma la care lucrează va deveni obiect de satiră (Consiliul de administrație pentru construirea căii ferate în Exopotamia, din *Toamna la Pekin*).

1943

Scrie *Trouble dans les Andains* (inedit) şi *Vercoquin et le plancton,* aceasta din urmă ca „să-mi amuz prietenii", evocare a frumoşilor ani 1935—1939. Romanul va apărea abia în 1947 : „Strînse şi vechi legături cu Jean Rostand şi fiul lui — Jean găsind romanul hazliu, propune să-l citească Queneau — Aprobare cu unele rezerve din partea acestuia din urmă — Refăcut cartea acceptată de Gallimard".

1944—45

Scrie nuvelele care vor alcătui culegerea *Les Fourmis,* conturînd cîteva din temele viitoarelor romane — alienarea şi vidul metafizic, omul derizoriu, munca distrugătoare (*L'écrevisse, Les poissons morts, Le figurant, Les bons élèves* etc. Epocă glorioasă „Saint-Germain-des-Prés".

Scrie *L'Écume des jours,* „cea mai sfîşietoare şi mai patetică poveste de dragoste din romanul contemporan" — Pierre Kast. „Cel mai mişcător roman de dragoste contemporan" — Queneau. Colaborează la revista lui Jean-Paul Sartre, *Les Temps modernes,* cu nuvele, capitole din *L'Écume des jours* şi rubrica „Chroniques du Menteur".

1946

Scrie, între 5 şi 15 august, romanul *J'irai cracher sur vos tombes* „carte, care, literar vorbind, nu merită nici o zăbavă" — după cum spune el („prost, f. prost. Comercial vorbind, e bine construit. Ştiu. Nu-s degeaba inginer", avea să-şi comenteze Vian cartea), dîndu-l drept traducere din americanul Vernon Sullivan, nume sub care va publica încă trei romane. Mistificarea i se va întoarce împotrivă, opinia literară refuzînd multă vreme să-l înregistreze pe veritabilul Vian. Romanul îl scrie ca să cîştige un pariu cu Jean d'Halluin de la Éditions du Scorpion, care căuta un „thriller" de succes. „De ce să te-adresezi unui american ? — îi spune Boris —. Dă-mi cincisprezece zile, am să ţi-l scriu eu."

Din septembrie pînă în noiembrie, scrie *L'Automne à Pékin,* cel mai bogat şi mai dens roman al său, pătruns de leitmotivul „căutării" şi al „eşecului" ciclic ; operă prin excelenţă deschisă, tribulaţiile eroilor săi, dintre care doctorul Mangemanche descinde din *Spuma zilelor* — personaje grupate în jurul întreprinzătorilor ce construiesc o cale ferată în deşertul Exopotamiei, prin mijlocul singurei case de aici — sînt pasibile de nenumărate interpretări : „e inutil să încercăm o descriere, întrucît orice soluţie poate fi luată în considerare" — spune ultima frază din roman. Roman „ingi-

nerescâ" şi criticist, pledoarie pentru căutările de profunzime (François Caradec), „căutare alchimică" a pietrei filozofale (Noël Arnaud), construcţie esoterică, cu sensuri hermetice (Freddy de Vree), eroticon dezabuzat. O analiză amănunţită şi corectă în David Noakes, pp. 70—79.

Inaugurează cronicile consacrate jazzului în *Combat* şi *Jazz-Hot*.

În iunie, pictează mult. Postum i se va organiza şi o expoziţie.

Îşi dă demisia de la AFNOR, renunţînd la meseria de inginer.

Îşi începe prima piesă de teatru *L'Équarissage pour tous*, „vodevil paramilitar" dedicat „inamicului său intim, Carol Magnul", pe care o termină în anul următor : „Textul acesta urmărea un singur ţel : să stîrnească rîsul lumii cu ceva ce nu-i de loc hazliu : războiul. Ar fi fost uşor, mi se pare acum, să te rătăceşti, cu un asemenea subiect, în profunzimile gîndirii aşa-zis inteligente. Constat cu plăcere că n-am făcut-o", spune Boris Vian despre piesa lui.

În decembrie, Daniel Parker, „preşedinte al Ligii părinţilor de familie", declanşează o acţiune în justiţie împotriva primului roman „Sullivan" — considerîndu-l pornografic. Nu i se dă curs, data apariţiei scoţînd cartea de sub incidenţa legii din 16.VII.1947. Răsunetul scandalului îl va urmări însă toată viaţa.

1947

În ianuarie îi apare la Gallimard *Vercoquin et le plancton*, iar în martie *L'Écume des jours*. La Éditions du Scorpion apare *L'Automne à Pékin*.

Frecventează cercurile existenţialiste mai ales barul „Le Tabou", primul „local existenţialist" (Sartre îşi ţinea cartierul general la Café-Flore — vezi *Spuma Zilelor* —) ; dar Boris Vian nu e nicidecum un existenţialist ortodox : „Cînd o să puteţi admite — se adresa el criticilor — că poţi scrie la *Temps modernes* fără a fi existenţialist, că-ţi pot plăcea farsele fără să le faci tot timpul ? Cînd veţi admite oare libertatea ?" (Postfaţa la *Les morts ont tous la même peau*).

Scrie al doilea roman semnat Vernon Sullivan : *Les morts ont tous la même peau*. Începe să facă traduceri, ocupaţie căreia i se va consacra pînă la sfîrşitul vieţii.

1948

Îi apare al doilea roman „Sullivan", precum şi al treilea, scris anul acesta : *Et on tuera tous les affreux*. Îl scrie şi pe cel de-al patrulea şi ultimul : *Elles se rendent pas compte*. Publică versuri : o plachetă ilustrată de Jean Boullet — *Barnum's Digest*, neglijabilă, şi scrie *Cantilènes en gelée*, care

vor apărea în 1950. „E cu neputinţă să citezi versuri ; construite ca nişte cîntece, poemele lui Vian alcătuiesc un tot, o structură — îşi poartă în ele propria lor muzică, propriul lor farmec, propria lor tandreţe atît de temător crudă“, spune Freddy de Vree, care adaugă, în 1965, în stilul său de critică „loufoque“ intraductibil : „et il faut vachement que ce recueil soit réédité“. Şi a fost.

La Théâtre Verlaine i se joacă o adaptare după *J'irai cracher sur vos tombes* (22.IV).

Colaborează intens la cîteva periodice. Continuă cronica jazzului în *Combat*, fără întrerupere. La *Jazz-Hot* susţine rubrica „Revista presei“, inaugurată în decembrie 1947, pe care, cu minime întreruperi, o duce pînă în ultimele sale zile. Nu se mulţumeşte, ca „revuedepressiste“, cum îşi spunea, cu o montare seacă a ultimelor noutăţi din lumea jazzului, ci întreţine şi o corespondenţă cu cititorii, într-o notă directă de amiciţie caldă şi camaraderie bizuită pe pasiunea comună pentru muzica de jazz şi interpreţii ei de bună calitate : „De-a lungul paginilor şi lunilor, în revista presei s-a desfăşurat o întreprindere de salubritate a spiritului care, în acelaşi timp, reprezenta o profesiune de credinţă, cu cea mai mare fantezie, cu cea mai mare libertate [...] S-au manifestat desigur şi indignări, pasiunea jazzului nu presupune neapărat un înalt nivel intelectual sau fineţe spirituală din partea cititorului.“ (Jacques J. Gaspard)

În aprilie, i se naşte al doilea copil, o fată, Carolle.

Publică versiunea „originală“ a primului roman „de“ Vernon Sullivan, *I Shall Spit on your Graves*, confecţionată cu ajutorul unui militar american, prieten.

1949

Îşi publică nuvelele sub titlul de *Les Fourmis* (Éditions du Scorpion), singura carte originală ce-i apare în acest an.

La Gallimard îi apare o traducere din Peter Cheyney *(Dames Don't Care)*.

În august, la unul din cocteilurile pe care Gaston Gallimard le oferea săptămînal, întîlneşte o tînără dansatoare din Zürich, Ursula Kübler, de care se îndrăgosteşte. O părăseşte pe Michelle, copiii rămînîndu-i la ea.

1950

Publică sceneta *Le dernier des métiers* şi piesa *L'Équarissage pour tous*, pe care, în aprilie, la „Noctambules“, i-o joacă André Reybaz şi trupa lui. Nu are succes, criticile rău-voitoare curg, rănind o susceptibilitate pe care Vian încearcă să şi-o mascheze polemic.

Tot în acest an, îi apar, neobservate, încă două scrieri : *Cantilènes en gelée* — culegere de nouăsprezece poeme — ilustrate de Christiane Alanore și publicate în colecția „Poésie et critique", condusă de G. E. Clancier, în 200 ex., și un roman scurt, *L'Herbe rouge*, de o mare concentrare, un soi de „căutare a timpului pierdut" cu sugestii psihanalitice și onirice : Wolf, inginer, căsătorit cu Lil, vrea să-și rememoreze viața, cu ajutorul unei mașini construite de el pentru ca astfel să-și suprime amintirile. Saphir Lazuli se sinucide, obsedat de omul-umbră care-l face incapabil de a o iubi pe Folavril. Singurul fericit pînă la abrutizare e cîinele, Senatorul Dupont, care-și găsește *ouapiti*-ul rîvnit și se satură.

1951

Continuă să publice traduceri (Dorothy Baker, James Cain, Strindberg — *Domnișoara Iulia*).

Scrie *Le Goûter des généraux*, piesă în trei acte, și lucrează la un *Tratat de civism*.

1952

La 8 iunie e primit oficial în colegiul de 'Patafizică, știința „soluțiilor imaginare", a cărei biblie o constituie *Les Gestes et opinions du docteur*

Faustroll, operă postumă a lui Alfred Jarry, scrisă în 1898 și publicată în 1911. Colegiul a fost fondat la 29 decembrie 1948 elaborînd titluri impresionante, un ritual solemnisim, un calendar original și o întreagă mitologie care-i însoțesc manifestările. Printre membri : René Clair, Michel Leiris, Eugen Ionescu, Max Ernst, Jacques Prévert, Raymond Queneau, François Caradec etc. „Subcomisia Cantonadei" asistase cu încîntare, la 13 aprilie 1950, la o reprezentație a *Ecarisajului pentru toți*, eveniment care determină apropierea lor de Vian. Raymond Queneau avea să afirme că „dacă Colegiul n-ar fi fost (presupunere ce implică o *contradictio in nunucupatione)*, 'patafizic, l-ar fi făcut Boris. În *Caietele de 'Patafizică* ale Colegiului, nr. 11 (iunie 1953) se anunță că Corpul Satrapilor, „pentru Promovarea și Decorarea 'Patafizicei în această Lume și în celelalte, a fost ornat cu destule catedre 'patafizice pentru a putea oferi în chip de omagiu Satrapíi" — i se oferă una și lui Boris Vian, «Ecarisor clasa 1»". Participă activ la lucrările Colegiului, culminînd cu „Ceremonia Aclamației" de la 10 iunie 1959, desfășurată pe terasa TTSS (Transcendenților Satrapi) Boris Vian și Jacques Prévert — pe atunci vecini de apartament. A deținut titlul de „Promoteur Insigne de l'Ordre de la Grande Gidouille". Vian publică în *Caiete* o *Scrisoare către Proveditor-editor asupra înțelepciunii națiunilor*, urmată de alte trei *Scrisori*, în nr. 19 (martie 1955) și nr. 21 (dec. 1955), și în *Dossiers acénonètes* nr. 7 (iunie 1959).

În septembrie se pronunță divorțul cu Michelle Léglise.
Traduceri: *Memoriile* generalului Omar N. Bradley.

1953

Publică „unul dintre cele mai bogate și mai originale romane de azi" (François Billetdoux) aproape neremarcat la apariție: *L'Arrache-coeur*: Jacquemort, psihiatru, vrea să găsească, prin psihanaliză, calea propriei sale vindecări, să-și umple vidul interior printr-un soi de identificare cu pasiunile bolnavului, nereușind decît, după eșecul cu subiecți umani, să-și incorporeze substanța mentală a unei pisici. În satul bizar în care își face experiențele, îl cunoaște pe Angel, respins de soția sa Clémentine, mamă sălbatică ce-și închide copiii într-o cușcă spre a-i feri de primejdii. Jacquemort sfîrșește prin a-i lua locul barcagiului La Gloïre, plătit de săteni să se rușineze în locul lor.

Scrie, la comanda municipalității din Caen, împreună cu compozitorul Georges Delarue, un libret de spectacol muzical, după legendele Mesei Rotunde — *Le Chevalier de Neige*. Spectacolul are loc în iunie 1953. Avea să fie transformat în operă, prezentată la Nancy în februarie 1957.

Lucrează la un scenariu cinematografic după *Am să vă scuip pe morminte.*

Cum în ultimii ani tocmai din asemenea activități extraliterare avea să-și cîștige existența Boris Vian, e instructiv să-i urmărim justificarea, cu atît mai mult cu cît luminează și multilateralitatea *conștiincioasă* a autorului: „Vezi periodic sfătuitori benevoli încărcați de brînzeturi grase deplîngînd disprețul cu care autorii părăsesc arta momiți de îndeletnicirile vulgar materiale ca jurnalismul, șansonistica, romanul infraliterar sau traducerile — dacă nu chiar băcănia pur și simplu.

E regretabil că sfătuitorii aceștia uită un adevăr elementar: primum vivere. E ușor să creezi cînd ai mijloacele materiale de trai; e dificil, cu excepția rentelor, să ai mijloace materiale de trai fără a te prostitua mai mult ori mai puțin; și dacă nu vrei să te prostituezi, trebuie să practici altă meserie. Cu toate neajunsurile pe care le comportă. Practicarea mai multor meserii te expune calificativului de amator; se uită că pretinsul amator poate practica cu *rigoare profesionistă* aceste meserii, și că, de altminteri, îndrăzneala îi e aspru penalizată... Toate astea spuse fără urmă de amărăciune și de răutate; pur și simplu fiindcă, din cînd în cînd, te simți ușurat să le spui". (Boris Vian, într-un articol despre *Le Chevalier de Neige*, *apud* David Noakes, pp. 35—36.)

Traduceri: A. E. van Vogt, *The World of A* și *The Players of A*, romane științifico-fantastice bazate pe teoriile nonaristotelice ale lui Alfred Korzybski, citit și admirat de Vian.

1954

În februarie se căsătorește cu Ursula Kübler. Scrie *Tête de Méduse* — inedită.

Traduceri : *The Man with the Golden Arm* de Nelson Algren, publicat întîi în *Les Temps modernes*, apoi, la Gallimard, în 1958.

1955

An fecund în *chansons ;* va scrie în cinci ani textul și temele melodice a 400 de cîntece, pe care, deseori, le va interpreta el însuși. Reușește, și în acest domeniu, să producă „scandal", scriind o „complîngere" antirăzboinică, *Le Déserteur*, lansată în ianuarie 1955, cîntată la radio de diverși interpreți și, finalmente, interzisă. A fost înregistrată, la Philips, împreună cu alte nouă cîntece *(Chansons possibles et impossibles)* pe un disc retras ulterior din comerț.

În octombrie e angajat ca „Director artistic (jazz și varietăți americane)" la Société Phonographique Philips, contract reînnoit, ca director artistic adjunct — din motive de sănătate — în ianuarie 1957.

Scrie *Série blême* (inedită : tragedie în argou și în alexandrini).

1956

În iulie, edem pulmonar, „rezultat al unui surmenaj neîntrerupt, grefat pe o inimă destul de anemică" — scria Vian. Refăcut parțial își duce mai departe viața obișnuită, fără nici un menajament. Reia lucrul întrerupt la *Tratatul de civism.*

1957

Nou edem pulmonar. Boala de inimă i se agravează din ce în ce. „În ultimii ani de viață — scrie David Noakes — inima lui bolnavă devenise o adevărată prezență pe care-o auzeai uneori în apartament și ale cărei pulsații făceau ca pieptul să-i vibreze foarte vizibil."

Scrie, în cîteva zile, cea mai bună piesă de teatru a sa, *Les Bâtisseurs d'empire*, jucată postum, în decembrie 1959, admirabilă parabolă deschisă a golului existențial, a fricii și a ipocriziei istorice, care-l plasează pe Vian printre cei mai de seamă dramaturgi ai absurdului : o familie, terorizată de un zgomot inexplicabil, fuge tot mai împuținată, în apartamente suprapuse, tot mai mici, însoțită de o vietate mută, un *schmürz*, pe care toți, afară de tînăra Zénobie, îl brutalizează făcîndu-se că-l ignoră.

Publică un libret de operă, *Fiesta* şi un eseu despre *chanson, En avant la Zizique... et par ici les gros sous.* Scrie poeme care-i vor fi publicate postum în culegerea *Je voudrais pas crever* — după titlul unuia dintre ele.

Traduceri : *The Three Faces of Eve* de E. C. H. Thigpen şi H. M. Cleckley ; *Erik XIV* de A. Strindberg.

1959

În ianuarie, concediu lîngă Cherbourg, singur. Apoi îşi reia viaţa epuizantă. Cu ajutorul Colegiului de 'Patafizică îşi vede publicată, în februarie, piesa *Les Bâtisseurs d'empire.* Traduce *The Quare Fellow (Le Client du matin)* de Brendan Behan.

La 23 iunie, dimineaţa, se duce să asiste la avanpremiera unui film mediocru adaptat după *J'irai cracher sur vos tombes.* Se părea că, în ciuda debutului minor, îi surîdea o carieră cinematografică, în domeniul căreia, pînă atunci, după spusele lui Pierre Kast (*Cahiers du cinéma,* XVII, nr. 98 august 1959), dăduse doar cîteva comentarii de scurtmetraje, apăruse în cîteva filme create de prieteni şi scrisese vreo zece scenarii. Grăbit sau cuprins de un exces de optimism, uită să-şi ia medicamentul zilnic. La zece minute după începutul filmului, inima încetează să-i mai bată.

Cariera postumă a lui Boris Vian e spectaculoasă. Scrierile îi sînt reeditate, comentate, teatrul jucat, se organizează expoziţii, asociaţii ale prietenilor scriitorului. Desigur, sub ameninţarea unei pripite „hagiografii". Opera lui, importantă şi, poate, încă puţin cunoscută, aşteaptă pesemne momentul de har al unei tăceri care să-i dezvăluie sensurile cele mai tulburătoare. Acest „iconoclast cu inima de copil" ştie mai multe decît spune.

S.M.

SPUMA ZILELOR

Pentru Bibi

CUVÎNT ÎNAINTE

Esențial în viață e să emiți despre tot judecăți apriorice. Se dovedește, într-adevăr, că masele dau totdeauna greș, iar indivizii au totdeauna dreptate. Să ne ferim a scoate de aici reguli de conduită : ele nu trebuie să aibă nevoie de o formulare pentru a fi urmate. Există doar două lucruri : dragostea, în toate felurile, cu fete frumoase, și muzica din New Orleans sau a lui Duke Ellington. Restul s-ar cădea să dispară, căci restul e hîd, iar cele cîteva pagini demonstrative de mai jos își trag toată forța din faptul că povestea e în întregime adevărată, de vreme ce am născocit-o de la un cap la celălalt. Realizarea ei materială propriu-zisă constă în esență dintr-o proiectare a realității, prin atmosferă piezișă și fierbinte, pe un plan referențial neuniform ondulat și prezentînd distorsiuni. E, după cum se vede, un procedeu prin excelență avuabil.

New Orleans
10 martie 1946

I

COLIN își isprăvea toaleta. La ieșirea din baie, se înfășurase într-un vast prosop plușat din care nu i se mai zăreau decît bustul și picioarele. Luă atomizorul de pe etajera de sticlă și-și pulveriză uleiul fluid și parfumat pe părul de culoare deschisă. Pieptenul de chihlimbar îi împărți chica mătăsoasă în lungi șuvițe portocalii asemenea brazdelor pe care voiosul plugar le trage cu o furculiță în dulceața de caise. Colin puse pieptenul la loc și, înarmîndu-se cu forfecuța de unghii, își teși colțurile pleoapelor mate, ca să-și încarce de mister privirea. Operația trebuia s-o facă des, pleoapele creșteau repede la loc. Aprinse mica lampă de deasupra oglinzii măritoare și se apropie ca să-și cerceteze starea epidermei. În jurul nărilor îi ieșeau în relief cîteva comedoane. Văzîndu-se așa de urîte, ele se retraseră iute sub piele și, mulțumit, Colin stinse lampa. Își descinse prosopul ce-i înfășura șalele și-și trecu unul din colțuri printre degetele de la picioare, ca să absoarbă ultimele urme de umezeală. În oglindă se putea vedea cu cine seamănă, cu blondul din rolul lui Slim din *Hollywood Canteen*. Avea cap rotund, urechi mici, nas

drept, ten auriu. Surîdea des, cu un zîmbet de prunc şi, din cauza asta, cu vremea, îi apăruse o gropiţă în bărbie. Era destul de înalt, svelt, cu picioarele lungi şi foarte plăcut. Numele de Colin i se potrivea destul de bine. Fetelor le vorbea cu delicateţe, iar băieţilor cu voioşie. Mai totdeauna era bine dispus ; restul timpului, dormea.

Goli baia dînd o gaură în fundul căzii. Pardoseala băii, cu dale de gresie ceramică de un galben-deschis, era în pantă şi îndrepta apa spre un orificiu sub care se afla chiar biroul locatarului de la etajul de jos. Nu de mult, acesta, fără a-l înştiinţa pe Colin, îşi mutase biroul în alt loc. Acum, apa curgea pe dulapul de provizii.

Îşi vîrî picioarele într-o pereche de sandale din piele de cîine-zburător şi se îmbrăcă într-un costum de casă elegant, cu pantaloni de catifea reiată, verde ca apele foarte adînci, şi haină de alpaca de culoarea alunei. Atîrnă prosopul de rastel, puse preşul de baie pe marginea căzii şi presără peste el un strat bun de sare pentru a-l sili să dea afară toată apa. Preşul începu să lase bale şi să facă ciorchini din băşicuţe de săpun.

Ieşi din baie şi o luă către bucătărie spre a supraveghea ultimele pregătiri pentru masă. Ca-n fiecare luni seara, Chick venea să cineze, stătea foarte-aproape. Era abia sîmbătă, dar Colin se simţea pătruns de dorinţa de a-l vedea pe Chick şi de a-l pofti să se înfrupte din meniul alcătuit cu o bucurie senină de către Nicolas, noul său bucătar. Chick, burlac şi el, era de-o vîrstă cu Colin — douăzeci şi doi de ani — avea înclinări literare ca şi el, dar mai puţini bani. Colin avea destulă

avere ca să poată duce o viaţă decentă fără a munci pentru alţii. Chick, în ce-l privea, trebuia să se ducă o dată pe săptămînă la minister, să-şi viziteze unchiul şi să-i ceară bani cu împrumut, căci meseria de inginer nu-i aducea un venit cu care să se menţină la nivelul muncitorilor din subordinea lui, şi e greu să comanzi unor oameni mai bine îmbrăcaţi şi mai bine hrăniţi decît tine. Colin făcea totul ca să-l ajute şi-l invita la masă ori de cîte ori putea, orgoliul lui Chick însă îl silea să fie prudent şi să nu arate, prin înlesniri prea dese, că are de gînd să-i vină în ajutor.

Culoarul dinspre bucătărie era luminos, cu pereţi de sticlă de ambele părţi, şi de fiecare parte strălucea cîte un soare, deoarece Colin îndrăgea lumina. Mai peste tot erau robinete de alamă lustruite cu grijă. Licărele sorilor pe robinete stîrneau efecte feerice. Şoarecilor din bucătărie le plăcea să joace în sunetul razelor de soare ce se izbeau de robinete şi alergau după mărgeluşele pe care le formau razele pulverizîndu-se pe pardoseală, ca nişte ţîşnituri de hidrargir galben. Colin mîngîie în treacăt un şoricel, care avea mustăţi negre, lungi de tot, era sur şi mlădiu şi minunat de lucios. Bucătarul îi hrănea foarte bine fără a-i lăsa să se îngraşe prea mult. Şoarecii nu făceau zgomot peste zi şi se jucau doar pe culoar.

Colin împinse uşa emailată de la bucătărie. Bucătarul Nicolas îşi supraveghea tabloul de bord. Şedea în faţa unui pupitru vopsit tot în email galben-deschis, pe care se aflau cadranele corespunzătoare diferitelor aparate culinare înşirate de-a lungul pereţilor. Acul de la cuptorul electric, re-

glat pentru friptură de curcan, oscila între „aproape" și „numai bine". Se apropia clipa s-o scoată. Nicolas apăsă pe un buton verde, declanșînd astfel palpatorul senzitiv. Acesta pătrunse fără a întîmpina rezistență și chiar atunci ajunse la „numai bine". Cu un gest rapid, Nicolas deconectă cuptorul și puse în funcțiune încălzitorul de farfurii.

— O să fie bună ? întrebă Colin.

— Domnul poate fi sigur, întări Nicolas. Curcanul era perfect calibrat.

— Pentru felu-ntîi, ce ne-ai pregătit ?

— Doamne-Dumnezeule, de data asta, spuse Nicolas, nimic nou. M-am mărginit să-l plagiez pe Gouffé.

— Bine că nu ți-ai găsit un maestru mai prost ! observă Colin. Și ce fragment din opera lui vei reproduce ?

— Cel tratat la pagina 638 din lucrarea lui *Carte de bucate*. Voi citi pasajul cu pricina.

Colin se așeză pe un taburet capitonat cu cauciuc spongios și cu mătase impermeabilizată, asortată la culoarea pereților, și Nicolas începu astfel :

— Se face o foaie de pateu cald obișnuit, ca pentru un aperitiv. Se pregătește un țipar mare și se taie în bucăți de cîte trei centimetri. Bucățile de țipar se pun într-o cratiță, adăugîndu-se vin alb, sare și piper, ceapă în felii subțiri, rămurele de pătrunjel, cimbru, dafin și, de asemenea, un cățel de usturoi.

— N-am putut să-l jupoi cum aș fi vrut, spuse Nicolas, s-a stricat de tot masatul.

— O să-l schimb, îi răspunse Colin.

Nicolas continuă.

— Se dă totul în fiert. Se scoate țiparul din cratiță și se trece într-o tigaie. Se strecoară fiertura printr-o sită de mătase, se adaugă făină de grîu spaniol și se lasă să se îngroașe pînă ce sosul rămîne pe lingură. Se dă sosul printr-un tifon, se toarnă peste bucățile de țipar pînă le acoperă și se lasă să fiarbă două minute. Se umple foaia de pateu cu țipar. Se instalează un cordon de ciuperci întoarse pe marginea foii și la mijloc se pune un buchet de lapți de crap. Se îmbibă totul cu sosul păstrat.

— De acord, aprobă Colin. Cred că lui Chick o să-i placă.

— Nu am avantajul de a-l cunoaște pe domnul Chick, spuse Nicolas în concluzie, dar, dacă nu-i va plăcea, data viitoare voi găti altceva, ceea ce-mi va îngădui să stabilesc, cvasiprecis, ierarhia spațială a gusturilor și dezgusturilor domniei sale.

— Mmda !..., spuse Colin. Te las, Nicolas. Mă duc să pun masa.

Străbătu culoarul în sens invers și, trecînd prin cămară, ajunse în sufrageria-studio, cu covor de un albastru-stins și cu pereți bej-trandafirii, adevărată odihnă pentru ochii deschiși.

Încăperea, de vreo patru metri pe cinci, primea lumină dinspre bulevardul Louis Armstrong prin două deschideri foarte late. Cristale fără amalgam glisau în ambele părți și îngăduiau introducerea miresmelor primăverii, cînd se nimereau să fie pe-afară. În partea opusă, o masă de stejar mlădioasă ocupa unul din ungherele încăperii. Două banchete în unghi drept însoțeau două din laturile mesei,

iar pe celelalte două laturi libere se înşirau scaune asortate, cu perne de marochin albastru. Mobilierul din încăpere mai cuprindea şi o piesă lungă şi joasă, amenajată ca discotecă, un picap de cel mai mare tip şi o mobilă, simetrică faţă de cea dintîi, unde se ţineau praştiile, farfuriile, paharele şi celelalte unelte folosite pentru mîncat la oamenii civilizaţi.

Colin alese o faţă de masă de un albastru-deschis, potrivită cu covorul. În mijlocul mesei aşeză un vas ornamental — un borcan cu formol înăuntrul căruia doi embrioni de găină păreau că mimează *Spectrul Rozei* în coregrafia lui Nijinski. Împrejur, cîteva ramuri de mimoză-curea : un prieten grădinar o obţinuse prin încrucişarea mimozei-cocoloş cu panglica neagră de lemn-dulce pe care-o găseşti la negustorii de mărunţişuri, cînd pleci de la şcoală. Luă apoi, pentru fiecare, două farfurii de porţelan alb cu nervuri de aur transparent, cîte un tacîm din oţel inoxidabil cu mînere ajurate, înăuntrul cărora cîte o buburuză împăiată, izolată între două plăcuţe de plexiglas, purta noroc. Adăugă cupe de cristal şi şervete împăturite în formă de pălărie de preot ; toate astea cereau ceva timp. Abia apucă să isprăvească pregătirile că soneria se şi desprinse din zid şi veni să-i vestească sosirea lui Chick.

Colin netezi o cută greşită a feţei de masă şi se duse să deschidă.

— Ce mai faci ? îl întrebă Chick.

— Da' tu ? răspunse Colin. Scoate-ţi balonul şi hai să-l vezi la treabă pe Nicolas.

— Noul tău bucătar ?

— Da, spuse Colin. De la mătuşă-mea, i l-am dat în schimb pe cel vechi şi-un chil de cafea belgiană.

— E bun ?

— Se pare că-şi cunoaşte meseria. E discipol de-al lui Gouffé.

— Ăla cu cufărul ? se interesă Chick îngrozit, şi mustăcioara neagră i se pleoşti tragic.

— Nu, mă, capsomane, Jules Gouffé, renumitul bucătar.

— Ştii, eu..., spuse Chick, în afară de Jean-Sol Partre, nu citesc mare lucru.

O luă după Colin pe culoarul cu dale, mîngîie şoarecii, şi-şi puse în treacăt cîteva picături de soare în brichetă.

— Nicolas, spus Colin intrînd, ţi-l prezint pe prietenul meu Chick.

— Bună ziua, domnule, spuse Nicolas.

— Bună ziua, Nicolas, răspunse Chick. N-ai cumva o nepoată pe nume Alise ?

— Ba da, domnule. O tînără de altminteri drăgălaşă, dac-aş îndrăzni cumva să fac o apreciere.

— Grozav seamănă cu dumneata, spuse Chick. Deşi, în ce priveşte bustul, sînt unele deosebiri.

— Eu sînt destul de lat în umeri, spuse Nicolas, ea, în schimb, e mai dezvoltată pe perpendiculară, dacă domnul binevoieşte să-mi îngăduie această precizare.

— Bravo, spuse Colin, iată-ne ca-n familie. Nu-mi spuseseşi că ai o nepoată, Nicolas.

— Soră-mea a călcat strîmb, domnule, spuse Nicolas. A făcut studii filozofice. Nu-s lucruri de laudă într-o familie care se mîndrește cu tradițiile ei...

— De..., spuse Colin, cred că ai dreptate. Oricum, te-nțeleg. Dar ia arată-ne pateul ăla de țipar...

— Ar fi periculos să deschid cuptorul în momentul de față, îi avertiză Nicolas. S-ar putea produce un fenomen de uscare provocat de pătrunderea unei atmosfere mai sărace în abur decît cea dinăuntru.

— Prefer, spuse Chick, surpriza de-a-l vedea prima oară pe masă.

— Nu pot decît să fiu de acord cu domnul. Mi-aș putea permite să-i adresez domnului rugămintea de a binevoi să-mi îngăduie să-mi reiau ocupațiile ?

— Bineînțeles, Nicolas, chiar te rog.

Nicolas își văzu mai departe de treburi, scoțînd din forme fileurile de limbă-de-mare în aspic, împănate cu felii de trufe și menite să servească drept garnitură la gustările de pește. Colin și Chick părăsiră bucătăria.

— Iei un aperitiv ? întrebă Colin. Pianocteilul meu e gata, ai putea să-l încerci.

— Merge ? întrebă Chick.

— Perfect. Mi-a dat de furcă pînă l-am pus la punct, dar rezultatul îmi întrece toate așteptările. Am obținut, pornind de la *Black and Tan Fantasy*, un amestec de-a dreptul uluitor.

— Pe ce principiu ? întrebă Chick.

— Fiecărei note, spuse Colin, fac să-i corespundă un alcool, un lichior sau o aromă. Pedala forte corespunde cu oul bătut și cea surdă cu înghețata. Pentru sifon e necesar un tril în registrul acut. Cantitățile sînt direct proporționale cu durata : treizecidoimea e egală cu a șaisprezecea parte dintr-o unitate, pătrimea cu o unitate, nota întreagă cu patru unități. Cînd cînți o arie lentă, intră în acțiune un sistem de vane, așa încît să sporească nu doza — ceea ce ar da un cocteil prea abundent —, ci concentrația alcoolică. Și, în raport cu durata ariei, poți să variezi după plac valoarea unității și s-o reduci bunăoară la o sutime, spre a putea obține o băutură sensibilă la toate armoniile, cu ajutorul unui reglaj lateral.

— Complicat, spuse Chick.

— Totul e comandat prin contacte electrice și releuri. Nu-ți dau amănunte, știi cum vine. De altfel, unde mai pui că pianul funcționează cu adevărat.

— Minunat ! spuse Chick.

— Un singur lucru e supărător, spuse Colin, pedala forte pentru oul bătut. Am fost nevoit să prevăd un sistem de interblocare special, deoarece cînd cînți o bucată prea „hot", cad în cocteil bucăți de omletă și abia-l mai înghiți. O să-l modific. Pînă una alta, cu atenție, merge. Pentru smîntînă proaspătă — sol grav.

— O să-mi fac unul pe *Loveless Love*, spuse Chick. O să fie nemaipomenit.

— E încă în debara, unde mi-am instalat un atelier, spuse Colin, fiindcă plăcile de protecție nu

sînt fixate. Hai să mergem acolo. O să ţi-l reglez la început pentru două cocteiluri de circa douăzeci de centilitri.

Chick se aşeză la pian. La sfîrşitul melodiei, o parte din panoul frontal se lăsă cu un zgomot sec şi se ivi un şir de pahare. Două din ele erau pline ochi cu un amestec îmbietor.

— M-am speriat, spuse Colin. La un moment dat, ai greşit o notă. Din fericire, armonia n-a avut de suferit.

— Ţine seama de armonie ? spuse Chick.

— Nu-n întregime, spuse Colin. Ar fi prea complicat. Sînt cîteva limitări doar. Bea şi hai la masă.

II

— PATEUL de ţipar e remarcabil, spuse Chick. Cine ţi-a dat ideea să-l faci ?

— Nicolas a fost cu ideea, spuse Colin. A pornit de la un ţipar care vine — sau mai bine zis venea — în fiecare zi în chiuvetă prin ţeava de apă rece.

— Curios, spuse Chick. Şi de ce asta ?

— Îşi scotea capul şi golea tubul de pastă de dinţi strîngîndu-l în fălci. Nicolas foloseşte doar pastă americană cu ananas şi se vede că asta l-a ispitit.

— Cum l-a prins ? întrebă Chick.

— În locul tubului a pus un ananas întreg. Cînd înghiţea pasta, putea să ingurgiteze şi să-şi retragă apoi capul, dar cu ananasul nu i-a mai mers şi de ce trăgea, mai rău i se înfigeau dinţii-n ananas. Nicolas...

Colin se opri.

— Nicolas, ce ? zise Chick.

— Nu-mi vine să-ţi spun, o să-ţi taie poate pofta de mîncare.

— Dă-i drumul, spuse Chick, mi s-a şi dus aproape toată.

— Atunci a intrat Nicolas şi i-a retezat capul cu o lamă de ras. Pe urmă a deschis robinetul şi-a venit şi restul.

— Asta-i tot ? spuse Chick. Mai dă-mi nişte pateu. Sper că are o familie numeroasă pe ţeavă.

— Nicolas a pus pastă cu smeură ca să vadă..., zise Colin. Da', ia spune-mi, Alise aceea despre care-i vorbeai... ?

— Tocmai la ea mă gîndesc, spuse Chick. Am întîlnit-o la o conferinţă a lui Jean-Sol. Stăteam amîndoi pe burtă, sub estradă, aşa am cunoscut-o.

— Cum arată ?

— Nu mă pricep la descrieri, spuse Chick. E frumoasă...

— Aha !... spuse Colin.

Nicolas se întoarse ; aducea curcanul.

— Stai cu noi la masă, Nicolas, spuse Colin. La urma urmei, vorba lui Chick, eşti ca-n familie.

— Întîi mă duc să văd de şoareci, dacă domnul n-are nimic împotrivă, spuse Nicolas. Viu pe urmă, curcanul e împărţit... Sosul e acolo...

4 — Spuma zilelor — c. 2805

— Ai să vezi, spuse Colin. E un sos cu cremă de manghier şi cu ienupăr, rulat în felii de carne de viţel cusute. Apeşi şi iese ca din tub.

— Straşnic ! zise Chick.

— N-ai vrea să-mi spui cum ai făcut ca să intri-n relaţii cu ea ?..., continuă Colin.

— Ei..., spuse Chick, am întrebat-o dacă-i place Jean-Sol Partre, ea mi-a spus că-i colecţionează operele... Şi-atunci i-am spus : — „Şi eu..." — Şi, de cîte ori îi spuneam ceva, ea-mi răspundea : — „Şi eu..." —, şi viceversa... Atunci, la sfîrşit, aşa, ca să fac o experienţă existenţialistă, i-am spus : — „Te iubesc mult" — şi ea a spus : — „Oh !"

— Experienţa a dat greş, spuse Colin.

— Da, spuse Chick. Dar ea n-a plecat totuşi. Atunci i-am spus : — „O iau pe-acolo" — şi ea a spus : — „Eu nu" — şi-a adăugat : — „Eu o iau pe-acolo".

— Extraordinar, îl asigură Colin.

— Atunci i-am spus : „Şi eu", — spuse Chick. Şi m-am dus peste tot pe unde s-a dus şi ea...

— Şi cum s-a terminat ? spuse Colin.

— Ei !..., spuse Chick. Era ora de culcare...

Colin se înecă şi, ca să-şi revină, bău o jumătate de litru de vin de Burgundia.

— Mîine mă duc cu ea la patinoar, spuse Chick. E duminică. Vii cu noi ? Preferăm dimineaţa, ca să nu fie lume multă. Nu prea mă amuză, observă el, fiindcă patinez prost, dar o să putem sta de vorbă despre Partre.

— Viu..., promise Colin. Viu cu Nicolas... Poate mai are şi alte nepoate...

III

COLIN coborî din metrou, apoi urcă scările. Ieşi în sens greşit şi dădu ocol staţiei, ca să se orienteze. Cercetă direcţia vîntului cu o batistă de mătase galbenă, şi culoarea batistei, luată de vînt, se lăsă pe o clădire mare, de formă neregulată, care dobîndi astfel înfăţişarea patinoarului Molitor.

În drum spre el, se afla piscina de iarnă. O lăsă în urmă şi, prin faţada laterală, pătrunse în acel organism pietrificat, străbătînd o dublă garnitură de uşi de cristal cu bare de cupru. Îşi prezentă abonamentul, care-i făcu controlorului cu ochiul din două găuri rotunde gata perforate. Controlorul răspunse cu un zîmbet complice, ceea ce nu-l împiedică să practice însă o a treia străpungere în cartonaşul lucios de culoare portocalie, şi tichetul orbi. Colin, fără nici o remuşcare, îşi vîrî abonamentul la loc în portopielea de fel rusesc, şi-o luă la stînga, pe culoarul cu covor de cauciuc care deservea şirurile de cabine. La parter nu mai erau locuri. Urcă, aşadar, scara de beton, încrucişîndu-se cu fiinţe înalte, cocoţate pe lame verticale, care se străduiau să ţopăie cît mai natural, în ciuda evidentei stînjeneli. Un bărbat în pulover alb îi deschise o cabină, încasă bacşişul ca să nu spună, făţarnic cum părea, bag şişul, şi-l părăsi în chilie, după ce, cu o cretă neglijentă, înscrie iniţialele clientului pe un dreptunghi negru instalat anume în cabină. Colin observă că omul n-avea cap de om, ci de hulub, şi nu pricepea de ce-a fost repar-

tizat să lucreze la patinoar și nu la piscină. Dinspre pistă urca un murmur oval, complex modulat de muzica megafoanelor împrăștiate de jur împrejur. Tropăiala patinatorilor nu atingea încă nivelul sonor al momentelor de afluență cînd se aseamănă cu zgomotul făcut de-un regiment care pășește în noroi împroșcîndu-l pe caldarîm. Colin îi căuta cu privirea pe Alise și pe Chick, dar ei nu apăreau pe gheață. Nicolas urma să vină ceva mai tîrziu ; mai avea de lucru la bucătărie pentru masa de prînz.

Colin își desfăcu șireturile de la pantofi și văzu că pingelele se duseseră. Scoase din buzunar un sul de mușama, nu era însă de ajuns. Își așeză atunci pantofii într-o băltoacă adunată sub bancheta de ciment și îi stropi cu îngrășăminte concentrate ca să crească talpa la loc. Își puse o pereche de șosete de lînă cu dungi mari, galbene și violete alternativ, și-și încălță ghetele de patinaj. Lama patinelor se bifurca în față permițîndu-i astfel schimbări de direcție mai lesnicioase.

Ieși, coborî un etaj. Picioarele i se cam frîngeau pe covoarele de cauciuc perforat care împodobeau culoarele betonate. Cînd să se încumete pe pistă, fu nevoit să urce la loc, în cea mai mare grabă, cele două trepte de lemn ca să nu se prăvale : o patinatoare, isprăvind un magnific salt de pajură, slobozise un ou uriaș care se sparse de picioarele lui Colin.

În vreme ce unul dintre feciorii-fărășari îi aduna cioburile răzlețite, Colin îi zări pe Chick și pe Alise care intrau pe pistă din partea opusă. Le făcu un semn pe care ei nu-l văzură și se-avîntă-n

întîmpinarea lor, fără-a ține seama însă de sensul giratoriu. Urmarea fu rapida ivire a unui considerabil morman de protestanți, peste care se înghesuiră, clipă de clipă, alți muritori ce dădeau cu disperare din brațe, din picioare, din umeri și din tot trupul înainte de-a se prăbuși peste primii prăvăliți. Soarele topise fața gheții și sub grămadă apa clipocea.

Curînd, nouă zecimi dintre patinatori se strînseseră acolo, iar Chick și Alise aveau la dispoziție numai ei, sau aproape numai ei, întreaga pistă. Se-apropiară de bulucul colcăitor, și Chick, recunoscîndu-l pe Colin după patinele bifide, îl smulse din maldăr apucîndu-l de glezne. Își strînseră mîna. Chick o prezentă pe Alise și Colin se-așeză de-a stînga ei, partea dextră fiind deja ocupată de Chick.

Ajunși la capătul din dreapta al pistei se dădură la o parte ca să facă loc feciorilor-fărășari care, nemaisperînd să găsească în muntele de victime altceva decît zdrențe fără noimă de individualități disociate, se înarmaseră cu răzuitoare pentru a îndepărta tot vraful celor întinși pe jos și năvăleau spre gura de evacuare cîntînd imnul patinoarului Molitor, compus în 1709 de Vaillant-Couturier și care-ncepe astfel :

Domnilor și doamnelor,
Evacuați pista, vă rog,
(Cu voia dumneavoastră)
Spre a ne-ngădui să-n
Cepem curățatul...

Totul, punctat de urlete de claxon menite să-ntreţină, în adîncul sufletelor celor mai călite, un fior de nestăpînită groază.

Patinatorii rămaşi în picioare aplaudară iniţiativa şi chepengul se-nchise înghiţind totul. Chick, Alise şi Colin rostiră o scurtă rugăciune şi-şi reluară rotirea.

Colin o privea pe Alise. Era îmbrăcată, printr-o ciudată întîmplare, într-un jerseu alb şi-ntr-o fustă galbenă. Purta ghete albe şi galbene şi patine de hochei. Avea ciorapi de mătase fumurii şi şosete albe răsfrînte peste ghetele cu carîmb scund, legate cu şirete albe de bumbac răsucite de trei ori în jurul piciorului. Mai consta dintr-un fular de mătase verde-strălucitor şi din păr blond nemaipomenit de des, înrămîndu-i chipul într-o învălătucire mărunt ondulată. Privea cu ajutorul unor ochi albaştri-deschişi, iar volumul îi era hotărnicit de o piele fragedă şi aurie. Poseda braţe şi pulpe rotunde, o talie fină şi un piept atît de bine desenat, încît ai fi zis că-i fotografiat.

Colin îşi mută privirea de cealaltă parte, ca să-şi regăsească echilibrul. Izbuti şi, privind în pămînt, îl întrebă pe Chick dacă pateul de ţipar îi căzuse bine.

— Nu-mi mai aduce-aminte, spuse Chick. Toată noaptea am pescuit în chiuvetă, doar oi găsi şi eu unul. La mine însă nu vin decît păstrăvi.

— Nicolas cred că ştie ce să facă din ei ! îl asigură Colin. Aveţi, urmă el, adresîndu-se îndeosebi Alisei, un unchi nemaipomenit de înzestrat.

— E mîndria familiei, spuse Alise. Mama nu se poate consola cînd se gîndeşte că s-a măritat cu

un simplu agregat în matematici, pe cînd fratele ei a reuşit atît de strălucit în viaţă.

— Tatăl dumneavoastră are agregaţia în matematici ?

— Da, este profesor la Collège de France şi membru al Institutului sau cam aşa ceva... spuse Alise, e lamentabil... la treizeci şi opt de ani. Ar fi putut să-şi dea puţină osteneală. Noroc cu unchiul Nicolas.

— Nu era vorba să vină azi ? întrebă Chick.

Un parfum fermecător se-nălţa din părul Alisei. Colin se îndepărtă un pic.

— Cred că-ntîrzie. Îi tot umbla mintea la ceva încă de dimineaţă... Ce-ar fi să veniţi amîndoi la masă ?... O să aflăm ce-avea de gînd...

— Perfect, spuse Chick. Da' dacă-ţi închipui c-o s-accept o asemenea propunere, îţi făureşti o concepţie falsă despre univers. Musai să-ţi găseşti o a patra persoană. Doar n-o s-o las pe Alise să vie la tine, ai seduce-o cu armoniile pianocteilului şi nu-mi trebuie aşa ceva.

— Oh !..., se împotrivi Colin. Îl auziţi ?...

Dar n-auzi răspunsul, căci un ins de-o înălţime fără seamăn, care de cinci minute făcea o demonstraţie de viteză, îi zvîcnise printre picioare, aplecat la limită în faţă, şi vîrtejul de aer astfel produs îl înălţă pe Colin la cîţiva metri deasupra solului. Se încleştă de cornişa galeriei de la etajul întîi, execută o ridicare în braţe şi recăzu, făcînd-o cum nu trebuia, alături de Chick şi Alise.

— N-ar trebui să li se permită să gonească-n halul ăsta, spuse Colin.

Apoi își făcu cruce, deoarece patinatorul tocmai se zdrobise de zidul restaurantului, la celălalt capăt al pistei, și rămăsese lipit de el, ca o meduză de mucava sfîrtecată de un copil crud.

Feciorii-fărășari își îndepliniră încă o dată menirea și unul din ei înălță o cruce de gheață la locul accidentului. În timp ce ea se topea, impiegatul puse discuri religioase.

Apoi totul reintră în ordine. Chick, Alise și Colin se-nvîrteau mai departe.

IV

— UITE-L pe Nicolas ! strigă Alise.

— Și uite-o pe Isis ! spuse Chick.

Nicolas își făcuse apariția la intrare, iar Isis pe pistă. El se îndreptă spre etajele de sus, iar ea spre Chick, Colin și Alise.

— Bună ziua, Isis, spuse Colin. Ți-o prezint pe Alise. Alise, iat-o pe Isis. Pe Chick îl cunoști.

Urmară strîngeri de mînă și Chick profită de ele ca s-o șteargă împreună cu Alise, lăsînd-o pe Isis în brațele lui Colin ; o luară și ei îndată din loc.

— Mă bucur că te văd, spuse Isis.

Colin era și el bucuros s-o vadă. Isis, în al optsprezecelea an de viață, reușise să se înarmeze cu păr castaniu, cu un pulover alb și o fustă galbenă, cu un fular de un verde acid, cu ghete în alb și

galben și cu ochelari de soare. Era frumoasă. Dar Colin îi cunoștea foarte bine părinții.

— Săptămîna viitoare avem o serbare, spuse Isis. Ziua de naștere a lui Dupont.

— Care Dupont ?

— Pudelul meu. Așa că mi-am invitat toți prietenii. Vii ? La patru ?...

— Da, spuse Colin. Cu cea mai mare plăcere.

— Invită-i și pe prietenii dumitale, spuse Isis.

— Pe Chick și Alise ?

— Da, sînt simpatici... Deci, pe duminică !

— Cum, și pleci ? spuse Colin.

— Da, niciodată nu stau prea mult. Sînt aici de la zece, zău, și oricum...

— Dar e-abia unsprezece ! spuse Colin.

— Am fost la bar !... La revedere !...

V

COLIN iuțea pasul pe străzile luminoase. Bătea un vînt uscat și pătrunzător și, sub picioare, mici ochiuri de gheață plesnită se sfărîmau trosnind.

Oamenii își ascundeau bărbia în ce-aveau la îndemînă : gulerul de la pardesiu, fular, manșon, văzu chiar pe unul care folosea în acest scop o colivie de păsări făcută din sîrmă, a cărei ușiță cu arc i se rezema de frunte.

— Mîine mă duc la soții Ponteauzanne, se gîndea Colin.

Erau părinții lui Isis.

— Astă-seară cinez cu Chick...

— Mă duc îndată acasă să mă pregătesc pentru mîine...

Făcu un pas mare ca să evite o dungă din bordura trotuarului ce i se părea primejdioasă.

— Dacă pot să fac douăzeci de paşi fără să calc pe vreuna, spuse Colin, mîine n-o să-mi iasă coşuri pe nas...

— Nu-i nimic, zise el călcînd cu toată greutatea pe-a noua dungă, e-o tîmpenie. Tot n-o să-mi iasă nici un coş.

Se aplecă să culeagă o orhidee albastră şi trandafirie pe care gerul o făcuse să răsară din pămînt.

Avea parfumul părului Alisei.

— Mîine o s-o văd pe Alise...

Era un gînd pe care trebuia să-l alunge. Alise îi aparţinea lui Chick fără discuţie.

— Găsesc eu mîine cu siguranţă o fată.

Dar gîndurile-i zăboveau la Alise.

— Să fie adevărat că vorbesc despre Jean-Sol Partre cînd sînt singuri !...

Poate era însă mai bine să nu se gîndească la ce făceau cînd erau singuri.

— Cîte articole a scris Jean-Sol Partre de-un an încoace ?

Oricum, pîn-acasă tot nu-i mai rămînea timp să le numere.

— Ce-o fi pregătind Nicolas pentru diseară ?

Dacă stai să te gîndeşti, asemănarea dintre Alise şi Nicolas n-are nimic extraordinar, de vreme ce sînt din aceeaşi familie. Dar asta-l aducea iarăşi pe nesimţite la subiectul interzis.

— Mă-ntreb, deci, ce-o fi pregătind Nicolas pentru diseară ?

— Nu ştiu ce-o să facă pentru diseară Nicolas, care seamănă cu Alise.

Nicolas e cu unsprezece ani mai mare ca Alise. Douăzeci şi nouă de ani bătuţi pe muche. Are mari talente culinare. O să facă friptură împănată.

Colin se apropia de casă.

— Dughenele florăreselor n-au niciodată obloane de fier. Nimeni nu-ncearcă să fure flori.

Era de la sine înţeles. Culese o orhidee portocaliu-cenuşie a cărei delicată corolă se-ncovoia. Strălucea într-o împestriţare de culori.

— E de culoarea şoricelului cu mustăţile negre... Am ajuns acasă.

Colin urcă scara de piatră îmbrăcată în lînă. În broasca uşii de sticlă argintată vîrî o cheiţă de aur.

— Veniţi, credincioşii mei slujitori !... Căci, iată, m-am întors !...

Îşi aruncă impermeabilul pe un scaun şi-o porni spre Nicolas.

VI

— NICOLAS, astă-seară faci friptură împănată ? întrebă Colin.

— Vai de mine, spuse Nicolas, domnul nu m-a înştiinţat. Aveam alte planuri.

— Ei parascovenia parascoveniilor, spuse Colin, de ce-mi vorbeşti tot timpul la persoana a treia ?

— Dacă domnul îmi îngăduie să-mi expun motivul, găsesc că o anumită familiaritate nu e admisibilă decît dacă am fi mîncat împreună dintr-un blid — și nu este cazul.

— Ești trufaș, Nicolas, spuse Colin.

— Am orgoliul poziției mele, domnule, spuse Nicolas, și n-aveți de ce să mi-o reproșați.

— De bună seamă, spuse Colin. Mi-ar plăcea să te văd însă mai puțin distant.

— Nutresc față de domnul o afecțiune sinceră, deși nemărturisită, spuse Nicolas.

— Sînt mîndru și fericit, Nicolas, și-ți răspund cu aceleași sentimente. Așadar, ce gătești astă-seară ?

— Mă voi menține, o dată mai mult, în tradiția lui Gouffé, elaborînd, de data asta, un caltaboș exotic cu porto tămîios.

— Și cum se pregătește ?... spuse Colin.

— Precum urmează : „Se ia un caltaboș și se jupoaie fără a-i lua în seamă țipetele. Se păstrează pielea cu grijă. Se împănează caltaboșul cu picioare de homari tăiate în felii subțiri și perpelite la foc iute de picior în unt călduț. Se lasă să cadă pe gheață într-o oală goală pușcă. Se încinge plita strîns și în spațiul astfel cîștigat, se aranjează cu gust turtițe de orez bine fiert. Cînd caltaboșul emite un sunet grav, se ia repede de pe foc și se stropește din belșug cu porto de calitate. Amestecarea se face cu o spatulă de platină. Se unge cu grăsime o formă și se întinde bine ca să nu ruginească. În clipa cînd se aduce la masă, se face o fiertură dintr-un săculeț de oxizi de litiu și-un sfert

de litru de lapte proaspăt. Garnisiți cu orez, serviți și spălați putina."

— Mi-a luat piuitul, spuse Colin. Mare om Gouffé. Spune-mi, Nicolas, oare mîine o să-mi iasă un coș pe nas ?

Nicolas examină protuberanța lui Colin și trase o concluzie negativă.

— Și, fiindcă veni vorba, știi să dansezi zbanghino ?

— Am rămas la entorsada stil Boissière și la boreoul lansat semestrul trecut la Neuilly, spuse Nicolas, așa că zbanghinoul nu-l știu bine ; am doar idee de el...

— Ce crezi, întrebă Colin, într-o ședință se poate însuși tehnica necesară ?

— Mi se pare că da, răspunse Nicolas. În esență, nu e ceva complicat. Trebuie doar să se evite greșelile grosolane și lipsa de gust. Una dintre ele ar fi să dansezi zbanghinoul pe ritm de boogie-woogie.

— Ar fi o greșeală ?

— Ar fi o lipsă de gust.

Nicolas puse pe masă grepul pe care-l curățase de coajă în timpul convorbirii și-și clăti mîinile cu apă rece.

— Ești grăbit ? întrebă Colin.

— Nu, domnule, nicidecum ; gătitul merge strună.

— Ți-aș rămîne atunci îndatorat dacă mi-ai da cîteva noțiuni de zbanghino, spuse Colin. Vino-n salon, pun un disc.

— I-aş sugera domnului un tempo de atmosferă, în stilul lui *Chloé* în aranjamentul lui Duke Ellington, sau al *Concertului pentru Johnny Hodges*..., spuse Nicolas. Ceeea ce peste ocean poartă denumirea de *moody* sau *sultry tune*.

VII

— PRINCIPIUL zbanghinoului, spuse Nicolas, pe care domnul, desigur, îl cunoaşte, constă în producerea de interferenţe din două surse însufleţite de o mişcare oscilatorie riguros sincronizată.

— Habar n-aveam, spuse Colin, că pentru-aşa ceva sînt necesare cunoştinţe de fizică atît de avansate.

— În speţă, spuse Nicolas, dansatorul şi dansatoarea stau la o distanţă destul de mică unul de altul, imprimînd trupurilor o ondulaţie conformă cu ritmul muzicii.

— Zău ? zise Colin cam neliniştit.

— Se produce atunci, spuse Nicolas, un sistem de unde statice prezentînd, ca în acustică, noduri şi ventre, ceea ce contribuie nu într-o mică măsură la crearea atmosferei în sala de dans.

— Desigur..., şopti Colin.

— Profesioniştii zbanghinoului, continuă Nicolas, izbutesc uneori să instaleze focare de unde parazite punîndu-şi în vibraţie sincronizată, separat, unele membre. Nu insist însă şi voi încerca să-i arăt domnului cum se procedează.

Colin alese *Chloé*, după cum îi recomandase Nicolas şi-l aşeză pe discul picapului. Puse delicat vîrful acului în prima rilă şi-l privi pe Nicolas cum începe să vibreze.

VIII

— DOMNUL va reuşi ! spuse Nicolas. Încă un efort.

— Dar, întrebă Colin, lac de năduşeală, de ce se alege o arie aşa de lentă ? E mult mai greu.

— Există o explicaţe, spuse Nicolas. În principiu, dansatorul şi dansatoarea stau la o distanţă mijlocie unul de altul. Cu o melodie lentă, poţi ajunge să reglezi ondulaţia în aşa fel, încît focarul fix să se stabilească la semiînălţimea celor doi parteneri : atunci devin mobile capul şi picioarele. Acesta e rezultatul pe care trebuie să-l obţii teoretic. S-a întîmplat — şi e regretabil — ca persoane fără scrupule să danseze zbanghinoul ca negrii, pe un tempo rapid.

— Adică ? întrebă Colin.

— Adică cu un focar mobil la picioare, unul la cap şi, din nenorocire, unul intermediar mobil la nivelul şalelor, punctele fixe sau pseudoarticulaţiile fiind sternul şi genunchii.

Colin roşi.

— Înţeleg, spuse el.

— Pe muzica de boogie, încheie Nicolas, efectul e, de ce să n-o spunem pe şleau, cu atît mai obscen, cu cît melodia e în general mai obsedantă.

Colin rămase pe gînduri.

— Unde ai învăţat zbanghino ? îl întrebă el pe Nicolas.

— M-a învăţat nepoată-mea..., spuse Nicolas. Teoria completă a zbanghinoului am stabilit-o în cursul conversaţiilor cu cumnatul meu. Este membru al Institutului, domnul ştie, desigur, şi nu i-a fost prea greu să prindă metoda. Mi-a spus chiar c-a făcut asta acum nouăsprezece ani...

— Nepoata dumitale are nouăsprezece ani ? întrebă Colin.

— Şi trei luni..., rectifică Nicolas. Dacă domnul nu mai are nevoie de mine, mă întorc să-mi văd de gătit.

— Du-te, Nicolas, şi mulţumesc, spuse Colin, luînd discul care tocmai se oprise.

IX

— O SĂ-MI pun costumul bej cu cămaşa albastră şi cravata bej cu roşu, şi pantofii de antilopă cu găurele, şi şosetele bej cu dungi roşii.

— Mai întîi o să mă spăl, şi-o să mă rad, şi-o să mă verific.

Şi-o să-l întreb pe Nicolas la bucătărie :

— Nicolas, vrei să vii să dansezi cu mine ?

— Vai de mine, spuse Nicolas, dacă domnul insistă, viu, altminteri însă aş fi fericit să-mi pot

rezolva cîteva treburi de-o urgenţă tot mai imperativă.

— E o indiscreţie, Nicolas, dacă-ţi cer mai multe amănunte ?

— Sînt, spuse Nicolas, Preşedinte al Cercului Filozofic al Oamenilor de serviciu din arondisment şi, prin urmare, sînt nevoit să particip cu oarecare sîrguinţă la întîlniri.

— Nu-ndrăznesc, Nicolas, să te-ntreb care este tema întîlnirii de azi...

— Se va discuta despre angajare. S-a stabilit o paralelă între angajarea după teoriile lui Jean-Sol Partre, angajarea sau reangajarea în trupele coloniale şi angajarea sau luarea cu simbrie de către particulari a persoanelor aşa-zise la toate.

— Uite, asta l-ar interesa pe Chick ! spuse Colin.

— Este regretabil, spuse Nicolas, dar, din nefericire, Cercul e foarte închis. Domnul Chick n-ar putea fi admis. Doar persoanele de serviciu...

— Nicolas, întrebă Colin, de ce spui mereu persoanele ?

— Domnul va observa, desigur, spuse Nicolas, că „bărbat la toate“ e cam şters, dar că expresia „femeie la toate“ capătă un înţeles vădit agresiv...

— Ai dreptate, Nicolas. Ce crezi, sînt sorţi să-mi întîlnesc azi sufletul geamăn ?... Aş vrea un suflet geamăn de felul nepoatei dumitale...

— Domnul greşeşte gîndindu-se la nepoată-mea, de vreme ce împrejurările recente învederează că domnul Chick a optat primul.

— Bine, Nicolas, spuse Colin, dar tare aş vrea să fiu îndrăgostit...

Un abur subţire ieşi pe ţeava ceainicului şi Nicolas se duse să deschidă. Portăreasa aducea sus două scrisori.

— A venit poşta ? spuse Colin.

— Îmi cer iertare, domnule, spuse Nicolas, dar amîndouă sînt pentru mine. Domnul aşteaptă veşti ?

— Aş vrea să-mi scrie-o fată, spuse Colin. Tare mi-ar plăcea.

— E douăsprezece, conchise Nicolas. Domnul doreşte micul dejun ? Avem coadă de vacă praf şi-o cupă de punci aromat cu feliuţe de pîine unse cu anşoa.

— Nicolas, de ce nu vrea să vină Chick la masă cu nepoata dumitale, dacă nu invit şi altă fată ?

— Să mă scuze domnul, dar la fel aş face şi eu. Domnul e fără îndoială un tînăr destul de chipeş...

— Nicolas, dacă astă-seară n-o să mă-ndrăgostesc de-a binelea, o să... o să colecţionez operele ducesei de Bovouard ca să-i fac în ciudă amicului Chick.

X

— AŞ VREA să mă-ndrăgostesc, spuse Colin. Ai vrea să te-ndrăgosteşti. Ar vrea *idem* (să se-ndrăgostească). Am vrea, aţi vrea să vă-ndrăgostiţi. Şi ei ar vrea să fie-ndrăgostiţi...

Îşi înnoda cravata în faţa oglinzii din baie.

— Mai am să-mi pun haina şi paltonul şi fularul şi mănuşa dreaptă şi mănuşa stîngă. Pălărie nu, ca să nu-mi stric freza. Ce faci acolo ?

Îl interpela pe şoricelul sur cu mustăţile negre care de bună seamă n-avea ce căuta în paharul de dinţi, nici chiar rezemat, cu un aer nepăsător, de buza amintitului pahar.

— Ia gîndeşte-te, îi spuse el şoricelului, aşezîndu-se pe marginea căzii (rectangulare, de email galben) ca să fie mai aproape de el, că la familia Ponteauzanne dau de vechiul meu prieten Cutare...

Şoricelul fu de acord.

— Presupune, de ce nu ? că are o verişoară. Ar purta un jerseu alb şi o fustă galbenă şi ar chema-o Al... Onezima...

Şoricelul îşi încrucişă labele şi păru surprins.

— Nu-i un nume frumos. Dar tu eşti şoarece şi mai ai şi mustăţi. Ce mai vrei ?

Se ridică-n picioare.

— S-a şi făcut trei. Vezi, din cauza ta îmi pierd timpul. Chick şi... Cu siguranţă Chick o să vină foarte devreme.

Îşi supse degetul şi-l ridică deasupra capului. Îl lăsă-n jos aproape imediat. Simţea în el o arsură ca într-un cuptor.

— O să fie dragoste-n aer, trase el concluzia. Şi asta încinge.

— Eu mă scol, tu te, el se scoală, noi, voi, ei ne sculăm, vă sculaţi, se scoală. Vrei să ieşi din pahar ?

Şoricelul dovedi că n-avea nevoie de nimeni şi ieşi singur, tăindu-şi o bucată de săpun în formă de susetă.

— Vezi să nu-l întinzi peste tot, spuse Colin. Vai, lacom mai eşti !...

Ieşi, se duse-n cameră la el şi-şi puse haina.

— Nicolas o fi plecat pesemne... Se vede c-o fi cunoscînd nişte fete extraordinare... Se zice că fetele din Auteuil se angajează la filozofi ca fete bune mai la toate...

Închise uşa camerei.

— Căptuşeala de la mîneca dreaptă mi s-a cam rupt... Nu mai am izolirband... Atîta pagubă, o s-o prind cu un cui.

Uşa se trînti în urma-i cu zgomotul unei palme goale peste o bucă goală... Asta-l făcu să tresară...

— Vreau să mă gîndesc la altceva. Să zicem că-mi rup gura pe scară...

Covorul de pe scară de un mov-pal, nu era ros decît din trei în trei trepte : într-adevăr, Colin cobora cîte patru deodată. Se-mpiedică de-o vergea nichelată şi se încurcă în balustradă.

— Asta o să mă-nveţe minte să mai spun tîmpenii. Halal treabă. Eu, tu sînt, idiot mai e !...

Îl durea spinarea. Se dumiri de ce, cînd ajunse jos şi-şi extrase o vergea întreagă din gulerul pardesiului.

Uşa de la intrare se închise-n urma lui cu zgomotul unui sărut pe-un umăr gol.

— Ce se poate vedea pe strada aceasta ?

În prim plan erau doi săpători care jucau şotron. Pîntecele celui mai gras sărea în contratimp cu stăpînul lui. Ca piatră de aruncat foloseau un crucifix vopsit în roşu căruia-i lipsea crucea.

Colin trecu de ei.

Pe dreapta, pe stînga se înălţau mîndre construcţii de chirpici cu ferestre-ghilotină. La o fereastră se apleca o femeie. Colin îi trimise o bezea, iar ea îi scutură-n cap carpeta de la pat, din molton negru-argintiu, pe care bărbatul ei n-o putea suferi.

Înfăţişarea crudă a marilor imobile o mai înveseleau magazinele. O vitrină cu articole pentru fachiri îi atrase atenţia lui Colin. Constată urcarea preţurilor, faţă de săptămîna trecută, la salata de sticlă pisată şi la cuiele de tapiţerie.

Îi ieşiră-n cale un cîine şi încă doi inşi. Cerul îi ţinea pe oameni acasă. Cei ce reuşeau să i se smulgă din gheare îşi lăsau în ele bucăţi întregi din haine şi răposau de anghină.

Agentul de circulaţie de la răspîntie îşi ascunsese capu-n pelerină. Semăna cu o umbrelă neagră, uriaşă. Chelneri de cafenea încinseseră o horă în jurul lui, ca să se încălzească.

Doi îndrăgostiţi se sărutau sub un portal.

— Nu vreau să-i văd... Nu vreau, nu vreau să-i văd... M-apucă stenahoria...

Colin trecu strada. Doi îndrăgostiţi se sărutau sub un portal.

Închise ochii şi-o luă la fugă.

Îi deschise de îndată, căci vedea, îndărătul pleoapelor, o droaie de fete care-l abăteau din drum. Una era în faţa lui. Mergea în aceeaşi direcţie. I se zăreau picioarele frumoase în cizmuliţe din blană de oaie albă, mantoul din piele de iuft roasă şi toca asortată. Păr roşcat sub tocă. Mantoul îi făcea umerii largi şi flutura pe ea.

— Vreau să i-o iau înainte. Vreau să-i văd chipul... I-o luă înainte, dar îl podidiră lacrimile. Număra pe puțin cincizeci și nouă de ani. Se așeză pe bordură și mai plînse oleacă. Asta-l ușura nespus și lacrimile înghețau cu o ușoară trosnitură și se spărgeau pe granitul lustruit al trotuarului.

Își dădu seama, după cinci minute, că se găsește în fața casei lui Isis Ponteauzanne. Două tinere trecură pe lîngă el și pătrunseră în vestibulul imobilului.

Inima i se umflă peste măsură, își pierdu greutatea, îl ridică de jos, și Colin intră după ele.

XI

CHIAR de la primul etaj începea să se audă hărmălaia înăbușită a reuniunii de la părinții lui Isis. Scara se-ncolăcea de trei ori în jurul axei și-n golul ei amplifica sunetele ca aripioarele din rezonatorul cilindric al unui vibrafon. Colin suia cu nasul la înălțimea tocurilor celor două fete. Gingașe tocuri armate din plastic trandafiriu, pantofi avîntați din piele fină și glezne delicate. Apoi, dungile de la ciorapi, ușor încrețite, ca niște omizi lungi, și scobiturile articulate de la încheietura genunchilor. Colin se opri și pierdu două trepte. Porni iar. Acum vedea partea de sus a ciorapilor fetei din stînga, dublul strat de ochiuri și albul umbrit al coapsei. Fusta celeilalte, cu pliuri late, nu-ngăduia aceeeași desfătare, dar, sub mantoul de castor, șoldurile i se

legănau mai rotunde decît ale celei dintîi, iscînd frîngerea unei mici cute alternative. Din decență, Colin își mută privirea la picioare și le văzu oprindu-se la etajul al doilea.

Le urmă pe cele două fete cărora le deschisese o subretă.

— Bună, Colin, spuse Isis. Ce mai faci ?

O trase către el și-o sărută aproape de rădăcina părului. Mirosea frumos.

— Dar nu e ziua mea ! protestă Isis, ci a lui Dupont !...

— Unde-i Dupont ? Să-l felicit !...

— E dezgustător, spuse Isis. Azi dimineață a fost dus la tuns, ca să fie ferches. I s-a făcut o baie și tot dichisul, iar pe la două i s-au înființat aici, cu un pachet de oase învechit și scîrbos, trei prieteni de-ai lui care l-au luat cu ei. Precis c-o să vină-ntr-un hal făr' de hal !...

— La urma urmelor, e ziua lui, observă Colin.

Zărea, prin pervazul ușii duble, băieții și fetele. O duzină dansau. Cei mai mulți, în picioare unii lîngă alții, stăteau, cu mîinile la spate, perechi-perechi de același sex, și schimbau impresii nu prea convingătoare cu un aer nu prea convins.

— Scoate-ți paltonul, spuse Isis. Vino, hai să te conduc la vestiarul băieților.

O urmă, întîlnind în drum alte două fete care se-ntorceau, în zgomote de genți și pudriere, din camera lui Isis, metamorfozată în vestiar pentru fete. Din tavan atîrnau cîrlige de fier împrumutate de la măcelar și, ca să le dea o notă plăcută, Isis împrumutase și două capete de oaie bine jupuite ce surîdeau la extremitatea șirurilor.

Vestiarul băieţilor, instalat în biroul tatălui lui Isis, consta în suprimarea mobilelor sus-zisului birou. Îţi zvîrleai blana pe podea şi gata povestea. Colin făcu şi el la fel şi zăbovi puţin în faţa unei oglinzi.

— Hai, vino odată, îşi pierdu Isis răbdarea. Am să te prezint unei fete fermecătoare.

Colin o trase spre sine apucînd-o de încheieturile mîinilor.

— Ai o rochie răpitoare, îi spuse el.

Era o rochie foarte simplă, din lînă de un verde ca de migdală, cu nasturi mari de ceramică aurită şi cu un grilaj de fier forjat în chip de platcă, la spate.

— Îţi place ! spuse Isis.

— E absolut răpitoare, spuse Colin. Poţi vîrî mîna printre gratii fără să fii muşcat ?

— Fii cu băgare de seamă, spuse Isis.

Se desprinse, îl luă pe Colin de mînă şi-l tîrî spre centrul de sudaţie. Îmbrînciră alţi doi invitaţi de sex ascuţit, lunecară la turnanta coridorului şi ajunseră la nucleul central prin uşa dinspre sufragerie.

— Ia te uită !..., spuse Colin, Alise şi Chick au şi ajuns ?

— Da, spuse Isis. Vino, îţi prezint...

Jumătate dintre fete erau prezentabile. Una din ele purta o rochie de lînă de un verde-migdală, şi, la spate, o platcă de o formă deosebită.

— Prezintă-mă mai ales aceleia, spuse Colin. Isis îl scutură, ca să-l potolească.

— Nu te-astîmperi odată ?...

Colin şi pusese ochii pe alta şi-şi trăgea de mînă călăuza.

— El e Colin, spuse Isis. Colin, ţi-o prezint pe Chloé.

Colin înghiţi în sec, amuţind. Gura i se umplu parcă de-un gust de răzătură de clătite arse.

— Bună ziua ! spuse Chloé...

— Bu... Sînteţi aranjată de Duke Ellington ? întrebă Colin... Şi-o rupse la fugă imediat, convins c-a spus o nerozie.

Chick îl prinse din urmă de pulpana hainei.

— Încotro ai pornit-o aşa ? Doar n-o să pleci de-acuma ! Ia priveşte !

Scoase din buzunar o cărţulie legată în marochin roşu.

— Exemplar original din *Paradoxul despre Borîtură*, de Partre...

— Ai reuşit totuşi să-l găseşti ? spuse Colin.

Apoi îşi aminti că fugea şi-o rupse la fugă.

Alise îi tăie calea.

— Zi, pleci fără să fi făcut măcar un dănsuleţ cu mine ? spuse ea.

— Iartă-mă, spuse Colin, dar adineauri m-am purtat ca un idiot şi mi-e greu să mai rămîn.

— Totuşi, cînd te priveşte cineva aşa, eşti nevoit să accepţi...

— Alise... scînci Colin, înlănţuind-o şi frecîndu-şi obrazul de părul ei.

— Ce e, dragă Colin ?

— Sst... Ssst... şi puşche !... Parascovenia parascoveniilor !... O vezi pe fata aia ?...

— Chloé ?...

— O cunoşti ?..., zise Colin. I-am spus o nerozie, de-asta plecam.

Nu mai adăugă însă că asta-l făcea parcă să simtă în interiorul toracelui o muzică militară nemţească din care n-auzi decît toba mare.

— Nu-i aşa că-i drăguţă ? întrebă Alise.

Chloé avea buzele roşii, părul brunet, înfăţişarea fericită şi asta fără vreo înrîurire a rochiei.

— N-am să-ndrăznesc ! spuse Colin.

Şi-apoi o părăsi pe Alise şi se duse s-o invite pe Chloé. Ea îl privi. Rîdea şi-şi puse mîna dreaptă pe umărul lui. Colin îi simţea degetele gingaşe pe gît. Micşoră ecartamentul dintre trupurile lor cu ajutorul unei contractări a bicepsului drept, comandată de la creier, de-a lungul unei perechi de nervi cranieni judicios aleasă.

Chloé îl privi iar. Avea ochi albaştri. Îşi scutură capul ca să-şi arunce îndărăt părul coafat şi strălucitor şi, cu un gest hotărît şi îndrăzneţ, îşi lipi tîmpla de obrazul lui Colin.

Se aşternu o tăcere îmbelşugată-n jur, şi cea mai mare parte-a lumii începu să valoreze pentru ei cît o ceapă degerată.

Dar, după cum era de aşteptat, discul se opri. Abia atunci se trezi Colin la adevărata realitate şi-şi dădu seama că tavanul e din grilaj de şipci printre care privesc locatarii de deasupra, că un canaf gros de stînjenei galbeni ascunde poalele pereţilor, că aburi, felurit coloraţi, se scurg prin deschizăturile lăsate din loc în loc şi că prietena lui, Isis, îi stă înainte şi-i oferă pesmeciori pe un platou hercinic.

— Mulţumesc, Isis, spuse Chloé, scuturîndu-şi zulufii.

— Mulţumesc, Isis, spuse Colin, luînd o corăbioară miniaturală cu cocă de lemn.

— Rău faceţi, îi spuse el Chloei. Sînt foarte buni.

Şi-apoi tuşi, fiindcă, din nefericire, dăduse peste un ghimpe de arici pitit în prăjitură.

Chloé rîse, dezvelindu-şi dinţii frumoşi.

— Ce s-a-ntîmplat ?

Trebui s-o părăsească şi să se depărteze ca să tuşească-n voie şi pînă la urmă se linişti. Chloé se întoarse cu două pahare.

— Bea asta, spuse ea, o să-ţi facă bine.

— Mulţumesc, spuse Colin. E şampanie ?

— E un amestec.

Bău o duşcă straşnică şi se înecă. Chloé nu-şi mai putea stăpîni rîsul. Chick şi Alise se apropiară.

— Ce s-a-ntîmplat ? întrebă Chick.

— Nu ştie să bea ! spuse Chloé.

Alise îl bătu pe spate, amabilă, stîrnind răsunet de gong balinez. Brusc, toţi îşi întrerupseră dansul ca să treacă la masă.

— Gata, zise Chick. E linişte. Dac-am pune un disc bun ?...

Îi făcu cu ochiul lui Colin.

— Ce-ar fi să dansăm puţin zbanghino ? propuse Alise.

Chick scotocea în vraful de discuri de lîngă picap.

— Dansează cu mine, Chick, îi spuse Alise.

— Uite, spuse Chick, pun un disc.

Era un boogie-woogie.

Chloé aştepta.
— Doar n-o să dansaţi zbanghino pe muzica asta ?..., spuse Colin îngrozit.
— De ce nu ?... întrebă Chick.
— Nu te uita la aşa ceva, îi spuse el Chloei. Îşi aplecă uşor capul şi-o sărută între ureche şi umăr. Ea fremătă, dar nu-şi îndepărtă capul.
Nici Colin nu-şi îndepărtă buzele.
Între timp, Alise şi Chick se consacrau unei remarcabile demonstraţii de zbanghino în stil negru.
Discul se isprăvi repede. Alise se reculese şi căută ce să mai pună. Chick se trînti pe un divan. Colin şi Chloé stăteau în faţa lui. Îi apucă de picioare şi-i făcu să cadă lîngă el.
— Ei, mieluşeilor, spuse el, merge strună ?
Colin se aşeză şi Chloé se cuibări comod alături de el.
— Drăguţă, fetiţa asta, nu ? spuse Chick.
Chloé surîse. Colin nu răspunse, dar îşi trecu braţul pe după gîtul fetei şi începu să se joace nepăsător cu primul nasture de la rochie, care se descheia în faţă.
Alise se întoarse.
— Dă-te mai încolo, Chick, vreau să m-aşez între Colin şi tine.
Alesese bine discul. Era *Chloé*, în aranjamentul lui Duke Ellington. Colin îi muşca ştrengăreşte Chloei părul de lîngă ureche. Îi şopti :
— E leită tu.
Şi pînă să aibă Chloé vreme să răspundă, toţi ceilalţi se-ntoarseră la dans, dîndu-şi seama pînă

la urmă că nu era nicidecum momentul să treacă la masă.
— Oh !... spuse Chloé, ce păcat !...

XII

— O SĂ te mai vezi cu ea ? întrebă Chick.
Şedeau la masă în faţa ultimei creaţii a lui Nicolas, un dovleac cu nuci.
— Nu ştiu, spuse Colin. Nu ştiu ce să fac. Ştii, e o fată foarte binecrescută. Data trecută, la Isis, băuse multă şampanie...
— O prindea foarte bine, spuse Chick. E foarte drăguţă. Nu face mutra asta ! Închipuie-ţi c-am găsit azi o ediţie din *Opţiunea Prealabilă dinaintea Scîrbei* de Partre, pe hîrtie igienică nedantelată...
— Dar de unde iei tot bănetul ăsta ? spuse Colin.
Chick se posomorî.
— Mă costă foarte scump, dar nu mă pot lipsi de ele, spuse el. Am nevoie de Partre. Sînt colecţionar. Îmi trebuie tot ce-a făcut.
— Dar nu mai conteneşte cu făcutul, spuse Colin. Publică cel puţin cinci articole pe săptămînă...
— Ştiu, ştiu, spuse Chick.
Colin îl mai servi cu dovleac.
— Cum aş putea s-o revăd pe Chloé ? spuse el.
Chick îl privi şi zîmbi.

— Aşa e, spuse el. Te bat la cap cu Jean-Sol Partre al meu. Te-ajut bucuros... Ce trebuie să fac ?

— E groaznic, spuse Colin. Sînt disperat şi totodată înspăimîntător de fericit. E nespus de plăcut să doreşti într-atîta ceva.

— Aş vrea, continuă el, să stau tolănit pe-o iarbă un pic pîrjolită, cu pămînt uscat şi soare, ştii, iarbă aurie ca paiele şi sfărîmicioasă, cu o mulţime de gîngănii, şi cu muşchi tot uscat. Te trînteşti pe burtă şi priveşti. Mai trebuie şi-un zăplaz cu pietre şi pomi răsuciţi şi strîmbi, şi frunze mărunte. E grozav de bine.

— Şi cu Chloé, spuse Chick.

— Şi cu Chloé, fireşte, spuse Colin. Cu Chloé în gînd.

Rămaseră muţi cîteva clipe. O carafă profită de tăcere ca să işte un sunet cristalin răsfrînt de pereţi.

— Mai ia niţel vin alb de Sauternes, spuse Colin.

— Da, spuse Chick, mulţumesc.

Nicolas aducea felul următor, căpăţînă de ananas în cremă de portocale.

— Mulţumesc, Nicolas, spuse Colin. După părerea dumitale, ce-aş putea face ca să revăd o fată de care sînt îndrăgostit ?

— Sfinte Doamne, domnule, spuse Nicolas, evident, se poate ivi un asemenea caz... Trebuie să-i mărturisesc domnului că aşa ceva mie nu mi s-a mai întîmplat niciodată.

— Fireşte, spuse Chick. Ai un fizic de Johnny Weissmüller. Dar nu asta-i regula generală !

— Îi mulţumesc domnului pentru această apreciere care-mi merge drept la inimă, spuse Nicolas. Îl sfătuiesc pe domnul, urmă el adresîndu-se lui Colin, să se străduiască s-adune, prin mijlocirea persoanei la care domnul a întîlnit-o pe persoana de a cărei prezenţă domnul pare a duce lipsă, unele informaţii asupra obiceiurilor şi relaţiilor acesteia din urmă.

— În ciuda complexităţii întorsăturilor dumitale, spuse Colin, cred, Nicolas, că asta e o posibilitate, într-adevăr. Ştii însă, cînd eşti îndrăgostit, nu mai eşti teafăr la minte. De-asta nu i-am spus lui Chick că de mult mă tot gîndesc la aşa ceva.

Nicolas se-ntoarse la bucătărie.

— Băiatul ăsta e de nepreţuit, spuse Colin.

— Da, spuse Chick, ştie să gătească.

Mai băură puţin sauternes. Nicolas se întorcea cu o prăjitură uriaşă.

— E un desert suplimentar, spuse el.

Colin luă un cuţit şi se opri în clipa cînd era gata să cresteze suprafaţa netedă.

— E prea frumoasă, spuse el. O să mai aşteptăm un pic.

— Aşteptarea, spuse Chick, e un preludiu în modul minor.

— Ce te face să spui asta ? zise Colin.

Luă paharul lui Chick şi-l umplu cu un vin auriu, greu şi fluid ca un eter apăsător.

— Habar n-am, spuse Chick. E o cugetare neaşteptată.

— Gustă ! zise Colin.

Îşi goliră deodată paharele.

— E formidabil !... zise Chick şi-n ochi prinseră să-i scapere lumini schimbătoare şi roşietice.
Colin se ţinea de piept.
— Mai mult decît atît, spuse el. Nu seamănă cu nimic cunoscut.
— Asta n-ar avea nici o importanţă, spuse Chick. Nici tu nu semeni cu ceva cunoscut.
— Sînt sigur, spuse Colin, că dacă bem destul, Chloé o să vină imediat.
— Trebuie s-o dovedeşti ! zise Chick.
— Mă provoci ! spuse Colin şi întinse paharul.
Chick le umplu pe-amîndouă.
— Aşteaptă ! spuse Colin.
Stinse lustra din tavan şi mica lampă ce lumina masa. Mai ardea într-un colţ doar lumina verde de la icoana scoţiană înaintea căreia obişnuia Colin să mediteze.
— Oh !... murmură Chick.
— În cristal, vinul luase o strălucire fosforescentă şi nehotărîtă, răspîndită parcă de miriade de puncte luminoase de toate culorile.
— Bea ! zise Colin.
Băură. Lucoarea le stăruia pe buze. Colin aprinse iar lumina. Părea că nu prea mai are curaj să rămînă în picioare.
— O dată n-o fi foc, spuse el. Cred că se cade să golim sticla.
— Ce-ar fi să tăiem prăjitura ? spuse Chick.
Colin luă un cuţit de argint şi începu să traseze o spirală pe luciul alb al tortului. Se opri brusc şi-şi contemplă opera cu uimire.
— Am să fac o-ncercare, spuse el.

Desprinse o frunză de ilice din buchetul de pe masă şi luă tortul într-o mînă. Învîrtindu-l iute în vîrful degetului, aşeză, cu cealaltă mînă, unul din vîrfurile frunzei în spirală.
— Ascultă !... spuse el.
Chick ascultă. Era *Chloé* în aranjamentul lui Duke Ellington.
Chick se uită la Colin. Îi fugise tot sîngele din obraz.
Chick îi luă cuţitul din mînă şi-l împlîntă cu un gest hotărît în tort. Îl despică în două, şi, în prăjitură, se afla un nou articol al lui Partre pentru Chick şi-o întîlnire cu Chloé pentru Colin.

XIII

COLIN, în picioare la colţul pieţei, o aştepta pe Chloé. Piaţa era rotundă şi-n ea erau o biserică, porumbei, un scuar, nişte bănci şi, în faţă, automobile şi autobuze, pe caldarîm. Şi soarele o aştepta pe Chloé, dar el putea să se distreze făcînd umbre, ajutînd seminţelor de fasole sălbatică să încolţească în crăpăturile cuvenite, deschizînd obloanele şi acoperind de ruşine un felinar aprins din pricina inconştienţei unui reţelist.
Colin îşi răsfrîngea tivul de la mănuşi, pregătindu-şi prima frază. Aceasta se modifica din ce în ce mai rapid pe măsură ce se-apropia ora. Nu ştia unde să meargă cu Chloé. Poate într-un sa-

lon de ceai, dar acolo, de obicei, atmosfera e mai degrabă deprimantă și nu-i plăceau de loc cucoanele lacome, de patruzeci de ani, care mănîncă șapte prăjituri cu cremă ridicîndu-și degetul cel mic. Nu înțelegea lăcomia decît la bărbați, la ei își găsește întregul tîlc fără a le știrbi demnitatea firească. La cinema nici vorbă, că n-o să vrea. La deputodrom nu, că n-o să-i placă. La cursele de viței nu, c-o să-i fie frică. La spitalul Saint-Louis nu, că nu-i voie. La muzeul Luvru nu, pentru că îndărătul heruvimilor asirieni se-ațin satiri. Nici la gara Saint-Lazare, acolo nu mai sînt decît roabe și nici urmă de tren.

— Bună ziua !...

Chloé sosise pe la spate. Colin își scoase iute mănușa, se-ncurcă în ea, își dădu cu sete un pumn în nas, exclamă „Iii !..." și-i strînse mîna. Ea rîdea.

— Pari foarte stingherit !...

Un mantou de blană cu spic lung, în culoarea părului, și o tocă tot de blană, și cizmulițe scunde, cu carîmbi de blană.

Îl luă de braț.

— Dă-mi brațul. Ești cam amorțit azi !...

— Mergea mai bine data trecută, mărturisi Colin.

Chloé continuă să rîdă și-l privi și iarăși rîse și mai cu poftă.

— Îți bați joc de mine, spuse Colin, jalnic. Nu ți-e milă.

— Îți pare bine că mă vezi ? spuse Chloé.

— Da !..., zise Colin.

Mergeau, apucînd-o pe primul trotuar ieșit în cale. Un nouraș trandafiriu cobora din văzduh și se apropia de ei.

— Viu ! propuse el.

— Vino, spuse Colin.

Și norul îi învălui. Înăuntru era cald și mirosea a zahăr cu scorțișoară.

— Nu ne mai vede nimeni ! spuse Colin... Dar noi îi vedem !...

— E cam transparent, spuse Chloé. Fii cu băgare de seamă.

— Nu-i nimic. E mai plăcut totuși, spuse Colin. Ce vrei să facem ?

— Să ne plimbăm, atît... Te plictisește ?

— Spune-mi ceva atunci...

— Nu știu nimic prea bine, spuse Chloé. Putem să ne uităm la vitrine. Ia uită-te la asta !... E interesant.

În vitrină, o femeie frumoasă ședea pe o somieră. Pieptul îi era gol și un aparat îi peria sînii de jos în sus, cu perii lungi și mătăsoase, cu păr alb și fin. Pe pancartă stătea scris : *Economisiți-vă încălțămintea cu Antipodul Reverendului Carol.*

— Bună idee, spuse Chloé.

— Dar se potrivește ca nuca-n perete !..., spuse Colin. Cu mîna e mult mai plăcut.

Chloé roși.

— Nu spune așa ceva. Nu-mi plac băieții care spun grozăvii de față cu fetele.

— Îmi pare tare rău..., zise Colin, nu voiam să...

Avea aerul atît de mîhnit, încît ea îi zîmbi și-l scutură un pic ca să-i arate că nu-i supărată.

Într-o altă vitrină, un grăsan cu șorț de măcelar căsăpea copii mici. Era o vitrină de propagandă pentru Asistența Publică.

— Uite pe ce se duc banii, spuse Colin. Grozav de mult trebuie să-i coste curățatul în fiecare seară.

— Nu-s adevărați !..., spuse Chloé alarmată.

— Poți să știi ? spuse Colin. Îi iau pe-o nimica toată de la Asistența Publică...

— Nu-mi place. Înainte nu se vedeau vitrine de propagandă ca asta. Nu găsesc că-i un progres.

— N-are importanță, spuse Colin. Nu-i influențează decît pe cei ce cred în asemenea tîmpenii.

— Și asta ?... întrebă Chloé.

În vitrină era o burtă, montată pe roți cauciucate, rotundă și durdulie bine. Pe anunț se putea citi : *Nici a dumneavoastră nu va face cute dacă o călcați cu Fierul Electric.*

— Dar o cunosc !..., zise Colin. E burta lui Serge, fostul meu bucătar !... Ce-o fi făcînd aici ?

— Nu face nimic, spuse Chloé. Doar n-oi fi vrînd să ții un logos despre burta asta. E și mult prea mare de altfel...

— Știa să gătească, nu glumă !

— Să mergem, spuse Chloé. Nu mai vreau să mă uit la vitrine, nu-mi place.

— Ce facem atunci ? întrebă Colin. Mergem să luăm un ceai undeva ?

— O !... E încă prea devreme... și pe urmă nu-mi prea place.

Colin răsuflă ușurat și-i trosniră bretelele.

— Cine-a făcut zgomotul ăsta ?

— Am călcat pe-o creangă uscată, o lămuri Colin roșind.

— Ce-ar fi să ne plimbăm la Pădure ? spuse Chloé.

Colin o privi încîntat.

— Foarte bună idee. N-o să fie țipenie de om.

Chloé roși.

— Nu de-asta. De altfel, adăugă ea în chip de răzbunare, nu vom părăsi aleile mari, altminteri ne vom uda la picioare.

Colin strînse puțin brațul pe care-l simțea sub al său.

— Hai prin pasajul subteran, zise Colin.

Pasajul era mărginit, de-o parte și de alta, de cîte un șir de colivii de mari dimensiuni, în care Aranjatorii Urbani depozitau porumbeii de schimb pentru Scuaruri și Monumente. Erau și Crescătorii de vrăbii și crescendouri ciripitoare de vrăbioare. Lumea nu cobora prea des acolo fiindcă aripile atîtor păsări stîrneau un curent de aer grozav în care se-nvîrtejeau minusculi fulgi albi și albaștri.

— Nu se-opresc niciodată din vînzoleala asta ? întrebă Chloé, ținîndu-și toca strîns, ca să nu-i zboare.

— Nu sînt totdeauna aceleași, spuse Colin.

Lui îi dădeau de furcă pulpanele pardesiului.

— Să ne grăbim să trecem de porumbei, vrăbiile fac mai puțin curent, spuse Chloé, strîngîndu-se lîngă Colin.

Se grăbiră și ieșiră din zona primejdioasă. Norișorul nu venise după ei. O luase pe scurtătură și-i și aștepta la celălalt capăt.

XIV

BANCA părea cam umedă și de un verde-închis. Cu toate astea, aleea nu era prea umblată și nu se simțeau stingheriți.

— Nu ți-e frig ? o întrebă Colin.

— Cu norul ăsta, nu, spuse Chloé... Dar tot aș vrea să stau mai aproape.

— Oh !... spuse Colin și roși.

Încercă un simțămînt ciudat. Își trecu brațul pe după mijlocul fetei. Toca îi era înclinată în partea opusă și, chiar lîngă buzele lui, îl îmbia un val de păr lucitor.

— Îmi place cu tine, spuse el.

Chloé nu răspunse. Răsuflă mai grăbită și se apropie de el pe nesimțite.

Colin aproape-i vorbea la ureche.

— Nu te plictisești ? întrebă el.

Ea făcu semn din cap că nu, și Colin izbuti să se apropie și mai mult sub oblăduirea legănării.

— Știi..., îi spuse el la ureche, și, chiar atunci, ca din greșeală, ea își întoarse capul și Colin o sărută pe buze. N-a durat prea mult ; dar a doua oară a fost și mai bine. Atunci, își îngropă fața în părul ei și rămaseră așa, fără să spună nimic.

XV

— DRĂGUȚ din partea ta că ai venit, Alise, spuse Colin. Ai să fii însă singura fată...

— Nu-i nimic, spuse Alise. Chick e de acord.

Chick confirmă. Dar, la drept vorbind, glasul Alisei nu era pe de-a-ntregul vesel.

— Chloé nu-i în Paris, spuse Colin. A plecat pe trei săptămîni în Sud, cu niște rude.

— A ! spuse Chick, cred că ești foarte nefericit.

— N-am fost niciodată mai fericit ! spuse Colin. Vream să vă anunț logodna noastră...

— Felicitări, spuse Chick.

Se ferea s-o privească pe Alise.

— Ce-i cu voi ? întrebă Colin. Parcă nu prea merge motorul.

— Nu-i nimic, spuse Alise. Chick e un prost.

— Nici vorbă, spuse Chick. N-o asculta, Colin... Nu-i nimic.

— Susțineți amîndoi același lucru și totuși nu vă înțelegeți, spuse Colin, deci unul dintre voi minte — sau chiar amîndoi. Haideți, o să cinăm imediat.

Trecură în sufragerie.

— Ia loc, Alise, spuse Colin. Vino lîngă mine, ia spune-mi ce s-a-ntîmplat.

— Chick e un prost, spuse Alise. Zice că face-o greșeală că mă ține lîngă el de vreme ce n-are bani ca să-mi ofere o viață îmbelșugată și-i e rușine că nu se-nsoară cu mine.

— Sînt un nemernic, spuse Chick.

— Nu știu ce să vă spun, făcu Colin.

Era atît de fericit încît toate astea îl îndurerau nespus.

— Nu atît din pricina banilor, zise Chick. Părinții Alisei n-au s-admită niciodată s-o iau de nevastă, și pe bună dreptate. E o poveste ca asta într-o carte a lui Partre.

— O carte excelentă, spuse Alise. N-ai citit-o, Colin ?

— Asta-mi sînteţi voi, zise Colin. Sînt sigur că toţi banii vi se duc tot pe el.

Chick şi Alise lăsară capul în pămînt.

— Eu sînt de vină. Alise nu mai cheltuieşte nimic pentru Partre. N-o mai interesează aproape de loc de cînd e cu mine.

Glasul lui avea o nuanţă de reproş.

— Îmi place mai mult de tine decît de Partre, spuse Alise.

Îi venea să plîngă.

— Eşti bună, zise Chick. Nu te merit. Dar ăsta mi-e viciul, să colecţionez Partre, şi, din nenorocire, un inginer nu-şi poate îngădui să aibă totul.

— Sînt dezolat, spuse Colin. Aş vrea ca totul să vă meargă bine. Desfăceţi-vă mai bine şervetele.

Sub şervetul lui Chick era un exemplar semilegat în piele de sconcs din *Borîtură*, şi sub şervetul Alisei, un inel gros de aur în formă de greaţă.

— Oh !..., făcu Alise.

Îşi încolăci braţele pe după gîtul lui Colin şi-l sărută.

— Eşti un tip şi jumătate, spuse Chick. Nu ştiu cum să-ţi mulţumesc ; de altfel, ştii prea bine că nu-ţi pot mulţumi după cum aş vrea...

Colin se simţea mai în apele lui. Şi Alise era cu adevărat strălucitoare în seara asta.

— Cu ce parfum îţi dai ? întrebă el. Chloé se parfumează cu esenţă de orhidee bidistilată.

— Cu nici un parfum, spuse Alise.

— E natural, spuse Chick.

— Minunat !... spuse Colin. Miroşi a pădure cu un pîrîu şi iepuraşi.

— Vorbeşte-ne despre Chloé !..., spuse Alise măgulită.

Nicolas aducea aperitivele.

— Bună, Nicolas, zise Alise. Sănătos, bine ?

— Da, spuse Nicolas.

Puse tava pe masă.

— Nu mă săruţi ? întrebă Alise.

— Nu te sfii, Nicolas, spuse Colin. Şi mi-ai face o mare plăcere dac-ai vrea să mănînci cu noi...

— Oh ! Da..., spuse Alise. Rămîi la cină cu noi.

— Domnul mă pune în cea mai mare încurcătură, spuse Nicolas. Nu mă pot aşeza la masă în ţinuta aceasta...

— Ascultă, Nicolas, zise Colin. Du-te şi schimbă-te, dacă vrei, dar îţi ordon să iei masa cu noi.

— Mulţumesc, domnule, spuse Nicolas. Mă duc să mă schimb.

Lăsă tava pe masă şi ieşi.

— Deci, cum e cu Chloé ? spuse Alise.

— Serviţi-vă, spuse Colin. Nu ştiu ce e, dar cred că-i ceva bun.

— Ne faci să tînjim !... spuse Chick.

— Mă-nsor cu Chloé peste o lună, spuse Colin. Tare-aş vrea să fie ca mîine !...

— Ei, spuse Alise, ai noroc.

Colin se simţea cuprins de ruşine la gîndul că e aşa de bogat.

— Ascultă, Chick, spuse el, vrei o parte din banii mei ?

Alise îl privi pe Colin cu duioşie. Era atît de bun, încît în vinele de la mîini i se zărea palpitul gîndurilor albastre şi mov.

— Nu cred c-ar ajuta la ceva, spuse Chick.

— Ai putea să te-nsori cu Alise, spuse Colin.

— Părinţii ei nu vor, răspunse Chick, şi nu vreau s-o rupă cu ei. E prea tînără...

— Nu-s chiar aşa de tînără, spuse Alise, îndreptîndu-se din şale pe bancheta capitonată, ca să-şi pună în valoare pieptul provocător.

— Nu vrea să spună asta !..., interveni Colin. Ascultă, Chick, am o sută de mii de dublezoni, îţi dau un sfert din ei şi-o să poţi trăi în linişte. O să munceşti mai departe şi-o să meargă.

— N-am să fiu niciodată-n stare să-ţi mulţumesc cum se cuvine, spuse Chick.

— Nu-mi mulţumi. Pe mine mă interesează nu fericirea tuturor oamenilor, ci a fiecăruia în parte.

Se auzi soneria.

— Mă duc să deschid, spuse Alise. Doar eu sînt cea mai tînără, chiar tu mi-ai reproşat-o...

Se ridică şi picioarele ei stîrniră un ropot mărunt pe covorul elastic.

Era Nicolas, coborîse pe scara de serviciu. Se întorcea acum îmbrăcat într-un pardesiu din stofă miţoasă, cu galoane bej şi verzi, iar în cap cu un fetru yankeu extraplat. Purta mănuşi de porc jecmănit, pantofi de gavial consistent şi, după ce se dezbrăcă, apăru în întreaga-i splendoare, haină de velur cu dungi ivorii şi pantaloni albastru-petrol cu manşete largi de cinci degete başca policarul.

— Ah ! făcu Alise. Ce şic eşti !

— Ce mai faci, nepoţico ? Tot frumoasă ?

O mîngîie pe sîni şi pe şolduri.

— Hai la masă, spuse Alise.

— Bună, băieţi, spuse Nicolas făcîndu-şi intrarea.

— În fine ! Te-ai hotărît să vorbeşti omeneşte.

— Bine-nţeles ! spuse Nicolas. Pot şi-aşa. Da' ia zi, continuă el, ce-ar fi să ne tutuim tuspatru ?

— S-a făcut, spuse Colin. Dă-i drumul.

Nicolas se aşeză în faţa lui Chick.

— Ia din aperitive, spuse acesta din urmă.

— Fraţilor, conchise Colin, n-aţi vrea să-mi fiţi cavaleri de onoare ?

— De acord, acceptă Nicolas. Dar să nu trebuiască să ne-mperechem cu domnişoare ciume, nu ? Figura-i clasică şi binecunoscută...

— Mă gîndesc să le rog pe Alise şi Isis să fie domnişoare de onoare, iar fraţii Desmaret pederaşti de onoare.

— S-a făcut ! spuse Chick.

— Alise, spuse Nicolas, du-te la bucătărie şi adu platoul din cuptor. Acum cred că-i gata.

Alise urmă instrucţiunile lui Nicolas şi aduse platoul de argint masiv. Şi, cînd Chick luă capacul, văzură înăuntru două figurine din ficat de gîscă sculptat, înfăţişîndu-i pe Colin în redingotă şi pe Chloé în rochie de mireasă. De jur împrejur se putea citi data căsătoriei, iar într-un colţ, o semnătură : *Nicolas.*

XVI

COLIN alerga pe stradă.

— Va fi o nuntă minunată... Mîine, mîine dimineață. Toți prietenii-mi vor fi de față...

Strada ducea spre Chloé.

— Chloé, dulci îți sînt buzele. Obrazul tău e ca un fruct. Ochii tăi văd cum trebuie să vadă și trupul tău mă înfierbîntă...

Bile de sticlă se rostogoleau pe stradă și-n urma lor veneau copii.

— Îmi vor trebui luni întregi, luni întregi ca să mă satur de sărutările ce ți le voi dărui. Vor trebui ani de luni ca să-mi secătuiesc sărutările ce vreau să le aștern pe tine, pe mîinile tale, pe părul, pe ochii, pe gîtul tău...

Se iviră trei fetițe, cîntau o horă roată și-o jucau în triunghi.

— Chloé, aș vrea să-ți simt sînii pe pieptul meu, încrucișîndu-mi mîinile pe tine, brațele tale înlănțuite pe după gîtul meu, capul tău parfumat în culcușul umărului meu, și pielea ta zvîcnitoare, și mireasma ce-o răspîndești...

Cerul era pur și-albastru, era încă ger, dar mai puțin. Arborii, golași și negri, începeau s-arate lumii, pe crengile mohorîte, muguri verzi, stînd să plesnească.

— Cînd departe ești de mine, mi te năzărești în rochia prinsă-n nasturi de argint, dar, ia stai, cînd ai purtat-o ? Nu fusese-ntîia oară ? Era în ziua întîlnirii, și sub mantoul greu și mătăsos, ți-era lipită strîns pe trup.

Împinse ușa de la prăvălie și intră.

— Vreau brațe-ntregi de flori pentru Chloé, spuse el.

— Cînd să i le trimitem ? întrebă florăreasa. Era tînără și plăpîndă și mîinile îi erau roșii. Îi plăceau mult florile.

— Duceți-le mîine dimineață, și duceți și la mine. Să ne umple camera, crini, gladiole albe, trandafiri, și multe, multe flori albe, dar să fie, neapărat și un buchet mare de trandafiri roșii...

XVII

FRAȚII Desmaret se îmbrăcau de nuntă. Erau invitați foarte des ca pederaști de onoare, deoarece erau foarte prezentabili. Erau gemeni. Pe cel mare îl chema Coriolan. Avea păr negru și creț, piele albă și catifelată, aer feciorelnic, nas drept și ochi albaștri sub gene lungi, galbene.

Mezinul, pe nume Pégase, avea o înfățișare asemănătoare, cu deosebirea că genele îi erau verzi, indiciu suficient, îndeobște, ca să-l distingi pe unul de celălalt. Cariera de pederaști o îmbrățișaseră de nevoie și de plăcere, dar, cum erau bine plătiți ca pederaști de onoare, nu mai munceau aproape de loc și, din nenorocire, lenea asta funestă îi împingea din cînd în cînd spre viciu. Așa se făcuse că-n ajun Coriolan se purtase necuviincios cu o fată. Pégase îl dojenea cu toată asprimea, în vreme ce-și

masa șalele cu o cremă de migdale de parte bărbătească, privindu-se în oglinda mare cu trei fețe.

— Și la ce oră te-ai întors, hm ? îl întrebă Pégase.

— Nu mai știu, spuse Coriolan. Lasă-mă-n pace. Vezi-ți de șalele tale.

Coriolan își epila sprîncenele cu ajutorul unei pense hemostatice.

— Obscenule ! zise Pégase. Cu o fată !... Dacă te-ar vedea tanti !...

— Ee !... Da' ce, parcă tu n-ai făcut-o niciodată, hm ? zise Coriolan amenințător.

— Cînd... ? zise Pégase oarecum neliniștit.

Își întrerupse masajul și făcu cîteva mișcări de mlădiere în fața oglinzii.

— Biiine ! zise Coriolan, nu insist. Nu vreau să te fac să intri-n pămînt de rușine. Mai bine încheie-mă la pantaloni.

Aveau pantaloni speciali, cu prohabul la spate, greu de încheiat de unul singur.

— Ah ! rînji Pégase, vezi ! N-ai ce spune !...

— Bine, asta-ți spun ! repetă Coriolan. Cine se însoară azi ?

— Colin o ia de nevastă pe Chloé, spuse fratele lui cu scîrbă.

— Ce-i cu tonul ăsta ? întrebă Coriolan. E un tip bine.

— Da, el e bine, zise Pégase invidios. Dar ea are un piept așa de rotund, că nu mai e chip să zici că-i băiat !...

Coriolan roși.

— Eu găsesc că-i drăguță..., șopti el. Îți vine să-i atingi pieptul... Nu-ți dă și ție senzația asta ?...

Frate-su îl privi uluit.

— Ce ticălos ești ! i-o reteză el vehement. Mai mare vicios nici că există... Într-o bună zi o să te-nsori cu o femeie !...

XVIII

MONAHUL ieși din sacriscioabă, urmat de un Țîrclovnic și de un Șvițel. Duceau mari cutii de carton ondulat pline cu piese decorative.

— Cînd o să vină camionul cu Mîzgălitori, adu-i pînă la altar, Joseph, îi spuse el Șvițelului.

Pe aproape toți Șvițeii profesioniști îi cheamă, într-adevăr, Joseph.

— Vopsim peste tot în galben ? întrebă Joseph.

— Cu dungi violete, răspunse Țîrclovnicul, Emmanuel Judo, un zdrahon simpatic, cu o uniformă și un lanț de aur ce străluceau ca niște nasuri degerate.

— Da, spuse Monahul, fiindcă vine Eplis-copul să dea Binectarea. Haide, o să pavoazăm balconul Muzicanților cu toate piesele din cutii.

— Cîți Muzicanți sînt ? întrebă Șvițelul.

— Șapștrei, spuse Țîrclovnicul.

— Și paisprezece Copii de Cord, spuse Monahul cu mîndrie.

Şviţelul scoase un şuier lung : „Pfi-i-i-iii..."
— Şi nu se-nsoară decît doi ! făcu el admirativ.
— Da, zise Monahul. Aşa-i la oamenii bogaţi.
— O să vie lume multă ? iscodi Ţîrclovnicul.
— Multă ! răspunse Şviţelul. O să-mi iau halebarda cea lungă şi roşie şi cîrja cu măciulie roşie.
— Nu, spuse Monahul, trebuie halebarda galbenă şi cîrja violetă, e mai distins.

Ajunseseră sub balcon. Monahul deschise uşiţa mascată dintr-unul din pilaştrii de reazim ai bolţii şi o deschise. Unul după altul pătrunseră pe scara îngustă în formă de şurub arhimedic. De sus venea o lumină ştearsă.

Urcară douăzeci şi patru de spire şi se opriră ca să-şi tragă sufletul.
— Greu ! zise Monahul.

Şviţelul, aflat la urmă, îi dădu dreptate, iar Ţîrclovnicul, prins între două focuri, îşi însuşi constatarea.
— Încă două spire şi jumătate, zise Monahul.

Ieşiră pe platforma situată în partea opusă altarului, la o sută de metri deasupra pămîntului, pe care abia îl ghiceai prin ceaţă. Norii intrau în biserică fără să se sinchisească şi străbăteau nava în smocuri bogate şi sure.
— O să fie vreme bună, spuse Ţîrclovnicul adulmecînd norii. Miros a cimbrişor.
— Cu un iz de vineţele, spuse Şviţelul, miroase şi-a aşa ceva.
— Nădăjduiesc că ceremonia va fi reuşită ! spuse Monahul.

Îşi lăsară joc cutiile şi începură să împodobească scaunele Muzicanţilor cu piese decorative. Şviţelul le desfăcea, sufla praful de pe ele şi le trecea Ţîrclovnicului şi Monahului.

Deasupra lor pilaştrii urcau, urcau şi părea că se-ntîlnesc foarte departe. Piatra mată de un alb-gălbui superb, mîngîiată de blînda strălucire a zilei, răsfrîngea pretutindeni o lumină uşoară şi potolită. Sus de tot era un albastru-verzui.
— Ar trebui să lustruim microfoanele, îi spuse Şviţelului Monahul.
— Să desfac ultima piesă ! spuse Şviţelul, şi văd şi de ele.

Scoase din desagă o cîrpă roşie de lînă şi-ncepu să frece energic soclul primului microfon. Erau patru, înşirate, în faţa scaunelor orchestrei şi combinate în aşa fel încît fiecărei arii să-i corespundă în exteriorul bisericii o armonie de clopote, în vreme ce în interior se auzea muzica.
— Dă-i zor, Joseph ! zise Monahul. Emmanuel şi cu mine am terminat.
— Aşteptaţi-mă şi pe mine, spuse Şviţelul, mai am nevoie de-o păsuire de vreo cinci minute.

Ţîrclovnicul şi Monahul puseră la loc capacele cutiilor cu piese şi le aşezară într-un colţ pe balcon, ca să le găsească după căsătorie.
— Gata sînt ! zise Şviţelul.

Tustrei îşi prinseră curelele paraşutelor şi se azvîrliră graţios în gol. Cele trei mari flori multicolore se deschiseră cu un clipocit mătăsos şi aterizară fără necazuri pe lespezile lustruite ale naosului.

XIX

— ÎȚI par frumoasă ?

Chloé se oglindea în apa bazinului de argint cu nisip în care se zbenguia, fără sfială, peștele roșu. Pe umărul ei, șoricelul sur cu mustățile negre își freca botul cu labele și privea reflexele schimbătoare.

Chloé își pusese ciorapii, fini ca un abur de tămîie, de culoarea cărnii ei blonde, și pantofii înalți, de piele albă. Încolo, era goală, afară de o brățară masivă de aur albastru, care-i făcea parcă și mai plăpîndă încheietura delicată.

— Crezi că-i cazul să mă-mbrac ?

Șoricelul își dădu drumul s-alunece de-a lungul grumazului rotund al Chloei și poposi pe unul din sîni. O privi de jos în sus și păru a spune că da.

— Atunci te dau jos ! spuse Chloé. Știi, astăseară te-ntorci la Colin. O să-ți iei rămas bun de la ceilalți de pe-aici !...

Puse șoarecele pe covor, se uită pe fereastră, trase perdeaua și se-apropie de pat. Își văzu rochia albă, larg desfășurată și cele două rochii de apă limpede ale lui Isis și Alise.

— Sînteți gata ?

În baie, Alise o ajuta pe Isis să se pieptene. Și ele-și puseseră ciorapii și pantofii.

— Ne mișcăm cam încet, și voi, și eu ! spuse Chloé cu prefăcută severitate. Știți, fetelor, că-n dimineața asta mă mărit ?

— Mai ai o oră ! spuse Alise.

— E destul, spuse Isis. Ești gata pieptănată !

Chloé rîse scuturîndu-și buclele. Era cald în încăperea plină de abur și spatele Alisei era atît de îmbietor, încît Chloé i-l mîngîie ușor cu palmele întinse. Isis, așezată în fața oglinzii, docilă, își lăsa capul în voia gesturilor precise ale Alisei.

— Mă gîdili ! zise Alise, pe care-o pufnea rîsul.

Chloé o mîngîia anume în locul unde gîdila, pe coaste și pînă la șolduri. Pielea Alisei era caldă și vie.

— O să-mi strici bucla, spuse Isis care-și făcea unghiile ca să-i mai treacă timpul.

— Sînteți frumoase, amîndouă, spuse Chloé. Păcat că nu puteți veni așa cum sînteți, mi-ar fi plăcut să rămîneți doar în ciorapi și-n pantofi.

— Du-te și te-mbracă, puișor, spuse Alise. Din cauza ta o să se dea totul peste cap.

— Sărută-mă, spuse Chloé. Sînt atît de mulțumită !

Alise o dădu afară din baie și Chloé se așeză pe pat. Rîdea de una singură văzîndu-și dantelele de la rochie. Își puse, pentru început, un mic sutien de celofan și chiloți de satin alb pe care formele ei ferme îi bombau binișor la spate.

XX

— MERGE ? zise Colin.

— Încă nu, zise Chick.

Pentru a paisprezecea oară, Chick îi refăcea lui Colin nodul de la cravată și tot nu-i ieșea.

— Ai putea să-ncerci cu mănușile, sugeră Colin.
— De ce ? întrebă Chick. O să fie mai ușor ?
— Nu știu, spuse Colin. Îmi dau și eu cu părerea.
— Bine că ne-am apucat din vreme ! spuse Chick.
— Da, zise Colin. Dar tot o să-ntîrziem dacă nu iese.
— Ei ! zise Chick. Iese el.
Efectuă o succesiune de mișcări rapide într-o ordine strictă și trase cu putere de cele două capete. Cravata se sfîșie de la jumătate și-i rămase-n mîini.
— A treia, observă Colin cu un aer absent.
— Ei ! zise Chick. Asta e... știu...
Se așeză pe un scaun și-și frecă bărbia îngîndurat.
— Nu știu ce-o fi, zise el.
— Nici eu. Dar nu-i normal.
— Sigur, zise Chick hotărît. O să-ncerc pe nevăzute.
Luă încă o cravată, a patra, și-o înfășură neglijent pe gîtul lui Colin, urmărind cu privirea, foarte interesat, zborul unui bîzălău. Trecu capătul lat pe sub cel îngust, îl petrecu pe la mijloc, o rotire spre dreapta, pe dedesubt și, din nenorocire, chiar atunci, privirea-i căzu pe lucrarea în curs și cravata se strînse brutal, strivindu-i arătătorul. Chick lăsă să-i scape un cotcodăcit de durere.
— Uite pacostea dracului ! zise el. Vaca ! ! !
— Te-a durut ? întrebă Colin compătimitor.
Chick își sugea degetul cu îndîrjire.
— O să mi se-nnegrească unghia, spuse el.

— Bietul de tine ! spuse Colin.
Chick mormăi ceva și se uită la gîtul lui Colin.
— O clipă !... șopti el. Nodul e gata !... Nu mișca !...
Se dădu înapoi cu băgare de seamă, fără să-l slăbească din ochi, și luă de pe masă, din spatele său, o sticlă de fixativ pentru pasteluri. Duse încet la gură capătul țevișoarei de vaporizat și se apropie tiptil. Colin îngîna o melodie, privind ostentativ în tavan.
Jetul de pulbere izbi cravata drept în mijlocul nodului. Zvîcni scurt și încremeni, țintuită-n loc de rășina întărită.

XXI

COLIN plecă de-acasă urmat de Chick. Se duceau pe jos după Chloé. Nicolas urma să-i ajungă din urmă direct la biserică. Supraveghea coptul unui fel de mîncare special descoperit în Gouffé și-n care-și punea mari speranțe.
În drum era o librărie și-n fața ei Chick rămase împietrit. Drept în mijlocul vitrinei, un exemplar din *Duhnirea* de Partre, legat în marochin violet cu stema ducesei de Bovouard, sclipea precum un giuvaer de preț.
— O ! zise Chick. Uite !...
— Ce ? întrebă Colin, făcînd cale-ntoarsă. Aa ! Asta ?...
— Da, zise Chick.

începeau să-i curgă balele de poftă. Între picioare i se aduna un pîrîiaş ce-şi croi drum spre bordură, ocolind mărunțele denivelări ale prafului.

— Şi ? zise Colin. O ai ?...

— Nu aşa, legată !..., zise Chick.

— E ! Ajunge ! zise Colin. Haide, ne grăbim.

— Face pe puțin unu sau doi dublezoni, spuse Chick.

— Cu siguranță, zise Colin îndepărtîndu-se.

Chick se căută prin buzunare.

— Colin ! strigă el..., împrumută-mi nişte bani.

Colin se opri iar. Dădu din cap cu întristare.

— Cred, spuse el, că cei douăzeci şi cinci de mii de dublezoni pe care ți i-am promis n-or să aibă viață lungă.

Chick roşi, îşi lăsă nasu-n pămînt, dar întinse mîna. Înşfăcă banii şi-o zbughi în prăvălie. Colin aşteptă, îngrijorat. La vederea minei rîzărețe a lui Chick, dădu iar din cap, a compătimire de astă dată, şi pe buze i se desenă un zîmbet vag.

— Eşti nebun, bietul de tine ! Cît te-a costat ?

— Nu contează ! zise Chick. Hai mai repede !

Şi se grăbiră. Chick parcă era călare pe balauri înaripați.

La Chloé în uşă, lumea se uita la minunata maşină albă comandată de Colin şi care tocmai atunci fusese livrată cu şofer de ceremonie cu tot. În interiorul acoperit numai cu blănuri albe era cald şi s-auzea muzică.

Cerul era tot albastru, norii scămoşați şi firavi. Era ger, dar nu prea tare. Iarna era pe sfîrşite.

Platforma liftului li se umflă sub picioare şi, într-un spasm lung şi molcom, îi depuse la etaj. În fața lor se deschise uşa. Sunară. Li se deschise. Chloé îi aştepta.

Pe lîngă sutienul de celofan, chiloțeii albi şi ciorapi, avea pe ea două straturi de muselină şi un voal mare de tul de la umeri în jos, lăsîndu-i capul în întregime liber.

Alise şi Isis erau îmbrăcate la fel ca ea, rochiile lor însă erau de culoarea apei. Părul coafat le strălucea în soare şi li se rotunjea pe umeri în cosițe grele şi parfumate. Nu ştiai pe care s-o alegi. Colin ştia. Nu îndrăzni s-o sărute pe Chloé ca să nu-i tulbure armonia toaletei şi-şi scotea pîrleala cu Isis şi Alise. Ele i se lăsară în voie, văzîndu-l cît era de fericit.

Camera era toată plină de flori albe alese de Colin şi, pe perna din patul desfăcut, era o petală de trandafir roşu. Mireasma florilor şi parfumul fetelor se contopeau, iar Chick se credea o albină într-un stup. În păr Alise avea o orhidee mov, Isis un trandafir stacojiu şi Chloé o camelie albă mare. Ținea în brațe un snop de crini şi lîngă brățara de aur albastru masiv îi strălucea o brățară din frunze de iederă, noi şi proaspăt lăcuite. Inelul de logodnă îi era pavat cu mici diamante pătrate şi dreptunghiulare care înscriau în alfabetul Morse numele lui Colin. Într-un ungher, de sub un buchet, se ivea vîrful scăfîrliei unui operator cinematografic care învîrtea de manivelă cu disperare.

Colin poză cîteva clipe cu Chloé, pe urmă trecură la rînd Chick, Alise şi Isis. Şi-apoi se strînseră laolaltă şi o urmară pe Chloé, care pătrunse cea

dintîi în lift. Cablurile acestuia într-atîta se-alungiră sub prea greaua-i povară, că nu mai trebuiră s-apese pe buton, numai că avură grijă să iasă toţi buluc ca să nu urce iarăşi o dată cu cabina.

Şoferul deschise portiera. Cele trei fete şi Colin se urcară la spate, Chick în faţă şi porniră. Pe stradă, toţi întorceau capul după ei şi meliţau din mîini cu entuziasm, închipuindu-şi că e Preşedintele, şi după asta îşi vedeau iarăşi de drum cu gîndul la lucruri strălucitoare şi aurite.

Biserica nu era prea departe. Automobilul descrise o cardioidă elegantă şi opri în faţa treptelor.

Pe peron, Monahul şi Ţîrclovnicul şi Şviţelul, între doi pilaştri sculptaţi, făceau parada dinaintea nunţii. În spatele lor, draperii lungi de mătase albă coborau pînă la pămînt, şi cei paisprezece Copii de Cord executau un balet. Purtau bluze albe, cu pantaloni roşii şi pantofi albi. În loc de pantaloni, fetele aveau fustiţe roşii plisate şi cîte-o pană roşie-n păr. Monahul era la toba mare, Ţîrclovnicul cînta din piculină, iar Şviţelul ţinea ritmul la maracase. Refrenul îl cîntau tustrei în cor, după care Şviţelul schiţă un pas bătut, apucă un contrabas şi execută un *chorus* senzaţional cu arcuşul, pe o muzică de circumstanţă.

Cei şapştrei de Muzicieni cîntau în balcon şi clopotele băteau din plin.

Se produse un scurt acord disonant, deoarece dirijorul, care se apropiase prea mult de margine, se prăbuşise în gol, şi vicedirijorul preluă conducerea orchestrei. În clipa cînd dirijorul se strivi de pardoseală, luară un alt acord ca să acopere zgomotul căderii, dar biserica se zgudui din temelii.

Colin şi Chloé priveau uimiţi la defilarea Monahului, Ţîrclovnicului şi Şviţelului, iar doi subşviţei aşteptau, în spate, în uşa bisericii, momentul potrivit ca să prezinte halebarda.

Monahul emise un ultim duruit jonglîndu-şi baghetele, Ţîrclovnicul scoase din piculină un miorlăit supraacut care-i umplu de pioşenie pe jumătate din habotnicii înşiraţi pe trepte ca s-o vadă pe mireasă, iar Şviţelul, într-un ultim acord, îşi rupse corzile de la contrabas. Atunci, cei paisprezece Copii de Cord coborîră treptele în şir cîte unul, iar fetele se aşezară în dreapta şi băieţii în stînga portierei automobilului.

Chloé ieşi. Era răpitoare şi radioasă în rochia-i albă. Urmară Alise şi Isis. Nicolas tocmai sosise şi el şi se apropie de grup. Colin o luă de braţ pe Chloé, Nicolas pe Isis, iar Chick pe Alise, şi urcară treptele, urmaţi de fraţii Desmarets, Coriolan la dreapta şi Pégase la stînga, în timp ce Copiii de Cord veneau perechi-perechi, giugiulindu-se cît era scara de lungă. Monahul, Ţîrclovnicul şi Şviţelul, după ce-şi puseseră deoparte instrumentele, trăgeau pînă una alta o horă.

Pe peron, Colin şi prietenii săi executară o mişcare complicată şi se pomeniră în formaţia cuvenită pentru intrarea în biserică : Colin cu Alise, Nicolas la braţ cu Chloé, pe urmă Chick şi Isis şi, în fine, fraţii Desmarets, de astă dată însă Pégase la dreapta şi Coriolan la stînga. Monahul şi seizii lui conteniră să se-nvîrtească, luară conducerea cortegiului şi, cîntînd un vechi cor gregorian, dădură, cu toţii, buzna către uşă. În trecere, subşviţeii le spărgeau în cap cîte un mic balon de cristal plin

cu agheasmă şi le-nfigeau în păr cîte un bastonaş de tămîie care ardea cu flacără galbenă pentru bărbaţi şi violetă pentru femei.

Vagonetele erau trase la intrarea în biserică. Colin şi Alise se instalară în primul şi-o porniră deîndată. Te prăvăleai într-un culoar întunecos care mirosea a religie. Vagonetul luneca pe şine cu bubuit de tunet şi muzica răsuna cu mare intensitate. La capătul culoarului, vagonetul sparse o uşă, coti în unghi drept şi Sfîntul se-arătă într-o lumină verde. Se schimonosea groaznic şi Alise se strînse lîngă Colin. Pînze de păianjen le atingeau faţa şi le veneau în minte frînturi de rugăciuni. A doua viziune fu a Fecioarei, iar la cea de-a treia, în faţa lui Dumnezeu, care avea un ochi vînăt şi-o mină nemulţumită, Colin îşi aminti rugăciunea întreagă şi i-o putu spune Alisei.

Vagonetul zvîcni cu un zgomot asurzitor sub bolta traveei laterale şi se opri. Colin coborî, o lăsă pe Alise să se ducă la locul ei şi-o aşteptă pe Chloé care ieşi curînd la lumină.

Priviră naosul. Era foarte multă lume. Veniseră toţi cunoscuţii lor, ascultau muzică şi se bucurau de frumuseţea ceremoniei.

Şviţelul şi Ţîrclovnicul se iviră zburdînd în veşmintele lor noi şi precedîndu-l pe Monah, care-l conducea pe Epliscop. Toţi se ridicară în picioare şi Epliscopul se aşeză într-un uriaş jilţ de catifea. Scrîşnetul scaunelor pe lespezi era foarte armonios.

Muzica încetă brusc. Monahul îngenunche în faţa altarului, se dădu de trei ori cu capul de podea şi Ţîrclovnicul se îndreptă spre Colin şi Chloé ca să-i conducă la locul lor, în vreme ce Şviţelul îi

punea pe Copiii de Cord să se-aşeze de cele două părţi ale altarului. În biserică se lăsase acum o linişte adîncă de tot şi lumea îşi ţinea răsuflarea.

Pretutindeni, lumini puternice proiectau mănunchiuri de raze pe obiectele aurite care le făceau să explodeze în toate părţile, iar latele dungi galbene şi violete ale bisericii îi dădeau naosului înfăţişarea unui abdomen de viespe uriaşă văzut din interior.

Sus de tot, Muzicanţii începură un cor nelămurit. Intrau norii. Miroseau a coriandru şi-a buruieni de munte. Era cald în biserică şi te simţeai învăluit într-o atmosferă blajină şi vătuită.

Îngenuncheaţi în faţa altarului, pe două scăunele de rugăciune acoperite cu catifea albă, Colin şi Chloé, mînă-n mînă, aşteptau. Monahul, în faţa lor, cerceta grăbit o carte groasă, căci nu-şi mai amintea formulele. Din timp în timp se întorcea, s-arunce cîte-o privire la Chloé a cărei rochie-l încînta. În sfîrşit, încetă să mai dea paginile, se-ndreptă din şale, îi făcu dirijorului un semn cu mîna şi orchestra atacă uvertura.

Monahul trase aer în piept şi începu să cînte ceremonialul, susţinut de un ison de unsprezece trompete înfundate cîntînd la unison. Epliscopul aromea încetişor, cu mîna pe cîrjă. Ştia că-l vor trezi cînd îi va veni rîndul să cînte.

Uvertura şi ceremonialul erau scrise pe teme clasice de blues. Pentru Angajament, Colin ceruse să se cînte un aranjament de Duke Ellington pe o veche melodie binecunoscută, *Chloé*.

În fața lui Colin, agățat de perete, se zărea Isus pe o cruce mare, neagră. Părea fericit că fusese invitat și privea totul cu interes. Colin o ținea pe Chloé de mînă și-i surîdea pierdut lui Isus. Era un pic ostenit. Ceremonia îl costa foarte scump, cinci mii de dublezoni, și era mulțumit că-i așa de reușită.

De jur împrejurul altarului erau flori. Îi plăcea muzica pe care-o auzea în acest moment. Îl văzu pe Monah în fața lui și recunoscu melodia. Atunci închise ochii încet, se aplecă puțin înainte și spuse: „Da".

Chloé spuse și ea „Da" și Monahul le strînse mîna cu putere. Orchestra interveni și mai viguros și Epliscopul se ridică în vederea Exortației. Șvițelul se strecura printre două șiruri de persoane, ca să-i tragă o lovitură zdravănă de cîrjă peste degete lui Chick care, în loc s-asculte, se-apucase să-i deschidă cartea.

XXII

EPLISCOPUL plecase; Colin și Chloé, în picioare în sacriscioabă, primeau strîngeri de mînă și ocări ca să le poarte noroc. Alții le dădeau sfaturi pentru noapte, un negustor ambulant veni să le ofere fotografii ca să se instruiască. Începeau să se simtă foarte osteniți. Muzica se-auzea într-una și lumea dansa în biserică, unde înghețata lustrală și răcoritoarele pioase erau servite împreună cu mici sand-

vișuri cu morun. Monahul își îmbrăcase iar hainele de toate zilele, cu o gaură mare în fund, dar avea de gînd să-și ia un surtuc nou cu beneficiul ce urma să-i revină din cei cinci mii de dublezoni. Pe deasupra, tocmai escrocase orchestra, ca de obicei, și refuzase să plătească onorariul șefului, pe motiv că murise înainte de-a începe. Țîrclovnicul și Șvițelul îi dezbrăcau pe Copiii de Cord ca să le pună costumele la păstrare, Șvițelul ocupîndu-se în special de fetițe. Cei doi subșvițel, angajați temporar, plecaseră. Camionul Mîzgălitorilor aștepta afară. Se pregăteau să dea jos galbenul și violetul și să le pună în niște ulcele de-a dreptul scîrboase.

Alături de Colin și Chloé, Alise și Chick, Isis și Nicolas primeau și ei strîngeri de mînă. Le împărțeau frații Desmaret. Cînd Pégase își vedea fratele apropiindu-se prea mult de Isis, care stătea lîngă el, îl ciupea de șold cît putea mai tare și-l făcea invertit.

Mai rămăsese o duzină de persoane. Erau prietenii apropiați ai lui Colin și-ai Chloei, care urmau să vină la recepția de după-amiază. Ieșiră cu toții din biserică, aruncînd o ultimă privire spre florile de la altar și, ajungînd pe peron, simțiră în obraji izbitura aerului înghețat. Chloé începu să tușească și coborî în mare grabă treptele ca să intre în mașina călduroasă. Se ghemui pe perne și-l așteptă pe Colin.

Ceilalți, de pe peron, urmăreau plecarea Muzicanților, care erau luați într-o dubă pentru că toți erau datornici. Stăteau înghesuiți ca sardelele și, ca să se răzbune, suflau în instrumente, ceea ce, la violoniști, producea un zgomot înspăimîntător.

XXIII

DE FORMĂ aproape pătrată, cu tavanul destul de înalt, camera lui Colin primea lumină din exterior printr-o deschidere de cincizeci de centimetri înălțime, practicată pe întreaga lungime a peretelui, la vreun metru și douăzeci de la podea. Pardoseala era acoperită cu un covor gros portocaliu-deschis, iar pereții tapetați cu piele naturală.

Patul nu era așezat pe covor, ci pe o platformă la jumătatea înălțimii peretelui. Ajungeai sus pe o scăriță de stejar siracuzat, cu garnituri de aramă roșie albă. Nișa creată pe platformă, sub pat, slujea ca budoar. Aici erau cărți și fotolii confortabile și fotografia lui Dalai-Lama.

Colin încă mai dormea. Chloé tocmai se trezise și-l privea. Era ciufulită și părea și mai tînără. Pe pat nu mai rămăsese decît un cearșaf, cel de dedesubt, restul zburase prin toată odaia, bine încălzită cu pompe de foc. Stătea acum în capul oaselor, cu genunchii adunați sub bărbie, și se freca la ochi, apoi se-ntinse și se trînti pe spate la loc, iar perna se curbă sub greutatea ei.

Colin dormea pe burtă, cu sulul de căpătîi în brațe, și îi curgeau balele ca unui bătrîn bebeluș. Chloé pufni în rîs și se lăsă-n genunchi alături de el ca să-l scuture cu toată forța. Colin se trezi, se săltă în mîini, se-așeză și-o sărută înainte de-a deschide ochii. Chloé se lăsă în voia lui cu o anumită satisfacție, călăuzindu-l spre locurile cele mai alese. Pielea îi era chihlimbarie și gustoasă precum crema de migdale.

Șoricelul sur cu mustățile negre se cățără pe scară și-i anunță că Nicolas îi așteaptă. Își aduseră aminte de călătorie și săriră jos din pat. Șoricelul profita de neatenția lor ca să se înfrupte după plac dintr-o cutie mare de ciocolată cu fructe de sapotier aflată la capul patului.

Își făcură iute toaleta, se îmbrăcară în costume asortate și se grăbiră spre bucătărie. Nicolas îi invitase să servească micul dejun în împărăția lui. Șoricelul veni după ei și se opri pe culoar. Voia să vadă de ce nu mai intră sorii la fel de bine ca de obicei și să-i ocărască la nevoie.

— Ei, întrebă Nicolas, ați dormit bine ?

Nicolas avea ochii încercănați și fața mai mult sau mai puțin răvășită.

— Foarte bine, spuse Chloé, lăsîndu-se pe un scaun, căci îi era greu să stea în picioare.

— Dar tu ? întrebă Colin care alunecă și se trezi întins pe jos fără a face vreo sforțare ca să-și țină echilibrul.

— Eu, spuse Nicolas, am condus-o pe Isis acasă și mi-a dat de băut după cuviință.

— Părinții ei nu erau acasă ? întrebă Chloé.

— Nu, spuse Nicolas. Nu erau decît cele două verișoare ale ei și ele au ținut morțiș să rămîn.

— Cîți ani aveau ? întrebă Colin perfid.

— Nu știu, spuse Nicolas. După pipăit însă uneia i-aș da șaisprezece și celeilalte optsprezece ani.

— Ai petrecut noaptea acolo ? întrebă Colin.

— Hmmm !..., zise Nicolas... Erau tustrele cam afumate, așa că... a trebuit să le duc la culcare.

Patul lui Isis e foarte lat. Mai rămăsese un loc. N-am vrut să vă trezesc și-atunci am dormit cu ele.

— Dormit ?..., zise Chloé... Se vede că patul a fost foarte tare pentru că arăți prost de tot...

Nicolas tuși cam nefiresc și-și făcu de lucru pe lîngă aparatele electrice.

— Gustați din asta, zise el, ca să schimbe vorba.

Erau caise umplute cu curmale și prune uscate într-un sirop legat și caramelizat la suprafață.

— Ai să poți oare conduce ? îl întrebă Colin.

— O să-ncerc, răspunse Nicolas.

— Foarte bună, spuse Chloé. Ia și tu, Nicolas.

— Prefer altceva mai întăritor, spuse Nicolas.

Își prepară o băutură groaznică, sub ochii lui Colin și-ai Chloei. Conținea vin alb, o lingură de oțet, cinci gălbenușuri, două stridii și o sută de grame de carne tocată, cu smîntînă proaspătă și un pic de hiposulfit de sodiu. Totul i se prăvăli pe gîtlej cu un zgomot de ciclotron în plină viteză.

— Ei ? ! întrebă Colin care aproape murea de rîs la vederea strîmbăturii lui Nicolas.

— Merge..., răspunse Nicolas cu greutate.

Într-adevăr, cearcănele îi dispărură instantaneu din jurul ochilor, ca și cum le-ar fi uns cu benzol, și tenul i se limpezi vizibil. Se scutură fornăind, strînse din pumni și scoase un răcnet. Chloé îl privea întrucîtva neliniștită.

— Nu te doare burta, Nicolas ?

— De loc !..., zbieră Nicolas. Gata. Vă servesc felul următor și pe urmă o să plecăm.

XXIV

MARELE automobil alb înainta cu precauție prin făgașele drumului. Colin și Chloé, de pe locurile din spate, priveau peisajul oarecum tulburați. Vremea era noroasă, păsări roșii zburau razant cu firele telegrafice, urcînd și coborînd ca și ele, și țipetele lor stridente se reflectau în apa plumburie a băltoacelor.

— De ce am luat-o pe-aici ? îl întrebă Chloé pe Colin.

— E o scurtătură, răspunse Colin. Și e obligatorie. Șoseaua obișnuită s-a stricat. Toți au vrut să meargă pe-acolo fiindcă pe ea timpul e totdeauna frumos, și-acum n-a mai rămas decît drumul ăsta. Nu te neliniști. Nicolas știe să conducă.

— Lumina asta..., zise Chloé.

Inima îi bătea repede, strînsă parcă într-o cochilie prea dură. Colin o luă pe după umeri și-i prinse gîtul grațios între degete, pe sub păr, ca la un pisoi.

— Da, zise Chloé, vîrîndu-și capul între umeri, căci o gîdila, mîngîie-mă, așa, singură, mi-e frică...

— Vrei să pun geamurile galbene ? spuse Colin.

— Pune cîteva culori...

Colin apăsă butoanele verzi, albastre, roșii, galbene, și geamurile corespunzătoare le înlocuiră pe cele de la mașină. Te-ai fi crezut în miezul unui curcubeu și, pe blana albă, umbre pestrițe dansau în dreptul fiecărui stîlp telegrafic. Chloé se simți mai bine.

De-o parte și de alta a drumului creștea un mușchi mărunt și uscățiv, de un verde spălăcit, și, din cînd în cînd, cîte un copac răsucit și zbîrlit. Nici o adiere nu încrețea pînzele de noroi pe care le împroșcau roțile mașinii. Nicolas muncea din greu ca să păstreze controlul direcției și doar cu mari eforturi se menținea pe mijlocul șoselei desfundate.

Aruncă o privire îndărăt.

— Nu fi îngrijorată, îi spuse el Chloei, drumul ăsta prost n-o să țină mult. Imediat se schimbă.

Chloé se-ntoarse spre oglinda din dreapta ei și se cutremură. Un animal solzos, stînd în picioare lîngă un stîlp de telegraf, îi privea.

— Uite, Colin... Ce-i asta ?...

Colin privi.

— Nu știu, spuse el. Nu... pare ceva... fioros...

— E unul din oamenii de la întreținerea liniilor, spuse Nicolas peste umăr. Sînt îmbrăcați așa ca să nu-i pătrundă noroiul.

— Era... era așa de urît..., murmură Chloé.

Colin o sărută.

— Nu-ți fie teamă, Chloé iubită, era doar un om...

Sub roți, solul părea mai tare. O lumină vagă colora zarea.

— Privește, spuse Colin. Soarele...

Nicolas dădu din cap negativ.

— Sînt minele de cupru, spuse el. O să trecem prin ele.

Șoricelul de lîngă Nicolas ciuli urechea.

— Da, zise Nicolas. O să fie cald.

Drumul coti de cîteva ori. Acum noroiul începea să fumege. Mașina era învăluită-n aburi albi cu iz puternic de cupru. Apoi, noroiul se întări de tot și șoseaua ieși la suprafață, crăpată și prăfoasă. Departe, în fața lor, aerul vibra ca deasupra unui cuptor uriaș.

— Nu-mi place pe-aici, spuse Chloé. Nu putem s-o luăm prin altă parte ?

— Nu e alt drum, spuse Colin. Vrei cartea lui Gouffé ?... Am luat-o...

Alte bagaje nu luaseră cu ei, socotind să-și cumpere totul din drum.

— Lăsăm jos geamuri colorate ? mai spuse Colin.

— Da, zise Chloé. Acum lumina e mai puțin rea.

Brusc, drumul coti iar și se pomeniră în mijlocul minelor de cupru. Se adînceau de ambele părți, cu cîțiva metri mai jos de șosea. Imense întinderi de cupru verzui, la infinit, își desfășurau pustietatea. Sute de oameni, în combinezoane ermetice, se agitau în jurul focurilor. Alții stivuiau, în piramide regulate, combustibilul adus fără încetare de vagonete electrice. Sub efectul căldurii, cuprul se topea și curgea în pîraie roșii cu franjuri de zgură spongioasă și tare ca piatra. Din loc în loc, era colectat în rezervoare mari în care era pompat cu ajutorul unor mașini și transvazat în conducte ovale.

— Ce muncă îngrozitoare !..., zise Chloé.

— E destul de bine plătită, spuse Nicolas.

Cîțiva oameni se opriseră ca să privească la automobilul care trecea. În ochi nu li se deslușea decît

o milă un pic răutăcioasă. Erau spătoşi şi puternici, aveau un aer de neclintit.

— Nu ne iubesc, spuse Chloé. Să plecăm de-aici.

— Muncesc..., zise Colin.

— Asta nu-i un motiv, spuse Chloé.

Nicolas acceleră puţin. Automobilul gonea pe şoseaua crăpată, în zarva maşinilor şi a cuprului în fuziune.

— Curînd ieşim la vechea şosea. spuse Nicolas.

XXV

— DE CE-S atît de dispreţuitori ? întrebă Chloé. Nu-i chiar aşa de bine să munceşti...

— Li s-a spus că e bine, răspunse Colin. În general, lumea găseşte că e bine. De fapt, nimeni n-o crede. O fac din obişnuinţă şi anume ca să nu se mai gîndească.

— Oricum, e prosteşte să munceşti cînd ar putea-o face maşinile.

— Maşinile trebuie construite, spuse Colin. Cine s-o facă ?

— O ! De bună seamă, spuse Chloé. Ca să faci un ou îţi trebuie o găină, o dată ce ai găina, poţi să ai grămezi de ouă. Prin urmare, e mai bine să-ncepi cu găina.

— Ar trebui să ştim cine-i împiedică să facă maşini. Pesemne n-au destul timp. Oamenii îşi pierd vremea cu trăitul şi de muncit nu le mai rămîne.

— Nu-i mai curînd invers ? întrebă Chloé.

— Nu, zise Colin. Dacă ar avea timp să construiască maşini, pe urmă n-ar mai avea nevoie să facă nimic. Vreau să spun că ei muncesc ca să trăiască, în loc să muncească pentru a construi maşini care să le-ngăduie să trăiască fără să muncească.

— E complicat, i se păru lui Chloé.

— Nu, zise Colin. E foarte simplu. Ar trebui, bine-nţeles, să se petreacă treptat. Dar oamenii îşi pierd vremea să facă lucruri care se uzează...

— Nu crezi însă că le-ar conveni să stea acasă şi să-şi sărute nevasta şi să meargă la ştrand şi la distracţii ?

— Nu, zise Colin. Pentru că nu se gîndesc la aşa ceva.

— Bine, dar e vina lor dacă-şi închipuie că-i bine să munceşti ?

— Nu, zise Colin, nu-i vina lor. Dar li s-a tot spus : „Munca e sfîntă, e bine şi frumos să munceşti, e lucrul cel mai de seamă şi doar cei ce muncesc au drept la orice". Numai că fac în aşa fel că-i pun să muncească tot timpul şi atunci nu se pot bucura de munca lor.

— Dar atunci sînt proşti ? întrebă Chloé.

— Da, sînt proşti, spuse Colin. De-asta sînt de acord cu cei care-i fac să creadă că nimic nu-i mai bun ca munca. Asta-i scuteşte de a gîndi şi de a căuta să progreseze şi să nu mai muncească.

— Hai să vorbim despre altceva. Extenuante subiecte. Spune-mi dacă-ţi place părul meu...

— Ţi-am mai spus-o...

O luă pe genunchi. Se simţea iar cu desăvîrşire fericit.

— Ţi-am mai spus că te iubesc cu toptanul şi cu de-amănuntul.

— Amănunţeşte-mă atunci, zise Chloé, lăsîndu-se moale în braţele lui Colin, alintătoare ca o şerpoaică.

XXVI

— IERTAŢI-MĂ, domnule. Domnul doreşte să coborîm aici ?

Maşina se oprise în faţa unui hotel din marginea şoselei. Era şoseaua cea bună, netedă, nuanţată de reflexe fotogenice, cu copaci perfect cilindrici de ambele părţi, cu iarbă proaspătă, cu soare, cu vaci pe cîmp, cu bariere mîncate de cari, cu garduri vii înflorite, cu mere în meri şi frunze uscate strînse-n grămăjoare, cu zăpadă din loc în loc, pentru varietatea peisajului, cu palmieri, mimoze şi pini nordici în grădina hotelului şi un argat roşcat şi ciufulit care păzea două oi şi un cîine beat. De-o parte a şoselei bătea vîntul ; de cealaltă, nu. O alegeai pe care-ţi plăcea. Copacii făceau umbră doar din doi în doi, şi broaşte se găseau doar într-unul din şanţuri.

— Să coborîm aici, zise Colin. Aşadar, azi n-ajungem în Sud.

Nicolas deschise portiera şi coborî. Purta un frumos costum de stofă din piele de porc şi o elegantă şapcă asortată. Se dădu doi paşi înapoi şi privi maşina. Colin şi Chloé coborîră şi ei.

— Vehiculul nostru e destul de îngălat, spuse Nicolas. De vină e tot noroiul ăla prin care am trecut.

— Nu-i nimic, spuse Chloé, o să-l dăm la spălat la hotel...

— Intră şi vezi dacă au camere, zise Colin, şi cele trebuincioase ca să ne punem burta la cale.

— Prea bine, domnule, spuse Nicolas, ducînd mîna la şapcă, mai exasperant decît oricînd.

Împinse bariera de stejar ceruit şi mînerul ei, îmbrăcat în catifea, îl înfioră. Pietrişul îi trosni sub paşi şi urcă cele două trepte. Uşa de sticlă cedă la împingere şi Nicolas dispăru în clădire.

Storurile erau trase şi nu se-auzea nici un zgomot. Soarele cocea blînd merele căzute şi le făcea să dea la iveală meri mici, verzi şi cruzi, care înfloreau pe loc şi rodeau mere şi mai mici. La a treia generaţie, nu se mai zărea decît un soi de muşchi verde şi trandafiriu, în care mere minuscule se rostogoleau ca nişte bile.

În soare zumzăiau cîteva gîngănii pornite spre îndeletnici nesigure, unele dintre ele constînd în rapida învîrtire pe loc. De partea vîntoasă a şoselei, gramineele se încovoiau în surdină, frunze zburătăceau foşnind uşor. Cîteva insecte cu elitre se căzneau să meargă împotriva curentului, stîrnind un clipocit mărunt asemănător cu acela de la zbaturile unui vapor în drum spre marile lacuri.

Colin şi Chloé, unul lîngă altul, se lăsau în voia razelor de soare fără să scoată o vorbă şi inimile le băteau, amîndouă, pe un ritm de *boogie*.

Uşa de sticlă scîrţîi uşor. Nicolas reapăru. Şapca îi era pusă într-un peş, iar costumul vraişte.

— Te-au dat afară ? întrebă Colin.

— Nu, domnule, zise Nicolas. Domnul şi doamna pot fi găzduiţi şi maşina îngrijită.

— Ce ţi s-a întîmplat ? întrebă Chloé.

— Hm !..., făcu Nicolas. Patronul lipseşte. M-a primit fiica lui.

— Aranjează-te, zise Colin. N-ai o ţinută corectă.

— Îl rog pe domnul să mă scuze, spuse Nicolas, dar m-am gîndit că două camere merită un sacrificiu...

— Du-te şi îmbracă-te-n civil, spuse Colin, şi vorbeşte iar ca lumea. Îmi pui nervii la grea-ncercare !...

Chloé se opri ca să se joace cu o grămăjoară de zăpadă.

Fulgii, mari şi răcoroşi, rămîneau albi şi nu se topeau.

— Uite ce frumoasă e ! îi spuse ea lui Colin.

Sub zăpadă creşteau ciuboţica-cucului, albăstreie şi maci.

— Da, zise Colin. Dar nu faci bine c-o atingi. O să-ţi fie frig.

— O, nu ! zise Chloé şi-ncepu să tuşească la fel ca o bucată de mătase sfîşiată.

— Chloé, draga mea, zise Colin, îmbrăţişînd-o, nu tuşi aşa, îmi faci rău !

Chloé dădu drumul zăpezii care căzu încet ca puful şi prinse iar să strălucească-n soare.

— Nu-mi place zăpada asta, şopti Nicolas.

Dar se corectă imediat.

— Îl rog pe domnul să mă scuze că îmi dau drumul gurii.

Colin îşi scoase un pantof şi-l zvîrli în capul lui Nicolas care se aplecă să-şi răzuie o mică pată de pe pantaloni, ridicîndu-se la auzul zgomotului de sticlă spartă.

— Oh ! Domnule..., spuse Nicolas mustrător, este fereastra de la camera domnului !...

— Ei, cu-atît mai rău ! spuse Colin. O să ne aerisească... Şi la urma urmelor să te-nveţi minte să mai vorbeşti ca un idiot...

Porni într-un picior, ajutat de Chloé, către uşa hotelului. Geamul spart începea să crească la loc. Pe marginile giurgiuvelei se forma o pojghiţă subţire, opalescentă şi irizată de scăpărări şovăitoare, în culori vagi şi nestatornice.

XXVII

— AI DORMIT bine ? întrebă Colin.

— Destul de bine ; dar tu ? răspunse Nicolas pe un ton civil de astă dată.

Chloé căscă şi luă ulciorul cu sirop de capere.

— Ochiul ăsta de geam nu m-a lăsat să dorm, zise ea.

— Nu-i închis ? întrebă Nicolas.

— Nu de tot, zise Chloé. Fontanela e încă destul de deschisă ca să facă un curent straşnic. De dimineaţă, pieptul mi-era plin de zăpada aceea...

— Ce porcărie, zise Nicolas. O să le fac un scandal să-l ţină minte. De fapt, o pornim la drum acum de dimineaţă ?

— După-amiază, zise Colin.

— O să trebuiască să-mi pun hainele de şofer, spuse Nicolas.

— Ah, Nicolas !..., zise Colin. Dacă mai continui... îţi...

— Bine, zise Nicolas, dar nu acum.

Dădu pe gît cana de sirop de capere şi-şi isprăvi tartinele.

— Mă duc să dau o raită pe la bucătărie, anunţă el ridicîndu-se şi rectificîndu-şi nodul de la cravată cu ajutorul unui alezor de buzunar.

Părăsi încăperea şi zgomotul paşilor i se stinse treptat în direcţia, probabilă, a bucătăriei.

— Ce vrei să facem, Chloé scumpă ? întrebă Colin.

— Să ne sărutăm, zise Chloé.

— Bine-nţeles !..., răspunse Colin. Şi după ?

— După, zise Chloé, asta nu pot s-o spun cu glas tare.

— Bine, zise Colin, şi după ?

— După, zise Chloé, o să se facă ora mesei. Ia-mă-n braţe. Mi-e frig. Zăpada asta...

Soarele intra în valuri aurite în odaie.

— Aici nu-i frig, zise Colin.

— Nu, zise Chloé, ghemuindu-se în el, dar mi-e frig. După, o să-i scriu Alisei...

XXVIII

ÎNCĂ de la capătul străzii, mulţimea se-mbrîncea ca să răzbească pînă la sala în care Jean-Sol Partre îşi ţinea conferinţa.

Oamenii se foloseau de cele mai diverse şiretlicuri ca să dejoace vigilenţa cordonului sanitar pus să cerceteze valabilitatea invitaţiilor, întrucît cele false fuseseră puse-n circulaţie cu zecile de mii. Unii soseau în dricuri şi jandarmii înfigeau în sicriu o ţepuşă lungă de oţel, ţintuindu-i pe veci de blana de stejar, ceea ce-i scutea să mai iasă pentru înhumare şi nu le dăuna decît eventualilor morţi veritabili care se-alegeau cu giulgiul făcut ferfeniţă. Alţii aranjau să fie paraşutaţi dintr-un avion special (şi pe Le Bourget se bătea lumea pentru urcarea în avion). O echipă de pompieri îi luau la ţintă şi, cu furtunurile de incendiu, îi abăteau spre scenă, unde se înecau ca vai de ei. Alţii, în sfîrşit, încercau s-ajungă prin canale. Erau respinşi cu izbituri violente de bocanci cu ţinte aplicate la încheieturi în momentul cînd se agăţau de margine ca să se salte-n mîini şi să iasă, restul căzînd în sarcina şobolanilor. Nimic nu-i descuraja însă pe aceşti pătimaşi. E drept, nu tot aceiaşi se înecau şi stăruiau în încercările lor, şi vuietul urca spre zenit, răsfrîngîndu-se de nori cu un bubuit cavernos.

Doar purii, bine-informaţii, intimii aveau permise adevărate, foarte lesne de deosebit de cele false, şi, de aceea, treceau fără piedici pe o alee îngustă croită la nivelul caselor şi păzită din cincizeci în cincizeci de centimetri, de cîte un agent

secret deghizat în servofrînă. Erau totuşi enorm de mulţi, şi sala, deja plină, continua să primească, din secundă în minut, alţi noi-sosiţi.

Chick îşi ocupase locul încă din ajun. Obţinuse de la portar, contra cost substanţial, dreptul de-a-l înlocui şi, ca să facă posibilă înlocuirea, îi rupsese piciorul stîng al sus-zisului portar cu ajutorul unei răngi de rezervă. Nu cruţa dublezonii cînd era vorba de Partre. Alise şi Isis aşteptau împreună cu el sosirea conferenţiarului. Îşi petrecuseră noaptea acolo, foarte dornici să nu scape evenimentul. Chick, în uniforma lui de portar, de un verde-închis, era seducător la culme. Îşi neglijase în mare măsură lucrul de cînd intrase în stăpînirea celor douăzeci şi cinci de mii de dublezoni ai lui Colin.

Publicul care se înghesuia acolo înfăţişa aspecte cu totul aparte. Nu vedeai decît chipuri teşite cu ochelari, frizuri zbîrlite, chiştoace îngălbenite, etichete de nuga şi, la femei, codiţe rufoase legate-n jurul craniului şi canadiene îmbrăcate direct pe piele, cu răscroieli în formă de felii de sîni pe fundal umbros.

În marea sală de la parter, cu plafon semitransparent, semidecorat cu fresce cu apă grea şi numai bune să trezească, în cugetul auditorilor, îndoieli despre interesul unei existenţe populate cu forme feminine atît de descurajante, lumea se aduna şi mai abitir, iar întîrziaţii nu mai aveau altă posibilitate decît să rămînă-n fundul sălii într-un picior, celălalt slujindu-le să-ndepărteze vecinii prea apropiaţi. O lojă specială, în care trona ducesa de Bovouard şi suita ei, atrăgea privirile unei mulţimi aproape cadaverice şi sfida, prin luxul

ei de bun-gust, caracterul provizoriu al înclinărilor personale vădite de un şir de filozofi cocoţaţi pe scaune pliante.

Ora conferinţei se apropia şi mulţimea devenea nerăbdătoare. În fundul sălii începea să se organizeze un tărăboi, cîţiva studenţi încercau să semene îndoiala în cugete, declamînd cu glas tare pasaje dilatoriu truncheate din cartea *Jură, minte-le* de baroneasa Orczy.

Dar Jean-Sol se apropia. Sunete de trompă de elefant se auziră din stradă, iar Chick se aplecă pe fereastra de la loja sa. În depărtare, silueta lui Jean-Sol apărea dintr-un baldachin blindat sub care crupa elefantului, aspră şi zbîrcită, dobîndea o înfăţişare neobişnuită la lumina unui far roşu. La fiecare colţ al baldachinului, un trăgător de elită, înarmat cu o secure, stătea gata să acţioneze. Cu paşi mari, elefantul îşi croia drum prin mulţime şi călcătura surdă a celor patru stîlpi frămîntînd trupurile strivite se apropia neabătut. În faţa uşii, elefantul se lăsă în genunchi şi trăgătorii de elită coborîră. Cu un salt graţios, Partre sări în mijlocul lor şi, deschizînd drumul cu lovituri de secure, înaintară spre tribună. Agenţii închiseră uşile la loc, iar Chick se năpusti pe un coridor ascuns, care dădea în spatele tribunei, împingîndu-le din urmă pe Isis şi Alise.

Fundalul tribunei era împodobit cu o draperie de catifea închistată pe care Chick o găurise în mai multe locuri ca să poată vedea. Se aşezară pe perne şi aşteptară. La cel mult un metru de ei, Partre se pregătea să dea citire conferinţei. Din corpul lui

elastic și ascetic emana o radianță extraordinară și publicul, subjugat de farmecul redutabil ce-i îmbrăca cele mai neînsemnate gesturi, aștepta, cu sufletul la gură, semnalul de pornire.

Numeroase erau cazurile de leșin, datorită exaltării intrauterine care punea stăpînire mai cu seamă pe publicul de parte femeiască, și, de la locul lor, Alise, Isis și Chick auzeau limpede gîfîitul celor douăzeci și patru de spectatori ce se strecuraseră sub tribună și se dezbrăcau pe dibuite ca să ocupe mai puțin loc.

— Îți amintești ? întrebă Alise privindu-l cu drag pe Chick.

— Da, zise Chick. Acolo ne-am cunoscut...

Se aplecă spre Alise și-o sărută cu gingășie.

— Erați acolo, dedesubt ? întrebă Isis.

— Da, zise Alise. Era foarte plăcut.

— Cred și eu, zise Isis. Ce-i asta, Chick ?

Chick se apucă să deschidă o cutie neagră de mari dimensiuni lîngă care se așezase.

— E un înregistrator, spuse el. L-am cumpărat în vederea conferinței.

— Oh ! zise Isis. Bună idee !... Așa n-o să fie nevoie s-ascultăm !...

— Da, zise Chick. Și-acasă o să-l putem asculta toată noaptea, dacă vrem, dar n-o s-o facem, ca să nu stricăm discurile. O să le dau la copiat înainte și poate să comand la firma „Răcnetul Patronului“ să-mi scoată după ele un tiraj comercial.

— Te-o fi costat pesemne foarte mult, spuse Isis.

— Ee ! zise Chick. N-are importanță !...

Alise suspină. Un suspin atît de ușor, încît nu-l auzi decît ea... și încă foarte slab.

— Gata !..., zise Chick. Începe. Mi-am instalat microfonul pe masă, la un loc cu cele ale radiodifuziunii oficiale, n-o să bage nimeni de seamă.

Jean-Sol tocmai începuse să vorbească. În primele momente nu se auzi decît țăcănitul obturatoarelor. Fotografii și reporterii presei și cinematografului lucrau după pofta inimii. Dar unul din ei fu răsturnat de reculul aparatului și se produse o învălmășeală groaznică. Confrații săi, furioși, se azvîrliră asupră-i și-l împroșcară cu praf de magneziu. Reporterul dispăru într-un fulger orbitor, spre mulțumirea generală, iar agenții îi duseră la închisoare pe toți ceilalți.

— Minunat ! strigă Chick. O să fiu singurul posesor al înregistrării.

Publicul, care își păstrase oarecum calmul pînă atunci, începea să-și iasă din sărite și-și manifesta admirația pentru Partre cu mare belșug de strigăte și aclamații la fiecare cuvînt rostit de el, ceea ce îngreuia destul de mult buna înțelegere a textului.

— Nu-ncerca să bagi la cap tot, spuse Chick. O s-ascultăm înregistrarea în tihnă.

— Mai ales c-aici nu se-aude nimic, zise Isis. Nu face zgomot nici cît o muscă. Dar ia spune-mi, ai vești de la Chloé ?

— Am primit o scrisoare de la ea, spuse Alise.

— Au ajuns pînă la urmă ?

— Da, au reușit să plece, o să-și scurteze însă șederea acolo, fiindcă nu prea se simte bine Chloé, răspunse Alise.

— Şi Nicolas ? întrebă Isis.

— E bine. Chloé îmi spune că s-a purtat groaznic de urît cu toate fetele hotelierilor pe la care au tras.

— E un tip bine, Nicolas. Mă-ntreb de ce-i bucătar.

— Da, zise Chick, e caraghios.

— De ce ? zise Alise. Cred că-i mai bine decît să colecţionezi Partre, adăugă ea, ciupindu-l de ureche pe Chick.

— Chloé nu-i însă grav bolnavă ? întrebă Isis.

— Nu-mi spune ce are, răspunse Alise. Are dureri în coşul pieptului.

— Ce delicioasă fată ! spuse Isis. Nu mi-o pot imagina bolnavă.

— Oh ! şopti Chick, ia priviţi !...

Se ridicase o parte din plafon şi un şir de capete îşi făcuse apariţia. Nişte admiratori îndrăzneţi izbutiseră să se strecoare pînă la porţiunea acoperită cu sticlă şi să îndeplinească această operaţie delicată. Veneau alţii care-i împingeau şi cei dintîi se agăţau energic de marginile deschizăturii.

— Nu fac rău, zise Chick. Conferinţa e remarcabilă !...

Partre se sculase-n picioare şi înfăţişa publicului mostre de borîtură împăiată. Cea mai reuşită, măr crud şi vin roşu, repurtă un succes fără rezerve. Spectatorii începeau să nu se mai audă între ei, nici chiar în spatele draperiei unde se găseau Isis, Alise şi Chick.

— În sfîrşit, zise Isis, cînd se-ntorc ?

— Mîine sau poimîine, răspunse Alise.

— E-aşa de mult de cînd nu i-am mai văzut !..., spuse Isis.

— Da, spuse Alise, de la nunta lor...

— Ce nuntă reuşită, conchise Isis.

— Da, zise Alise. În seara aceea te-a condus Nicolas acasă...

Din fericire, tot plafonul se prăbuşi în sală, scutind-o pe Isis să mai dea amănunte. Se stîrni un praf gros. Sub moloz, forme alburii se zbăteau, se clătinau şi se prăvăleau, asfixiate de norul greu care plutea deasupra dărîmăturilor. Partre se oprise şi rîdea din toată inima plesnindu-se peste coapse, fericit să vadă atîţia oameni angajaţi în această aventură. Înghiţi o gură straşnică de praf şi se puse pe tuşit ca un nebun.

Chick, febril, răsucea felurite butoane la înregistrator. Provocă un licăr verde şi masiv care fugi razant cu podeaua şi dispăru printr-o crăpătură din parchet. Urmă încă unul, apoi un al treilea şi Chick întrerupse curentul tocmai cînd o goangă scîrboasă, cu o puzderie de picioare, se pregătea să iasă din motor.

— Ce mă fac ? zise el. S-a blocat. Din cauza prafului din microfon.

Pandemoniul din sală era în toi. Partre, acum, bea de-a dreptul din cană şi se pregătea de ducă, deoarece îşi terminase de citit ultima foaie. Chick îşi luă inima în dinţi.

— Mă duc să-l poftesc să iasă pe-acolo, zise el. Luaţi-o înainte, v-ajung din urmă.

XXIX

TRECÎND pe culoar, Nicolas se opri. Hotărît, sorii nu intrau cum trebuie. Ochiurile de ceramică galbenă păreau adumbrite şi împăienjenite de o pîclă uşoară, iar razele, în loc să ricoşeze în picuri metalici, se striveau de podea, lăţindu-se-n băltoace subţiri şi leneşe. Pereţii, buclaţi de soare, nu mai străluceau uniform, ca mai-nainte.

Şoarecii nu păreau deosebit de stingheriţi de schimbare, afară de cel sur cu mustăţile negre, al cărui aer ros de plictiseală te izbea din prima clipă. Nicolas presupuse că regretă întreruperea neaşteptată a călătoriei şi relaţiile pe care şi le-ar fi putut face pe drum.

— Nu eşti mulţumit ? întrebă el.

Şoricelul schiţă un gest de lehamite şi arătă spre pereţi.

— Da, zise Nicolas. Nu-i asta. Înainte, mergea mai bine. Nu ştiu ce este...

Şoricelul păru să cadă pe gînduri o clipă, apoi dădu din cap şi-şi depărtă braţele a nedumerire.

— Nici eu, zise Nicolas, nici eu nu-nţeleg. Poţi să tot freci, rămîne la fel. Pesemne atmosfera o fi devenit corozivă...

Se opri, meditativ, şi clătină din cap la rîndul lui, apoi îşi reluă drumul. Şoricelul îşi încrucişă braţele şi începu să mestece cu un aer absent, dar scuipă brusc simţind gustul de chewing-gum pentru pisici. Le-ncurcase negustorul.

În sufragerie, Chloé lua masa cu Colin.

— Ei, întrebă Nicolas. Ţi-e mai bine ?

— Ia te uită, zise Colin, te-ai hotărît să vorbeşti ca toată lumea ?

— Acum nu sînt în ţinută oficială, explică Nicolas.

— Nu-i rău, zise Chloé.

Ochii îi străluceau, era îmbujorată la faţă şi părea fericită că e din nou acasă.

— A mîncat jumătate din pateul cu pui, spuse Colin.

— Îmi face plăcere, spuse Nicolas. Asta nu-i din Gouffé.

— Ce vrei să faci azi, Chloé ? întrebă Colin.

— Chiar, spuse Nicolas, mîncăm devreme sau tîrziu ?

— Mi-ar plăcea să ies cu voi doi, şi cu Isis, şi cu Chick, şi cu Alise, şi să mergem la patinoar, şi prin magazine, şi la un ceai-dansant, spuse Chloé, şi să-mi cumperi un inel verde cu închizătoare.

— Bun, zise Nicolas, atunci mă duc repede să-mi văd de bucătărie.

— Găteşte-n haine civile, Nicolas, spuse Chloé, e mult mai puţin obositor pentru noi. Şi pe urmă o să şi termini mai iute.

— Mă duc să scot bani din sipetul de dublezoni, anunţă Colin, iar tu, Chloé, telefonează-le prietenilor. O să facem o plimbare de toată frumuseţea.

— Le telefonez, zise Chloé.

Se sculă şi alergă la telefon. Ridică receptorul şi imită ţipătul cucuvelei, ca să arate că vrea să vorbească cu Chick.

Nicolas strînse masa apăsînd pe o mică pîrghie și vesela murdară o porni spre chiuvetă printr-un tub pneumatic cu secțiune mare, ascuns sub covor. Părăsi încăperea și ajunse pe culoar.

Șoricelul, ridicat pe lăbuțele dindărăt, răzuia cu mîinile unul din ochiurile adumbrite. Partea răzuită strălucea iarăși.

— Ia te uită ! zise Nicolas. A reușit ! !... Remarcabil !

Șoricelul se opri, gîfîind, și-i arătă lui Nicolas mîinile jupuite și însîngerate.

— Vai ! zise Nicolas. Te-ai rănit !... Hai, lasă. La urma urmelor e încă destul soare aici. Hai să te bandajez...

Îl puse în buzunarul de la piept și șoricelul, cu sufletul la gură și ochii mijiți, își lăsa să-i atîrne sărmanele lăbuțe mutilate.

Colin răsucea cu mare rapiditate butoanele de la sipetul de dublezoni și fredona. Nu mai era chinuit de neliniștea din ultimele zile și-și simțea inima în formă de portocală. Sipetul era de marmură albă încrustată cu fildeș, iar butoanele din ametist negru-verzui. Nivelul indica șaizeci de mii de dublezoni.

Capacul basculă cu un pocnet uns și lui Colin zîmbetul îi înghețǎ pe buze. Indicatorul de nivel, blocat, nu se știe din ce pricină, se oprise, după două-trei oscilații, la treizeci și cinci de mii de dublezoni. Vîrî mîna în sipet și verifică repede exactitatea ultimei cifre. Făcînd un rapid calcul mintal, îi constată verosimilitatea. Din o sută de mii, douăzeci și cinci îi dăduse lui Chick ca să se însoare cu Alise, cincisprezece mii se duseseră pe mașină, cinci mii pe ceremonie... restul se duseseră foarte firesc. Asta-l liniști întrucîtva.

— E normal, spuse el cu glas tare, și vocea i se păru ciudat de schimbată.

Luă cît îi trebuia, șovăi, puse la loc, cu un gest obosit, jumătate din sumă și închise capacul. Butoanele se învîrtiră repede cu un zăngănit limpede. Lovi ușor cadranul de nivel și verifică dacă suma conținută era corect indicată.

Apoi se îndreptă. Rămase așa cîteva clipe, uluit de enormitatea sumelor de care avusese nevoie ca să-i dăruiască Chloei tot ce socotea demn de ea și zîmbi ducîndu-se cu gîndul la Chloé, ciufulită, dimineața, în pat, și la forma cearșafului pe trupul ei culcat și la nuanța chihlimbarie a pielii ei cînd îi ridica cearșaful și-și impuse brusc să se gîndească la sipet fiindcă nu era momentul să se gîndească la asemenea lucruri.

Chloé se îmbrăca.

— Spune-i lui Nicolas să facă sandvișuri, spuse ea, ca să plecăm imediat... Le-am dat întîlnire la Isis.

Colin o sărută pe umăr, profitînd de-o scurtă dezvăluire a lui, și dădu fuga să-l anunțe pe Nicolas. Nicolas tocmai isprăvise de oblojit șoricelul și-i încropea o mică pereche de cîrje din bambus.

— Uite, sfîrși el. Mergi cu astea și pînă diseară nici n-o să se mai cunoască.

— Ce are ? întrebă Colin mîngîindu-l pe cap.

— A vrut să curețe geamurile de pe culoar, spuse Nicolas. A izbutit, dar o pățit-o.

— Nu-ți mai face griji pentru asta. O să se-ndrepte de la sine.

— Nu știu, spuse Nicolas. E ciudat. Ai zice că geamurile respiră greu.

— O să se-ndrepte, spuse Colin... cel puțin așa cred... nu s-a mai întîmplat niciodată pîn-acum ?

— Nu, zise Nicolas.

Colin rămase cîteva clipe în fața ferestrei de la bucătărie.

— S-ar putea să fie uzura normală. Am putea încerca să le schimbăm...

— O să coste foarte scump, spuse Nicolas.

— Da, zise Colin. Mai bine s-așteptăm.

— Ce voiai ? întrebă Nicolas.

— Nu mai găti, spuse Colin. Doar sandvișuri... plecăm imediat.

— Bine, atunci mă-mbrac, spuse Nicolas.

Lăsă șoricelul jos și acesta se-ndreptă spre ușă, clătinîndu-se între cîrjele minuscule. De-o parte și de alta îi atîrnau mustățile.

XXX

STRADA își schimbase cu desăvîrșire aspectul de cînd plecaseră Colin și Chloé. Acum, frunzele copacilor erau mari și casele își lepădau culoarea palidă, nuanțîndu-se într-un verde stins înainte de-a căpăta bejul molcom al verii. Caldarîmul devenea elastic și delicat sub pași, iar văzduhul mirosea a zmeură.

Era încă rece, dar îndărătul ferestrelor cu geamuri albăstrui se ghicea vremea frumoasă. Flori verzi și albastre creșteau de-a lungul trotuarelor și în jurul tulpinilor lor firave seva șerpuia cu un ușor foșnet umed, ca o sărutare de melci.

Nicolas era în frunte. Avea un costum sport din lînă călduroasă, de culoarea muștarului, și, pe dedesubt, purta un pulover cu gît cu un motiv în culori reprezentînd un somon à la Chambord, aidoma cu cel de la pagina 607 din *Cartea de bucate* a lui Gouffé. Pantofii de piele galbenă și cu tălpi de crep aproape nu atingeau vegetația. Avea grijă să meargă pe cele două brazde curățate pentru a permite trecerea mașinilor.

Colin și Chloé veneau în urma lui, Chloé îl ținea pe Colin de mînă și trăgea lung în piept miresmele din văzduh. Chloé purta o rochiță de lînă albă și o mantilă de leopard benzolat, ale cărui pete, atenuate în urma tratării chimice, se desfăceau în nimburi și se întretăiau în interferențe curioase. Părul ei spumos flutura nestînjenit și stîrnea un dulce abur parfumat de iasomie și garoafe.

Colin, cu ochii pe jumătate închiși, se călăuzea după parfum și buzele îi fremătau ușor la fiece inhalare. Fațadele caselor se destindeau oarecum, părăsindu-și rectitudinea severă, și noua înfățișare a străzii îl deruta uneori pe Nicolas, care trebuia să se oprească pentru a citi plăcuțele emailate.

— Ce facem întîi ? întrebă Colin.

— Mergem prin magazine, răspunse Chloé. Nu mai am nici o rochie.

— Nu vrei să mergem la Surorile Calotte, ca de obicei ? spuse Colin.

— Nu, zise Chloé, vreau să mergem prin magazine și să-mi cumpăr rochii de gata și ce-mi mai trebuie.

— Isis o să te revadă cu multă plăcere, sînt sigur, Nicolas, spuse Colin.

— Și de ce ? întrebă Nicolas.

— Nu știu...

Dădură colțul pe strada Sidney Bechet și-ajunseră. Portăreasa, în fața intrării, se legăna într-un balansoar mecanic al cărui motor scotea pocnete pe un ritm de polcă. Era un sistem învechit.

Isis le ieși în întîmpinare. Chick și Alise ajunseseră înaintea lor. Isis era îmbrăcată într-o rochie roșie și-i surîse lui Nicolas. O sărută pe Chloe și timp de cîteva clipe toți se pupară unul pe altul.

— Arăți bine, draga mea Chloé, spuse Isis. Credeam că ești bolnavă. Acum m-am liniștit.

— Îmi e mai bine, spuse Chloé. Nicolas și Colin m-au îngrijit grozav.

— Ce mai fac verișoarele dumitale ? întrebă Nicolas.

Isis roși pînă-n albul ochilor.

— Mă-ntreabă de dumneata din două-n două zile, răspunse ea.

— Fermecătoare fete, spuse Nicolas, întorcîndu-se un pic, dumneata însă ești mai energică.

— Da..., zise Isis.

— Și călătoria voastră ? întrebă Chick.

— A mers bine, spuse Colin. Șoseaua era foarte proastă la-nceput, dar pe urmă s-a aranjat.

— Afară de zăpadă, spuse Chloé, era bine...

Și-și duse mîna la piept.

— Unde mergem ? întrebă Alise.

— Dacă vreți, pot să vă rezum conferința lui Partre, spuse Chick.

— Ai cumpărat multe produse de-ale lui după plecarea noastră ? întrebă Colin.

— O !... Nu... zise Chick.

— Și cu serviciul ? întrebă Colin.

— E !... Merge..., zise Chick. Am un tip care mă-nlocuiește cînd trebuie să plec.

— Și-o face pe gratis ? întrebă Colin.

— E !... Aproape ! zise Chick. Vreți să mergem chiar acum la patinoar ?

— Nu, mergem prin magazine, spuse Chloé. Dar dacă bărbații vor să se ducă la patinaj...

— E o idee, zise Colin.

— O să le însoțesc eu prin magazine, spuse Nicolas. Trebuie să fac niște cumpărături.

— E bine-așa, spuse Isis. Să mergem însă repede, ca să mai avem și puțin timp de patinaj după aceea.

XXXI

COLIN și Chick patinau de-o oră și pe gheață începea să se adune lume. Tot aceleași fete, tot aceiași băieți, tot căzături și tot feciori-fărășari cu răzuitoarea. Impiegatul tocmai pusese la picap un șlagăr pe care, de cîteva săptămîni, toți obișnuiții patinoarului îl învățaseră pe dinafară. Îl înlocui cu cealaltă față, la care se aștepta toată lumea, căci toanele lui ajunseseră să fie cunoscute, dar discul

se poticni brusc și un glas cavernos răsună în toate megafoanele, afară de unul, disident, care continuă să dea muzică. Glasul îl ruga pe domnul Colin să binevoiască a veni la ghișeul de control deoarece era chemat la telefon.

— Oare ce să fie ? spuse Colin.

Se grăbi spre mantinelă, urmat de Chick, și ieși pe covorul de cauciuc. O luă de-a lungul barului și pătrunse în ghișeul de control, unde se afla microfonul. Omul cu discurile tocmai curăța unul din ele cu peria de pir ca să înlăture asperitățile produse de uzură.

— Alo ! zise Colin luînd receptorul.

Ascultă.

Chick îl văzu, mai întîi uluit, devenind apoi brusc de culoarea gheții.

— E grav ? întrebă el.

Colin îi făcu semn să tacă.

— Viu acum, spuse el în receptor și-l puse în furcă.

Pereții cabinei se strîngeau și Colin ieși, urmat îndeaproape de Chick, cînd erau cît pe ce să-l strivească. O luă la fugă pe patine. Picioarele i se răsuceau în toate părțile. Chemă un îngrijitor.

— Deschide-mi repede cabina 309.

— Și pe-a mea, 311..., zise Chick.

Îngrijitorul veni după ei cam agale. Colin se întoarse, îl zări la zece metri și așteptă să ajungă în dreptul lui. Luîndu-și avînt, îi expedie cu sălbăticie o formidabilă lovitură de patină sub bărbie și capul îngrijitorului zbură și se înfipse într-unul din coșurile de aerisire ale instalației, în vreme ce Colin smulgea cheia pe care cadavrul, cu un aer

absent, încă o mai ținea în mînă. Colin deschise o cabină și împinse-n ea corpul, îl scuipă și se năpusti spre 309. Chick închise ușa în urma lui.

— Ce s-a-ntîmplat ? întrebă el cînd ajunse, abia trăgîndu-și sufletul.

Colin își și scosese patinele și-și încălțase pantofii.

— Chloé, zise Colin, Chloé e bolnavă.

— Grav ?

— Nu știu, zise Colin. A avut o sincopă.

Era gata și o și pornise.

— Încotro ? strigă Chick.

— Acasă !..., strigă Colin și dispăru pe scara de beton sonor.

La celălalt capăt al patinoarului, oamenii de la instalații ieșiră sufocați, deoarece nu mai funcționa ventilația, și se prăbușiră, storși de vlagă, de jur împrejurul pistei.

Chick, năucit, cu o patină în mînă, privea pierdut spre locul pe unde dispăruse Colin.

Pe sub ușa cabinei 128, o șuviță de sînge spumos șerpuia lent și lichidul roșu începu să curgă pe gheață în picături mari, aburinde și grele.

XXXII

ALERGA din răsputeri, și, în fața ochilor săi, oamenii se înclinau încet, căzînd, ca niște popice, lungiți pe caldarîm, cu un plesnet moale, ca o foaie mare de carton lăsată să cadă pe lat.

Şi Colin alerga, alerga, unghiul ascuţit al orizontului, strîns între case, se năpustea spre el. Sub paşii săi era noapte. O noapte de vată neagră, amorfă şi anorganică, iar cerul era fără culoare, un tavan, un unghi ascuţit în plus, alerga spre vîrful piramidei, retezat în dreptul inimii de zone de noapte mai puţin neagră, dar mai erau încă trei străzi pînă la a lui.

Chloé se odihnea, nespus de limpede, în frumosul lor crivat de nuntă. Ţinea ochii deschişi, răsufla însă din greu. Alise era cu ea. Isis îl ajuta pe Nicolas care prepara, după Gouffé, un întăritor sigur, iar şoricelul spărgea în dinţii lui ascuţiţi seminţe de iarbă de fiertură pentru băutura lui cea mai grozavă.

Colin nu ştia însă, alerga, îi era frică, de ce n-ajunge oare să stăm întotdeauna împreună, trebuie să-ţi fie şi frică, poate-i un accident, a strivit-o vreo maşină, o fi întinsă-n pat, n-o s-o pot vedea, n-au să mă lase să intru, da, ce vă-nchipuiţi, c-o să-mi fie frică de Chloé a mea, o s-o văd în ciuda voastră, ba nu, Colin, nu intra. Poate nu-i decît rănită, atunci n-o să se-ntîmple nimic, mîine o să mergem împreună la Pădure, ca să revedem banca, îi ţineam mîna într-a mea, şi părul ei lîngă al meu, parfumul ei pe pernă. Îi iau mereu perna, iar o să ne batem seara, perna mea i se pare prea îndesată, rămîne prea rotundă sub capul ei, şi cînd i-o iau, pe urmă, miroase ca părul ei. N-o să-i mai simt niciodată dulcea mireasmă a părului.

În faţă i se înălţă trotuarul. Îl trecu dintr-un salt de uriaş, era la primul etaj, urcă, deschise uşa

şi totul era calm şi liniştit, nici urmă de oameni în negru, nici urmă de duhovnic, tihna covoarelor cu desene gri-albastre. Nicolas îi spuse : „Nu-i nimic grav“, şi Chloé surîse, era fericită să-l revadă.

XXXIII

MÎNA Chloei, caldă şi încrezătoare, stătea în mîna lui Colin. Îl privea, ochii ei limpezi, un pic miraţi, îl priveau destinşi. La picioarele platformei, în cameră, se îngrămădeau griji, se-nverşunau să se înăbuşe unele pe altele. Chloé îşi simţea o forţă opacă în trup, în torace, o prezenţă vrăjmaşă, nu se pricepea să lupte, tuşea din cînd în cînd, ca să-şi urnească adversarul încleştat în miezul cărnii ei. I se părea că respirînd adînc se lasă de-a binelea pradă furiei cenuşii a inamicului, răutăţii lui viclene. Pieptul abia i se ridica, şi atingerea cearşafurilor netede pe picioarele lungi şi goale îi domolea mişcările. Lîngă ea, Colin, puţin încovoiat, o privea. Se lăsa noaptea, se închega în straturi concentrice în jurul micului nucleu luminos al lămpii aprinse la căpătîiul patului, încastrată în perete, închisă cu o placă rotundă de cristal mat.

— Pune-mi nişte muzică, iubitule, spuse Chloé. Pune-mi melodiile care-ţi plac ţie.

— O să te obosească, spuse Colin.

Glasul lui venea de undeva, de foarte departe, arăta rău. Pieptul întreg îi era ocupat de inimă, abia acum își dădea seama de asta.

— Nu, te rog, zise Chloé.

Colin se sculă, coborî scărița de stejar și încărcă aparatul automat. Difuzoare se găseau în toate încăperile. Îl puse în funcțiune pe cel din dormitor.

— Ce-ai pus ? întrebă Chloé.

Surîdea. Știa prea bine.

— Îți aduci aminte ? zise Colin.

— Mi-aduc...

— Nu te doare ?

— Nu prea rău...

Acolo unde fluviile se varsă-n mare ia naștere o bară greu de trecut, și mari vîrtejuri înspumate în care joacă epavele. Între noaptea de afară și nimbul lămpii, aducerile-aminte se revărsau din întuneric, se izbeau de lumină și, cînd cufundate, cînd la suprafață, își arătau pîntecele albe și spinările argintii. Chloé se ridică puțin.

— Hai, stai lîngă mine.

Colin se apropie de ea, se lungi la căpătîi de-a latul patului și capul Chloei i se odihnea în scobitura brațului stîng. Dantela de la cămașa ei ușoară îi desena pe pielea aurie o plasă nestatornică, umflată cu gingășie de boltirea sînilor. Mîna Chloei se agăța de umărul lui Colin.

— Nu ești supărat ?...

— De ce supărat ?

— Că ai o nevastă așa de neroadă...

O sărută-n adîncitura umărului încrezător.

— Trage-ți un pic brațul, Chloé. O să răcești.

— Nu mi-e frig, spuse Chloé. Ascultă discul.

Era ceva eterat în cîntecul lui Johnny Hodges, ceva inexplicabil și desăvîrșit de senzual. Senzualitatea în stare pură, desprinsă de trup.

Colțurile camerei se modificau și se rotunjeau sub înrîurirea muzicii. Colin și Chloé se odihneau acum în centrul unei sfere.

— Ce-a fost ? întrebă Chloé.

— *The Mood to be Wooed*, răspunse Colin.

— Simțeam că-i asta, spuse Chloé. Cum o să poată intra doctorul la noi în cameră, acum, cu forma asta ?

XXXIV

NICOLAS se duse să deschidă. În prag era un doctor.

— Sînt doctorul, zise el.

— Bine, zise Nicolas. Dacă vreți să vă dați osteneala să mă urmați...

Îl luă după sine.

— Iată, explică el, după ce ajunseră la bucătărie. Gustați de-aici și spuneți-mi cum vi se pare.

Era, într-un receptacol silico-sodo-calcio-vitrificat, o băutură de-o culoare aparte, bătînd în purpura lui Cassius și verdele de bășica udului cu o ușoară virare spre albastrul de crom.

— Ce-i asta ? întrebă doctorul.

— O băutură..., spuse Nicolas.

— Știu asta..., dar, zise doctorul, la ce e bună ?

— Un întăritor, zise Nicolas.

Doctorul duse paharul la nas, adulmecă, se aprinse, trase-n piept şi gustă, apoi bău şi se ţinu de burtă cu amîndouă mîinile, dînd drumul trusei de doctorizat.

— Are efect, nu ? zise Nicolas.

— Phhh !... Da, zise doctorul. Să plesneşti, nu alta... Sînteţi veterinar ?

— Nu, zise Nicolas, bucătar. În sfîrşit, efect are prin urmare.

— Destul, zise doctorul. Mă simt înveselit.

— Veniţi să vedeţi bolnava, spuse Nicolas. Acum sînteţi dezinfectat.

Doctorul se urni din loc, dar în direcţia greşită. Părea destul de puţin stăpîn pe mişcările sale.

— Ei ! zise Nicolas, ia spuneţi !... Sînteţi în stare să consultaţi, nu ?

— De, zise doctorul, aş dori şi avizul unui confrate, aşa că l-am rugat pe Mangemanche să vie...

— Bun, zise Nicolas. Atunci, poftiţi pe-aici.

Deschise uşa dinspre scara de serviciu.

— Coborîţi trei etaje şi faceţi la dreapta. Intraţi şi acolo este...

— Bine, zise doctorul...

Începu să coboare şi se opri brusc.

— Da' unde sînt ?

— Acolo..., zise Nicolas.

— Ah ! Bine !..., zise doctorul.

Nicolas închise uşa la loc. Sosea şi Colin.

— Ce-a fost ? întrebă el.

— Un doctor. Părea idiot, aşa că m-am descotorosit de el.

— Da' e nevoie de un doctor, zise Colin.

— Sigur că da, zise Nicolas. Trebuie să vină Mangemanche.

— Mai bine, zise Colin.

Se auzi iar soneria.

— Stai pe loc, zise Colin, mă duc eu.

Pe culoar, şoricelul i se căţără pe picior, cocoţîndu-se pe umărul drept. Se grăbi şi-i deschise profesorului.

— Bună ziua ! zise acesta din urmă.

Era îmbrăcat în negru şi purta o cămaşă de un galben ţipător.

— Din punct de vedere fiziologic, declară el, negrul pe fond galben reprezintă contrastul maxim. Adaug că nu oboseşte vederea şi că astfel eviţi să fii strivit pe stradă.

— Desigur, încuviinţă Colin.

Profesorul Mangemanche să tot fi avut vreo patruzeci de ani. Era în stare să şi-i ducă-n cîrcă. Dar nici unul mai mult. Era spîn, avea o bărbuţă ascuţită, ochelari inexpresivi.

— Vreţi să mă urmaţi ? propuse Colin.

— Nu ştiu, zise profesorul, şovăi...

Se hotărî totuşi.

— Cine e bolnav ?

— Chloé, zise Colin.

— Ah ! zise profesorul, asta-mi aminteşte-o melodie...

— Da, zise Colin, chiar aceea e.

— Bun, încheie Mangemanche, să mergem. Ar fi trebuit să mi-o spuneţi mai devreme. Ce are ?

— Nu ştiu, zise Colin.

— Nici eu, mărturisi profesorul ; acum pot să ţi-o spun pe şleau.

— Da' o să știți curînd ? întrebă Colin neliniștit.
— Se poate, spuse profesorul Mangemanche, dubitativ. Ar mai trebui a o examina...
— Dar veniți odată..., spuse Colin.
— Desigur..., zise profesorul.
Colin îl conduse pînă la ușa camerei și-și aminti deodată ceva.
— Fiți atent cînd intrați, spuse el, e rotundă.
— Da, sînt deprins, zise Mangemanche, e însărcinată ?
— Nu, nu, zise Colin..., sînteți idiot... camera e rotundă.
— Rotundă, rotundă ? întrebă profesorul. Ați pus prin urmare un disc de Ellington ?
— Da, zise Colin.
— Am și eu acasă, spuse Mangemanche. Cunoașteți *Slap Happy ?*
— Prefer..., începu Colin, dar își aminti de Chloé care aștepta, și-l împinse pe profesor în cameră.
— Bună ziua, zise profesorul.
Urcă scara.
— Bună ziua, răspunse Chloé. Cum vă simțiți ?
— Ei, Doamne, răspunse profesorul, mă mai supără ficatul din cînd în cînd. Știți ce-i durerea de ficat ?
— Nu, zise Chloé.
— Bineînțeles, răspunse profesorul, cu siguranță că n-aveți nimic la ficat.
Se apropie de Chloé și-i luă mîna.
— Cam călduță, hm ?
— Nu-mi dau seama.
— Da, zise profesorul, dar nu e bine.
Se așeză pe pat.

— Să vă fac o auscultație, dacă nu vă plictisește.
— Vă rog, zise Chloé.
Profesorul scoase din trusă un stetoscop cu amplificator și lipi capsula de spatele Chloei.
— Numărați, zise el.
Chloé numără.
— Asta nu, zise doctorul, după douăzeci și șase vine douăzeci și șapte.
— Da, zise Chloé, scuzați-mă.
— E de-ajuns, de altfel, zise doctorul. Tușiți ?
— Da, zise Chloé, și tuși.
— Ce are, domnule doctor ? întrebă Colin, e ceva grav ?
— Hhm !..., zise profesorul, are ceva la plămînul drept. Nu știu însă ce anume...
— Și-atunci ? întrebă Colin.
— Ar trebui să vină la mine pentru un examen mai perfecționat, spuse profesorul.
— Nu prea vreau să se scoale din pat, domnule doctor, spuse Colin. Dacă i se face rău, ca azi după-amiază ?
— Nu, zise profesorul, nu-i ceva grav. Am să vă dau o rețetă, dar va trebui s-o respectați.
— Desigur, domnule doctor, zise Chloé.
Își duse mîna la gură și începu să tușească.
— Nu tușiți, zise Mangemanche.
— Nu tuși, iubito, zise Colin.
— Nu pot să mă țin, zise Chloé, cu o voce întretăiată de tuse.
— Foarte curioasă muzică i se aude din plămîn, spuse profesorul.
Părea cam plictisit.

— E normal, domnule doctor ? întrebă Colin.
— Pînă la un punct..., răspunse profesorul.
Se trase de bărbuță, care reveni la locul ei cu un pocnet sec.
— Cînd să vă vizităm, domnule doctor ? întrebă Colin.
— Peste trei zile, răspunse profesorul. Trebuie să-mi repun aparatele în funcțiune.
— De obicei nu vă serviți de ele ? întrebă Chloé la rîndul ei.
— Nu, zise profesorul. Prefer să construiesc aeromodele, dar sînt tot timpul sîcîit, așa că de-un an de zile o lungesc cu unul și n-am timp să termin. Să te scoată din sărite, nu alta !...
— Desigur, zise Colin.
— Niște rechini, zise profesorul. Mă asemui cu bunăvoință nefericitului de naufragiat pe care monștrii hulpavi abia așteaptă să-l vadă picotind ca să-i răstoarne luntrea fragilă.
— Frumoasă imagine, zise Chloé, rîzînd încetișor ca să nu tușească iarăși.
— Atenție, micuțo, spuse profesorul, punîndu-i mîna pe umăr. E o imagine complet tîmpită, ținînd seama că, după *Geniul civil* din 15 octombrie 1944, contrar opiniei comune, din cele treizeci și cinci de specii de rechini cunoscute, doar trei sau patru mănîncă oameni ! Și totuși ei se dau mai puțin la om decît omul la ei...
— Ce bine vorbiți, domnule doctor, zise Chloé cu admirație.
Îi plăcea mult doctorul acesta.
— *Geniul civil,* zise doctorul. Nu eu. Și cu asta, vă las.

Depuse un țocăit pe obrazul drept al Chloei, și-o bătu ușurel pe umăr, după care scoborî scărița. Își încurcă piciorul drept în cel stîng și pe cel stîng în ultimul fușcel și veni de-a berbeleacul.
— Aveți o instalație specială, ținu el să-i atragă atenția lui Colin, frecîndu-și șalele cu vigoare.
— Scuzați-mă, zise Colin.
— Și pe urmă, adăugă profesorul, încăperea asta sferică are ceva deprimant. Încercați să puneți *Slap Happy*, o va face probabil să-și revină la loc sau, dacă nu, dați-o la rindea.
— Așa vom face, zise Colin. Ați fi de acord cu un mic aperitiv ?
— Fie, zise profesorul. La revedere, micuțo, strigă el către Chloé cînd să iasă din cameră.
Chloé tot mai rîdea. De jos, o zăreai așezată în uriașul pat scund ca pe-o estradă de ceremonie, luminată dintr-o parte de lampa electrică. Razele de lumină i se filtrau prin păr, luînd culoarea soarelui prin ierburile abia încolțite, iar lumina ce-i mîngîiase pielea se așternea pe lucruri, aurie.
— Ai o soție drăguță, îi spuse profesorul lui Colin în anticameră.
— Da, zise Colin.
Și izbucni dintr-o dată în plîns, știind cît suferă Chloé.
— Ei, zise profesorul, mă pui într-o situație penibilă ... O să trebuiască să te consolez... Ia uite...
Scotoci într-un buzunar interior de la haină și scoase din el un carnețel legat în piele roșie.
— Uite-o pe-a mea.
— A dumneavoastră ? întrebă Colin care făcea sforțări să se liniștească.

— Soţia mea, explică profesorul.

Şi Colin deschise maşinal carnetul şi izbucni în rîs.

— Asta e, zise profesorul. Nu dă greş niciodată. Toţi fac haz. Dar, la urma urmelor... ce-o fi avînd oare aşa de caraghios ?

— Eu... nu... nu ştiu, se bîlbîi Colin, şi se prăbuşi, pradă unei crize de hlizeală acută.

Profesorul îşi reluă carnetul.

— Sînteţi toţi o apă şi-un pămînt, zise el, vă-nchipuiţi că femeile au nevoie să fie frumoase... Ei, şi cu aperitivul cum rămîne ?

XXXV

COLIN, urmat de Chick, împinse uşa negustorului de leacuri. Uşa făcu „Ding !..." şi geamul i se prăvăli peste un sistem complicat de fiole şi aparate de laborator.

Alarmat de zgomot, negustorul îşi făcu apariţia. Era înalt, bătrîn şi costeliv, iar capul îi era împodobit de-o coamă albă zburlită.

Se repezi la tejghea, apucă telefonul şi formă un număr cu iuţeala căpătată dintr-o lungă deprindere.

— Alo ! zise el.

Vocea lui avea timbrul unei sirene de ceaţă, iar podeaua, sub picioarele lui lungi, negre şi plate, se legăna ritmic înainte şi-napoi, în vreme ce pale de neguri măturau tejgheaua.

— Alo ! Firma Gershwin ? Aţi putea să-mi înlocuiţi un geam la uşa de la intrare ?!! Într-un sfert de oră ?... Grăbiţi-vă, se poate să vie alt client... Bine...

Lăsă jos receptorul care-şi reveni cu greu în furcă.

— Domnilor, cu ce vă pot fi de folos ?

— Să executaţi reţeta aceasta..., sugeră Colin.

Farmacistul luă hîrtia, o îndoi sub forma unei benzi lungi şi înguste şi-o introduse într-o mică ghilotină de birou.

— S-a făcut, zise el apăsînd un buton roşu.

Cuţitul căzu şi reţeta se dezdoi şi căzu fleaşcă.

— Treceţi azi la ceasurile şase dinspre seară, doctoriile vor fi gata.

— Ştiţi însă, zise Colin, sîntem foarte grăbiţi...

— Am vrea, adăugă Chick, să ni le faceţi pe loc.

— Bine, răspunse negustorul, atunci aşteptaţi vă rog. Mă duc să prepar cele de trebuinţă.

Colin şi Chick se aşezară pe o banchetă de catifea purpurie, drept în faţa tejghelei, şi aşteptară. Negustorul se lăsă în jos îndărătul tejghelei şi părăsi încăperea pe o uşă ascunsă, tîrîndu-se aproape neauzit. Frecuşul trupului său deşirat şi costeliv pe parchet se auzi tot mai stins, apoi se mistui în aer.

Cei doi priveau pereţii. Pe lungi etajere de aramă patinată se aliniau borcane cu substanţe simple şi leacuri topice suverane. O fluorescenţă compactă emana din ultimul borcan din fiecare şir. Într-un recipient conic de sticlă groasă şi corodată, mormoloci umflaţi se-nvînteau în spirală descendentă şi

atingeau fundul recipientului, apoi plecau iar spre suprafață, vertical, și-și reluau rotirea excentrică, lăsînd în urmă o dîră alburie de apă densificată. Alături, la fundul unui acvariu lung de cîțiva metri, negustorul instalase un banc de încercare pentru broaște cu duze și, ici-colo, zăceau cîteva broaște inutilizabile ale căror inimi, patru la număr, abia mai băteau.

În spatele lui Chick și-al lui Colin se desfășura o vastă frescă ce-l înfățișa pe negustorul de leacuri preacurvind cu maică-sa, în costumul lui Cesare Borgia la curse. Pe mese erau o mulțime de mașini de confecționat pilule și unele mergeau, deși cu încetinitorul.

Pilulele ieșeau dintr-un ștuț de sticlă albastră și erau colectate în mîini de ceară care le puneau în cornete de hîrtie plisată.

Colin se sculă în picioare ca să privească mai bine mașina cea mai apropiată și dădu la o parte carterul ruginit care o proteja. Înăuntru, un animal compozit, jumătate carne, jumătate metal, se spetea să-nghită materia primă și s-o elimine sub formă de cocoloașe uniforme.

— Vino să vezi, Chick, zise Colin.

— Ce ? întrebă Chick.

— E foarte curios !..., zise Colin.

Chick privi. Animalul avea un maxilar alungit care executa mișcări laterale rapide. Sub pielea transparentă se observau coaste tubulare din oțel subțire și o conductă digestivă care se contracta leneș.

— E un iepure modificat, zise Chick.

— Crezi ?

— E un procedeu curent, spuse Chick. Păstrezi funcția dorită. Acesta și-a păstrat mișcările tubului digestiv, fără partea chimică a digestiei. E mult mai simplu decît să faci pilule cu un tabletor obișnuit.

— Ce mănîncă ? întrebă Colin.

— Morcovi cromați, răspunse Chick. Se fabricau la uzina în care-am lucrat după terminarea liceului. Și apoi li se dau elementele constitutive ale pilulelor...

— Grozavă invenție, zise Colin, și face pilule foarte reușite.

— Da, zise Chick. Rotunde de tot.

— Ia spune-mi, zise Colin întorcîndu-se ca să se-așeze...

— Ce ? întrebă Chick.

— Cît ți-a mai rămas din cei douăzeci și cinci de mii de dublezoni pe care ți-i dădusem înainte de plecarea în călătorie ?

— Hmm !..., răspunse Chick.

— Ar fi timpul să te hotărăști să te-nsori cu Alise. E-atît de umilitor pentru ea s-o duci mai departe ca acum !!!

— Da..., răspunse Chick.

— În fine, ți-au rămas douăzeci de mii de dublezoni, nu ? Oricum... Ajunge pentru căsătorie...

— Numai că..., zise Chick.

Se opri, îi venea greu să-i dea drumul.

— Numai că ce ? insistă Colin. Nu ești singurul care să aibă încurcături bănești...

— Știu eu, zise Chick.

— Şi atunci ? zise Colin.

— Atunci, zise Chick, nu mi-au mai rămas decît trei mii două sute de dublezoni...

Colin se simţea groaznic de ostenit. În creier i se-nvîrteau, cu un vuiet surd de maree, forme ascuţite şi spălăcite. Înţepeni pe banchetă.

— Nu-i adevărat..., spuse el.

Era frînt de oboseală, frînt de parcă ar fi fost pus s-alerge, sub ameninţarea cravaşei, într-o lungă cursă cu obstacole.

— Nu-i adevărat..., repetă el... vrei să-mi tragi o păcăleală...

— Nu..., zise Chick.

Chick stătea în picioare. Rîcîia, cu vîrful degetului, colţul mesei de lîngă el. Pilulele se rostogoleau în ştuţurile de sticlă cu un zgomot mărunt de bile, iar mototolitul hîrtiei de către mîinile de ceară crea o atmosferă de restaurant magdalenian.

— Da' ce-ai făcut cu ei ? întrebă Colin.

— Am cumpărat Partre, spuse Chick.

Se căută în buzunar.

— Ia priveşte. L-am găsit ieri. Nu-i o minune ?

Era *Florile refuzate* în marochin perlat cu planşe de Kierkegaard.

Colin luă cartea şi-o privi ; nu vedea însă paginile. Vedea ochii Alisei, la nunta lui, şi privirea de minunare tristă pe care-o arunca rochiei purtate de Chloé. Dar Chick nu putea înţelege. Ochii lui Chick nu se ridicau niciodată aşa de sus.

— Ce vrei să-ţi spun..., şopti Colin. Deci ai cheltuit tot ?...

— Săptămîna trecută am pus mîna pe două manuscrise de-ale lui, spuse Chick şi vocea-i tremura de-o înflăcărare înăbuşită. Şi i-am şi înregistrat şapte conferinţe...

— Da..., zise Colin.

— De ce mă-ntrebi ? spuse Chick. Păi lui Alise îi e totuna dac-o iau sau nu de nevastă. Aşa cum e, e fericită. O iubesc mult, ştii, şi pe urmă şi ei îi place enorm Partre !

Una dintre maşini părea s-o ia razna. Pilulele ieşeau în cascadă şi cînd cădeau în cornetele de hîrtie ţîşneau fulgere violete.

— Ce se-ntîmplă ? spuse Colin. E periculos ?

— Nu cred, spuse Chick. Oricum, să nu stăm lîngă ea.

Auziră, destul de departe, închizîndu-se o uşă, şi negustorul de leacuri se ivi brusc îndărătul tejghelei.

— V-am făcut s-aşteptaţi, spuse el.

— Nu contează, îl asigură Colin.

— Ba da..., zise negustorul. Anume am făcut-o. Chestiune de reputaţie.

— Una din maşinile dumneavoastră parcă a luat-o razna, spuse Colin arătîndu-i instalaţia cu pricina.

— Aha !..., zise negustorul de leacuri.

Se aplecă, luă de sub tejghea o carabină, o duse la umăr şi, ţintind liniştit, trase. Maşina zvîcni în aer şi căzu horcăind.

— Nu-i nimic, spuse negustorul. Din cînd în cînd precumpăneşte iepurele asupra oţelului şi trebuie suprimat.

Ridică mașina, apăsă pe carterul inferior ca s-o facă să urineze și-o atîrnă într-un cui.

— Poftiți leacurile, zise el scoțînd o cutie din buzunar. Fiți atent, sînt foarte tari. Nu depășiți doza.

— Ah ! zise Colin. Și, după dumneavoastră, pentru ce sînt ?

— N-aș putea să spun..., răspunse negustorul. Își trecu prin chica albă o mînă lungă cu unghii ondulate.

— Ar putea fi pentru multe lucruri..., trase el concluzia. Dar o plantă obișnuită n-ar rezista multă vreme la așa ceva.

— Ah ! zise Colin. Cît vă datorez ?

— E foarte scump, spuse negustorul. Ar trebui să mă ucideți și să plecați fără să plătiți...

— Oh ! zise Colin, sînt prea obosit...

— Atunci, doi dublezoni, spuse negustorul. Colin scoase portofelul.

— Știți, spuse negustorul, e furt curat.

— Mi-e totuna..., spuse Colin cu glas stins. Plăti și plecă. După el venea Chick.

— Ești prost, spuse negustorul de leacuri, conducîndu-l pînă la ușă. Sînt bătrîn și slăbănog.

— N-am timp, șopti Colin.

— Nu-i adevărat, spuse negustorul. N-ați fi așteptat atîta...

— Acum am leacurile, spuse Colin. Le revedere, domnule.

Pe stradă înainta pieziș, atacînd dintr-o coastă, ca să-și cruțe forțele.

— Știi, spuse Chick, n-o să mă despart de Alise chiar dacă nu mă-nsor cu ea...

— Oh ! spuse Colin. Nu pot să-ți spun nimic... În definitiv, te privește...

— Așa-i viața, spuse Chick.

— Nu, spuse Colin.

XXXVI

VÎNTUL își croia drum printre frunze și ieșea din copaci împovărat cu miresme de muguri și de flori. Oamenii pășeau ceva mai sus și respirau mai adînc, căci era aer din belșug. Soarele își desfăcea razele pe îndelete și le-aventura, prevăzător, prin locuri cu neputință de atins direct, curbîndu-le în unghiuri rotunjite și untdelemnii, dar se izbea de lucruri foarte negre și-atunci și le retrăgea iute de tot, cu o mișcare nervoasă și precisă de caracatiță aurie. Enormul lui trup arzător se-apropie încetul cu încetul și-apoi, încremenit, începu să vaporizeze apele continentale și orologiile bătură de trei ori.

Colin îi citea Chloei o poveste. Era o poveste de dragoste și se sfîrșea bine. Tocmai atunci eroul și eroina își scriau scrisori.

— De ce durează atîta ? spuse Chloé. De-obicei merge mult mai repede...

— Ești chiar așa de obișnuită cu lucrurile astea ? întrebă Colin.

Pișcă zdravăn de vîrf o rază de soare care se pregătea s-atingă un ochi al Chloei. Raza se contractă domol și porni să se plimbe pe mobilele din cameră.

Chloé roși.

— Nu, nu sînt obișnuită..., spuse ea sfioasă, dar mi se pare...

Colin închise cartea.

— Ai dreptate, Chloé.

Se ridică și se apropie de pat.

— E vremea să-ți iei o pilulă.

Chloé se înfioră.

— E foarte neplăcut, spuse ea. E musai ?

— Cred că da, spuse Colin. Astă-seară o să-l vezi pe doctor la el acasă, o să știe, în sfîrșit, ce ai. Pîn-atunci trebuie să-ți iei pilulele. Pe urmă, poate c-o să-ți dea altceva...

— E groaznic, spuse Chloé.

— Trebuie să fii rezonabilă.

— Cînd iau o pilulă parcă mi s-ar încăiera două fiare-n piept. Și nici nu-i adevărat... nu trebuie să fii rezonabil...

— E mai bine să nu fii, uneori însă trebuie, spuse Colin.

Deschise cutiuța.

— Au o culoare urîtă, spuse Chloé, și duhnesc.

— Sînt ciudate, recunosc, spuse Colin ; dar trebuie să le iei.

— Uite, spuse Chloé. Se mișcă singure și sînt și pe jumătate transparente și cu siguranță e ceva viu în ele.

— Sigur e că-n apa pe care-o bei după ele, spuse Colin, nu trăiesc mult.

— Ce prostie spui... poate-i un pește...

Colin începu să rîdă.

— Atunci o să te-ntărească.

Se aplecă spre ea și-o sărută.

— Ia-o, Chloé, iubito, fii drăguță !

— O iau, spuse Chloé, dar atunci să mă săruți !

— Sigur, spuse Colin. Nu ți-e lehamite să săruți un bărbat rău ca mine...

— E drept că nu ești frumos, îl necăji Chloé.

— Nu-i vina mea.

Colin lăsă nasul în pămînt.

— Nu dorm destul, continuă el.

— Colin, iubitule, sărută-mă, sînt rea. Dă-mi două pilule.

— Ești nebună, spuse Colin. Doar una. Hai, înghite...

Chloé închise ochii, păli și-și duse mîna la piept.

— Gata, spuse ea, făcînd un efort, iar începe...

I se iveau broboane de sudoare la rădăcina părului strălucitor.

Colin se-așeză lîngă ea și-și petrecu un braț pe după gîtul ei. Ea îi prinse mîna într-ale ei și gemu.

— Liniștește-te, Chloé, draga mea, spuse Colin ; trebuie.

— Mă doare..., șopti Chloé.

Lacrimi mari ca niște ochi îi apărură în colțul pleoapelor și-i desenară brazde reci pe obrajii bucălați și mătăsoși.

XXXVII

— NU MAI POT să stau în picioare..., șopti Chloé.

Stătea pe marginea patului și încerca să se scoale.

— Nu merge de loc..., sînt moleșită de tot.

Colin veni lîngă ea și-o ridică. Chloé se-agăță de umerii lui.

— Ține-mă, Colin. O să cad !

— Te-a obosit statul în pat..., spuse Colin.

— Nu, spuse Chloé. Pilulele negustorului tău bătrîn.

Încercă să stea singură în picioare și se clătină. Colin o prinse și ea-l tîrî pe pat în cădere, alături de ea.

— Așa mi-e bine, spuse Chloé. Stai lîngă mine. Ce mult e de cînd nu ne-am mai culcat împreună.

— Nu trebuie, spuse Colin.

— Ba da, trebuie. Sărută-mă. Sînt nevasta ta, da sau ba ?

— Da, spuse Colin, dar nu ți-e bine.

— Nu-i vina mea, spuse Chloé, și buzele îi tremurară parcă a plîns.

Colin se aplecă spre ea și-o sărută cu multă gingășie, ca și cum ar fi sărutat o floare.

— Mai, spuse Chloé. Și nu doar pe față... Ce, nu mă mai iubești ? Nu-ți mai trebuie femeie ?

O strînse mai tare-n brațe. Era caldă și înmiresmată. Un flacon de parfum ieșind dintr-o cutie capitonată-n alb.

— Da, spuse Chloé întinzîndu-se... mai...

XXXVIII

— SÎNTEM în întîrziere, afirmă Colin.

— Nu-i nimic, spuse Chloé, potrivește-ți ceasul.

— Și chiar nu vrei să mergem cu mașina ?...

— Nu..., spuse Chloé. Vreau să mă plimb cu tine pe stradă.

— Da' e o bucată bună de drum !

— Nu-i nimic, spuse Chloé... Cînd m-ai... sărutat, adineauri, asta mi-a redat vlaga. Am poftă să merg un pic.

— Să-i spun atunci lui Nicolas să vină să ne ia cu mașina ? sugeră Colin.

— Oh ! dacă vrei...

Pentru vizita la doctor își pusese rochița bleu-deschis, cu un decolteu triunghiular foarte jos și pe deasupra o mantilă de linx cu tocă asortată. Pantofi de piele de șarpe vopsit întregeau ansamblul.

— Hai, pisicuțo, zise Colin.

— Nu-i pisică, afirmă Chloé. E linx.

— E prea greu de pronunțat, spuse Colin.

Ieșiră din cameră și pășiră în antreu. În dreptul ferestrei, Chloé se opri.

— Oare ce-o fi aici ? E mai puțină lumină ca de obicei...

— Ba de loc, spuse Colin. E soare berechet.

— Ba da, mi-aduc bine-aminte, soarele venea pînă la desenul ăsta de pe covor, și-acum vine doar pîn-acolo...

— Depinde de oră, spuse Colin.

— Ba nu depinde de nici o oră, de vreme ce era tot la ora asta !...

— O să ne uităm și mîine la aceeași oră, spuse Colin.

— Vezi doar, venea pînă la a șaptea dungă. Acolo, e la a cincea...

— Hai, spuse Colin, întîrziem.

Chloé își înjghebă un zîmbet cînd trecu pe dinaintea marii oglinzi de pe culoarul cu dale. Ceea ce avea ea nu putea fi grav și, de-acum înainte, aveau să meargă des la plimbare. O să-și drămuiască dublezonii, îi rămăseseră destui ca să-și facă o viață plăcută. Poate c-o să și muncească.

Broasca de oțel zăngăni și ușa se-nchise. Chloé se-agățase de brațul lui. Mergea cu pași mărunți și ușori. Colin făcea un pas la doi de-ai ei.

— Sînt mulțumită, spuse Chloé. E soare și ce frumos miros copacii !

— Sigur ! spuse Colin. E primăvară !

— Da ? spuse Chloé, făcîndu-i malițioasă cu ochiul.

O luară la dreapta. Mai aveau de trecut pe lîngă două clădiri înainte de-a intra în cartierul medical. O sută de metri mai departe, începură să simtă mirosul anestezicelor care, în zilele cu vînt, răzbătea și mai departe. Construcția trotuarului se schimba. Acum era un canal larg și plat, acoperit cu grătare de beton cu bare înguste și dese. Pe sub bare curgea un amestec de alcool și eter care căra tampoane de vată mînjită de scursori și de puroi, uneori de sînge. Lungi filamente de sînge pe jumătate coagulat colorau din loc în loc șuvoiul volatil și fîșii de carne

pe jumătate putrezită se perindau agale, învîrtindu-se ca niște iceberguri prea topite. Nu se simțea decît mirosul de eter. Feșe de tifon și pansamente coborau de asemenea de-a lungul curentului, desfășurîndu-și inelele adormite. În dreptul fiecărei clădiri se vărsa în canal cîte un tub de evacuare și, privind cîteva clipe gura tuburilor, puteai stabili specialitatea medicului. Un ochi se-nvîrti în loc, îi privi cîteva momente și pieri sub un strat gros de vată, roșcat și puhav, ca o meduză bolnăvicioasă.

— Nu-mi place aici. Aerul o fi el foarte sănătos, dar de privit nu-i de loc plăcut...

— De loc, zise Colin.

— Vino pe mijlocul străzii.

— Bine, spuse Colin, dar riscăm să fim striviți.

— Rău am făcut c-am refuzat mașina, spuse Chloé. Nici nu-mi mai simt picioarele.

— Ai noroc că stă departe de cartierul marii chirurgii...

— Taci din gură ! spuse Chloé. Nu mai ajungem odată ?

Începu iarăși să tușească din senin și Colin se făcu alb ca varul.

— Nu tuși, Chloé !..., o imploră el.

— Nu, Colin, dragule..., spuse ea ținîndu-se din greu.

— Nu tuși... am ajuns... aici e.

Firma profesorului Mangemanche înfățișa o falcă uriașă înghițind o lopată de săpător din care nu se mai vedea decît foaia de fier. Asta o făcu pe Chloé să rîdă. Încet de tot, abia auzit, de frică să n-o apuce iarăși tusea. Pe ziduri, atîrnau fotogra-

fii în culori cu vindecări miraculoase de-ale profesorului, luminate de lămpi care, pentru moment, nu funcționau.

— Vezi, spuse Colin. E un mare specialist. Celelalte case n-au o decorație atît de bogată.

— Asta nu dovedește decît că are mulți bani, spuse Chloé.

— Sau că-i un om de gust. E foarte artistic.

— Da, spuse Chloé. Aduce a măcelărie model.

Intrară și se pomeniră într-un mare vestibul rotund smălțuit în alb. Spre ei se-ndreptă o infirmieră.

— Aveți oră ? întrebă ea.

— Da, răspunse Colin. Poate-am întîrziat puțin...

— N-are importanță, îi asigură infirmiera. Profesorul a terminat cu operațiile pe ziua de azi. Sînteți buni să mă urmați ?

Se supuseră, și pașii le răsunau pe smalțul pardoselii cu un sunet mat și înalt. În peretele circular se deschideau o serie de uși și infirmiera îi conduse către aceea care purta reproducerea la scară, în aur ambutisat, a firmei gigantice de-afară. Deschise ușa și se dădu la o parte lăsîndu-i să intre. Împinseră încă o ușă transparentă și masivă și se pomeniră în biroul profesorului. Acesta din urmă, în picioare la fereastră, își parfuma bărbuța cu o periuță de dinți înmuiată în esență de opoponax.

Se-ntoarse la auzul zgomotului și înaintă spre Chloé cu mîna întinsă.

— Ei, cum te simți azi ?

— Pilulele erau groaznice, spuse Chloé.

Figura profesorului se întunecă. Acum avea un aer de concitură.

— Supărător..., murmură el. M-așteptam.

Rămase un minut pe loc, visător, apoi își dădu seama că mai ține încă-n mînă periuța de dinți.

— Ține asta, îi spuse el lui Colin, vîrîndu-i-o în mînă. Șezi, puișor, îi spuse Chloei.

Ocoli biroul și se așeză și el.

— Vezi, îi spuse el, ai ceva la plămîn. Mai exact, ceva în plămîn. Speram să fie...

Se întrerupse și se ridică iute.

— Vorba lungă sărăcia omului, spuse el. Veniți cu mine. Pune periuța aia unde vrei, adăugă el adresîndu-i-se lui Colin, care chiar că nu mai știa cum să scape de ea.

Colin vru s-o urmeze pe Chloé și pe profesor, dar trebui să dea la o parte un soi de văl invizibil și dens care tocmai se lăsase între ei. Inima i se strîngea de-o neliniște stranie și-i bătea neregulat. Făcu o sforțare, își reveni în fire și strînse pumnii. Adunîndu-și toate puterile, izbuti să înainteze cîțiva pași și, de cum îi atinse mîna Chloei, răul se risipi.

Ea îi dădu mîna profesorului care-o conduse într-o săliță albă cu plafonul cromat și cu o întreagă latură ocupată de un aparat neted și bondoc.

— Aș prefera să șezi, spuse profesorul. N-o să dureze mult.

În fața mașinii era un ecran de argint roșu, cu ramă de cristal, și pe soclu sclipea un singur buton de reglare din email negru.

— Rămîi ? îl întrebă profesorul pe Colin.

— Da, aș vrea, spuse Colin.

Profesorul răsuci butonul. Lumina fugi din încăpere sub forma unui torent limpede care pieri pe sub ușă și printr-o gaură de aerisire prevăzută sub mașină și ecranul se lumină încetul cu încetul.

XXXIX

PROFESORUL Mangemanche îl bătea ușor pe spate pe Colin.

— Nu te nelinişti, bătrîne, îi spus el. Totul se poate aranja.

Colin privea în pămînt, zdrobit. Chloé îl ținea de braț. Se străduia din răsputeri să pară veselă.

— Așa e, spuse ea, n-o să țină mult...

— Desigur, șopti Colin.

— În sfîrșit, adăugă profesorul, dacă-mi urmează tratamentul, o să se simtă probabil mai bine.

— Probabil, spuse Colin.

Erau în vestibulul rotund și alb și glasul lui Colin răsuna de tavan ca și cum ar fi venit de foarte departe.

— În orice caz, încheie profesorul, o să vă trimit nota de plată.

— Bineînțeles, spuse Colin. Vă mulțumesc pentru grija arătată, domnule doctor...

— Și dacă nu-i merge mai bine, spuse profesorul, să mai veniți la o consultație. Mai e încă o soluție, operația, pe care nici măcar n-am luat-o în considerare.

— Sigur că da, spuse Chloé, strîngîndu-l pe Colin de braț, și de data asta izbucni în hohote de plîns.

Profesorul se trăgea de bărbuță cu amîndouă mîinile.

— Foarte neplăcut, spuse el.

Urmă un moment de liniște. Îndărătul ușii transparente, apăru o infirmieră și ciocăni încet de două ori. În fața ei, în interiorul ușii, se aprinse o lampă verde „Intrați".

— A venit un domn care mi-a spus să-i anunț pe doamna și pe domnul că-i așteaptă Nicolas.

— Mulțumesc, domnișoară Hoit, răspunse profesorul. Ești liberă, adăugă el, și infirmiera plecă.

— Ei bine ! șopti Colin, o să vă spunem la revedere, domnule doctor...

— Desigur..., spuse profesorul. La revedere. Îngrijiți-vă... încercați să plecați...

XL

— CEVA rău ? spuse Nicolas fără să se-ntoarcă, înainte ca mașina să demareze.

Chloé continua să plîngă cu fața în blana albă și Colin avea o față de mort. Mirosul din trotuare devenea tot mai puternic. Vaporii de eter umpleu strada.

— Dă-i drumul, spuse Colin.

— Ce are ? întrebă Nicolas.

— Oh ! Ceva mai rău nici nu se putea ! spuse Colin.

Își dădu seama de ce-i ieșise din gură și se uită la Chloé. O iubea atît de mult în clipa asta, încît s-ar fi omorît pentru nesocotința lui.

Chloé, chircită într-un colț al mașinii, își mușca pumnii. Părul lucios îi cădea peste ochi și ea își călca-n picioare toca de blană. Plîngea din răsputeri, ca un copilaș, dar fără zgomot.

— Iartă-mă, Chloé, iubito, spuse Colin. Sînt un monstru.

Se-apropie de ea și-o trase lîngă el. Îi săruta bieții ochi rătăciți și-i simțea inima bătîndu-i înăbușit și rar în piept.

— O să te vindecăm, spuse el. Voiam să spun că nu ți se putea-ntîmpla nimic mai rău decît să te văd bolnavă, indiferent ce boală ai avea...

— Mi-e frică..., spuse Chloé. Cu siguranță c-o să mă opereze.

— Nu, spuse Colin. O să te vindeci înainte.

— Ce are ? repetă Nicolas. Pot să vă fiu de folos cu ceva ?

Arăta și el foarte nefericit. Siguranța lui obișnuită i se muiase de-a binelea.

— Chloé, draga mea, spuse Colin, liniștește-te.

— Sigur, spuse Nicolas. O să se vindece foarte repede.

— Nufărul ăsta, spuse Colin. De unde-o fi luat așa ceva ?

— Are un nufăr ? întrebă Nicolas neîncrezător.

— În plămînul drept. Profesorul credea la-nceput că nu-i decît ceva de natură animală. Cînd

colo asta e. L-am văzut pe ecran. E de pe acum destul de mare, oricum însă, trebuie să-i venim de hac într-un fel.

— Sigur că da, spuse Nicolas.

— Nu vă puteți da seama ce e, hohoti Chloé, doare așa de rău cînd se mișcă ! ! !

— Nu plînge, spuse Nicolas. N-ajută la nimic și te mai și obosești.

Automobilul demară. Nicolas îl conducea încet printre casele complicate. Soarele dispărea treptat după copaci și vîntul se răcorea.

— Doctorul e de părere să se ducă la munte. Pretinde că frigul o să omoare scîrboșenia aia...

— Precis din drum a luat-o, spuse Nicolas. Erau o grămadă de porcării de-astea.

— Mai spune că trebuie să fie tot timpul înconjurată de flori, adăugă Colin, ca s-o sperie pe cealaltă...

— De ce ? întrebă Nicolas.

— Fiindcă dacă-înflorește, spuse Colin, au să apară și altele. Dar n-o să-l lăsăm să-nflorească...

— Și ăsta-i tot tratamentul ? întrebă Nicolas.

— Nu, răspunse Colin.

— Ce mai e ?

Colin șovăia să răspundă. O simțea pe Chloé plîngînd cu capul pe el și ura chinul la care se vedea silit s-o supună.

— Nu trebuie să bea..., spuse el.

— Ce ?..., întrebă Nicolas. Nimic ?

— Nu, spuse Colin.

— Nici chiar nimic, totuși !...

— Două linguri pe zi..., șopti Colin.

— Două linguri !..., spuse Nicolas.
Nu mai scoase nici un cuvînt și-și ațînti privirea la drumul ce i se așternea în față.

XLI

ALISE sună de două ori și așteptă. Ușa de la intrare îi părea mai strîmtă ca de obicei. Covorul era parcă mai spălăcit și mai subțiat. Îi deschise Nicolas.

— Bună ziua !..., spuse el. Ai venit să-i vezi ?
— Da, spuse Alise. Sînt acasă ?
— Da, spuse Nicolas. Vino. Chloé e-aici.
Închise ușa la loc. Alise examina covorul.
— Nu mai e la fel de multă lumină aici canainte, spuse ea. De ce oare ?
— Nu știu, spuse Nicolas.
— Curios, spuse Alise. Acolo parcă era un tablou ?
— Nu-mi amintesc, spuse Nicolas.
Își trecu prin păr o mînă șovăielnică.
— La drept vorbind, spuse el, parcă nu mai e aceeași atmosferă.
— Da, spuse Alise. Asta e.
Purta un taior maro-închis, elegant croit, și-n mînă ducea un buchet mare de narcise.
— Tu, spuse Nicolas, văd că ești în formă. Îți merge bine, nu ?
— Da, spuse Alise, bine. Chick mi-a făcut cadou un taior, vezi...

— Îți vine bine, spuse Nicolas.
— Norocul meu, spuse Alise, că ducesa de Bovouard are aceeași măsură cu mine. E de ocazie. Chick voia o hîrtie dintr-unul din buzunarele lui, și-atunci l-a cumpărat.
Îl privi pe Nicolas și adăugă :
— Tu n-o duci grozav.
— Ei ! spuse Nicolas... Nu știu. Am impresia c-ă-mbătrînesc.
— Ia să-ți văd pașaportul, spuse Alise.
Nicolas căută în buzunarul de la spate.
— Uite-l, spuse el.
Alise deschise pașaportul și păli.
— Cîți ani aveai ? întrebă ea în șoaptă.
— Douăzeci și nouă... spuse Nicolas.
— Uite...
Nicolas numără. Ieșeau treizeci și cinci.
— Nu-nțeleg..., spuse el.
— Trebuie să fie o greșeală, spuse Alise. Nu-ți dau mai mult de douăzeci și nouă de ani.
— Arătam de douăzeci și unu, spuse Nicolas.
— O să se aranjeze sigur, spuse Alise.
— Îmi place părul tău, spuse Nicolas. Hai, hai s-o vezi pe Chloé.
— Ce se petrece-aici, întrebă Alise îngîndurată.
— Oh ! spuse Nicolas. Boala asta. Ne răvășește pe toți. O să se-aranjeze și-o să-ntineresc.
Chloé stătea lungită pe pat, îmbrăcată într-o pijama de mătase mov și într-un capot lung din pichet satinat, într-o nuanță pală de un bej portocaliu. În jurul ei erau flori multe și mai cu seamă orhidee și trandafiri. Erau și hortensii, garoafe, camelii. ramuri lungi de flori de piersic și

de migdal și brațe întregi de iasomie. Chloé era desfăcută la piept și pe chihlimbarul sînului drept i se reliefa o imensă corolă albastră. Pomeții îi băteau în trandafiriu și ochii îi străluceau, uscați însă, iar părul îi era vaporos și electrizat ca firele de mătase.

— O să răcești ! spuse Alise. Învelește-te !

— Nu, șopti Chloé. Trebuie. Așa e tratamentul.

— Ce flori frumoase ! spuse Alise. Colin e pe cale să se ruineze, adăugă ea cu veselie ca s-o facă pe Chloé să rîdă.

— Da, șopti Chloé. Și schiță un surîs chinuit.

— Caută de lucru, spuse ea cu voce stinsă. De-asta nu-i acasă.

— De ce vorbești așa ? întrebă Alise.

— Mi-e sete..., spuse Chloé într-un suspin.

— Și chiar bei numai două linguri pe zi ? spuse Alise.

— Da..., oftă Chloé.

Alise se aplecă spre ea ș-o sărută.

— O să te vindeci curînd.

— Da, spuse Chloé. Plec mîine cu Nicolas și cu mașina.

— Și Colin ?

— El rămîne, spuse Chloé. Trebuie să muncească. Bietul Colin !... Nu mai are dublezoni...

— De ce ? întrebă Alise.

— Florile..., spuse Chloé.

— Crește ? murmură Alise.

— Cine, nufărul ? spuse Chloé încet. Nu, cred că e pe ducă...

— Atunci ești mulțumită ?

— Da, spuse Chloé. Dar mi-e tare sete.

— De ce nu aprinzi lumina ? întrebă Alise. E-așa de-ntuneric aici.

— De cîtva timp e-așa, spuse Chloé. De cîtva timp. Nu-i nimic de făcut. Încearcă.

Alise răsuci comutatorul și-n jurul lămpii se desenă un halo ușor.

— Mor lămpile, spuse Chloé. Și pereții se strîng. Și fereastra, aici.

— Adevărat ? întrebă Alise.

— Privește...

Marea deschidere de sticlă care se întindea pe toată lățimea peretelui nu mai ocupa decît două dreptunghiuri lungi, rotunjite la capete. În mijlocul deschiderii se formase un soi de peduncul care lega cele două margini și zăgăzuia intrarea soarelui. Tavanul se lăsase destul de mult și platforma pe care ședea patul lui Colin și Chloé nu mai era prea departe de podea.

— Cum se poate-așa ceva ? întrebă Alise.

— Nu știu..., spuse Chloé. Uite, nițică lumină.

Intrase șoricelul cu mustățile negre cu un ciob de la un ochi de geam de pe culoarul dinspre bucătărie, care răspîndea o lumină vie.

— De cum se face prea întuneric, explică Chloé, mi-aduce el puțină.

Mîngîie mica vietate care-și depuse prada pe noptieră.

— Ce drăguță ești c-ai venit să mă vezi totuși, spuse Chloé.

— Oh, spuse Alise, știi doar că te iubesc.

— Știu, spuse Chloé. Și Chick ?

— Oh ! E bine, spuse Alise. Mi-a cumpărat un taior.

— E frumos, spuse Chloé. Îți vine bine.
Încetă să mai vorbească.
— Ți-e rău ? spuse Alise. Biata de tine.
Se plecă și-o mîngîie pe Chloé pe obraz.
— Da, gemu Chloé. Ce sete mi-e...
— Te-nțeleg, spuse Alise. Dacă te-aș săruta, nu ți-ar mai fi chiar așa de sete.
— Da, spuse Chloé.
Alise se aplecă spre ea.
— Oh ! suspină Chloé ! Ce buze răcoritoare ai...
Alise zîmbi. Ochii îi erau umezi.
— Unde pleci ? întrebă ea.
— Nu departe, spuse Chloé. La munte.
S-ntoarse pe partea stîngă.
— Îl iubești mult pe Chick ?
— Da, spuse Alise. El însă ține mai mult la cărțile lui.
— Nu știu, spuse Chloé. Poate-i adevărat. Dacă nu m-aș fi măritat cu Colin, tare mult mi-ar plăcea să fii tu cu el.
Alise o sărută încă o dată.

XLII

CHICK ieși din prăvălie. Nu găsise nimic interesant înăuntru. Mergea privindu-și picioarele încălțate-n piele brun-roșcată și se minună văzînd că unul încearcă să-l tragă într-o parte, iar celălalt în direcția opusă. Medită cîteva clipe, construi în minte bisectoarea unghiului și se avîntă de-a

lungul acestei linii. Fu cît pe ce să fie strivit de un uriaș taxi obez și nu scăpă decît mulțumită saltului grațios ce-l azvîrli pe picioarele unui trecător, care înjură și intră în spital să ceară îngrijire.

Chick porni mai departe, drept înaintea ochilor se afla o librărie, pe strada Jimmy Noone, cu o firmă imitată după Mahogany Hall de Lulu White. Împinse ușa care-i întoarse ghiontul cu brutalitate, și, fără să mai insiste, intră prin vitrină.

Librarul fuma pipa păcii, șezînd pe operele complete ale lui Jules Romains, care le-a conceput anume pentru asta. Avea o foarte frumoasă pipă a păcii din pămînt vegetal pe care-o înfunda cu frunze de măslin. Lîngă el mai era o chiuvetă ca să-și verse mațele și un prosop umed, ca să-și răcorească tîmplele, și un flacon de alcool mentolat pentru intensificarea efectului pipei.

Își ridică spre Chick privirea, descărnată și rău mirositoare.

— Ce doriți ? întrebă el.
— Să văd cărțile..., răspunse Chick.
— Vedeți-le, spuse insul și se-aplecă peste chiuvetă, dar se speriase degeaba.

Chick o porni spre fundul prăvăliei. Domnea o atmosferă prielnică descoperirilor. Sub tălpi îi trosniră cîteva insecte. Mirosea a piele veche și a fum de frunze de măslin, miros mai degrabă îngrozitor.

Cărțile erau rînduite în ordine alfabetică, negustorul însă nu prea știa alfabetul, iar Chick găsi colțul cu Partre între A și U. Se-narmă cu lupa și începu să cerceteze legăturile. Nu-i trebui mult ca să identifice pe un exemplar din *Finanța și Neonul*, celebrul studiu critic despre firmele luminoase, o

amprentă digitală interesantă. Scoase febril din buzunar o cutiuță care cuprindea, pe lîngă o pensulă din păr de iepure, praf de compostat și un *Îndreptar al sticletelui model,* de canonicul Vouille. Lucră grijuliu, comparînd cu o fișă pe care-o scoase din portofel și se opri cu sufletul la gură. Era amprenta de la arătătorul stîng al lui Partre, pe care, pînă atunci, nimeni n-o putuse identifica decît pe pipele lui vechi.

Strîngînd la piept prețioasa descoperire, se întoarse la librar.

— Cît face asta ?

Librarul se uită la carte și rînji :

— Ah ! care va să zică ai dat peste ea !...

— Ce-are așa grozav ? întrebă Chick făcînd pe miratul.

— Phhh !..., hohoti librarul scăpînd pipa care căzu-n chiuvetă și se stinse.

Trînti o înjurătură și-și frecă mîinile, mulțumit că nu mai trebuia să tragă din porcăria aia scîrboasă.

— Vă-ntreb..., insistă Chick.

Inima începea să-l lase și pocnea zgomotos în coșul pieptului, neregulat, cu sălbăticie.

— Ha, ha, ha !..., făcu librarul înăbușindu-se și rostogolindu-se pe jos. Glumeț mai ești !...

— Vă rog, spuse Chick descumpănit, explicați-vă...

— Cînd mă gîndesc, spuse librarul, că pentru amprenta asta a trebuit să-i ofer în mai multe rînduri pipa păcii și să-nvăț prestidigitația ca s-o-nlocuiesc, în ultima clipă, cu o carte...

— Să zicem, spue Chick. De vreme ce știi, cît ?

— Nu-i scumpă, spuse librarul, dar am ceva și mai și. Așteaptă.

Se ridică, dispăru după un semiparavan care despărțea prăvălia în două, scotoci în ceva și se întoarse imediat.

— Iată, spuse el aruncînd pe tejghea un pantalon.

— Ce-i asta ? șopti Chick neliniștit.

O delicioasă înflăcărare punea stăpînire pe el.

— Un pantalon de-al lui Partre !..., vesti mîndru librarul.

— Cum ați izbutit ? spuse Chick extaziat.

— Am profitat de-o conferință..., explică librarul. Nici n-a băgat de seamă. Sînt și arsuri de pipă, știți...

— Cumpăr, spuse Chick.

— Ce ? întrebă negustorul, fiindcă mai am ceva...

Chick își duse mîna la piept. Nu reuși să-și potolească zbuciumul inimii și-o lăsă un pic s-o ia razna.

— Iată, spuse iarăși negustorul.

Era o pipă pe a cărei imamea Chick recunoscu lesne urma dinților lui Partre.

— Cît ? întrebă Chick.

— Știți, spuse librarul, că în prezent pregătește o enciclopedie a greței în douăzeci de volume cu ilustrații și-o să am manuscrise...

— Dar n-o să pot în vecii vecilor..., spuse Chick zdrobit.

— Și credeți că de-asta o să mă doară-n cur ? întrebă librarul.

— Cît fac astea trei ? întrebă Chick.

— O mie de dublezoni, spuse negustorul. Ultimul preț. Ieri am refuzat o mie două sute, și asta pentru că pari mai spălat.

Chick scoase portofelul. Era alb ca varul.

XLIII

— VEZI, spuse Colin, nu mai punem fața de masă.

— Nu-i nimic, spuse Chick. Nu-nțeleg însă de ce-i lemnul așa de soios...

— Nu știu, spuse Colin, cu gîndul în altă parte. Cred că nu mai poate fi curățat. Mustește mereu dinăuntru.

— Oare înainte covorul nu era de lînă ? întrebă Chick. Asta pare de bumbac...

— E același, spuse Colin. Nu, nu cred că-i altul.

— Curios, spuse Chick, ai impresia că ți se strîmtează lumea-n jur.

Nicolas aducea o supă grasă în care pluteau crutoane. Le umplu bine farfuriile.

— Ce-i asta, Nicolas ? întrebă Chick.

— O supă à la Kub și cu făină de iocfidea, răspunse Nicolas. Ceva extra.

— Ah ! spuse Chick, ai dibuit-o-n Gouffé ?

— Ei, asta-i ! spuse Nicolas. E o rețetă de Pomiane. Gouffé, ăsta-i bun pentru snobime. Și-apoi ce material îți trebuie pentru asta !...

— Doar ai ce-ți trebuie, spuse Chick.

— Ce ? spuse Nicolas. Doar gaze și frigider, ca peste tot. Oare ce vă-nchipuiți ?

— Oh !... Nimic !!! spuse Chick.

Se frămîntă pe scaun. Nu știa cum să ducă mai departe conversația.

— Vrei vin ? întrebă Colin. Nu mai am decît de-ăsta-n pivniță. Nu-i rău.

Chick întinse paharul.

— Alise a venit s-o vadă pe Chloé, acum trei zile, spuse Colin. N-am putut s-o văd și ieri Nicolas a dus-o pe Chloé la munte.

— Da, spuse Chick. Mi-a spus Alise.

— Am primit o scrisoare de la profesorul Mangemanche, spuse Colin. Îmi cere bani mulți. Cred că-i un om capabil.

Pe Colin îl durea capul. Ar fi vrut ca Chick să vorbească, să-i povestească întîmplări, orice. Chick privea țintă în gol, prin fereastră. Deodată se ridică și, scoțînd un metru din buzunar, se duse să măsoare giurgiuvelele.

— Mi se pare că se schimbă ceva, spuse el.

— Cum așa ? întrebă Colin cu nepăsare.

— Se-ngustează, spuse Chick, ca și încăperea...

— Cum adică ? spuse Colin. N-are nici o noimă...

Chick nu răspunse. Își luă carnetul și creionul și însemnă niște cifre.

— Ți-ai găsit de lucru ? întrebă el.

— Nu..., spuse Colin. Am acum o întîlnire și alta mîine.

— Ce fel de slujbă cauți ? întrebă Chick.

— O ! ce-o fi, spuse Colin. Numai să mă plătească. Florile costă foarte mult.

— Da, spuse Chick.
— Şi tu, cu slujba ta ? spuse Colin.
— Aranjasem să mă-nlocuiască un tip, spuse Chick, pentru că aveam multe de făcut...
— Acceptaseră ? întrebă Colin.
— Da, mergea, erau la curent.
— Atunci ?
— Cînd să mă întorc, îl lămuri Chick, mi-au spus că celălalt se descurcă foarte bine, dacă vreau însă alt post, pot să-mi ofere unul. Doar că mai prost plătit...
— Unchiul tău nu mai poate să-ţi dea bani, spuse Colin.
Nici măcar nu-l mai întreba. I se părea evident.
— N-o să-i pot cere, spuse Chick. A murit.
— Nu mi-ai spus...
— Nu era ceva interesant, şopti Chick.
Nicolas se întoarse cu o tigaie unsuroasă în care se zbăteau trei cîrnaţi negri.
— Mîncaţi-i aşa, spuse el, nu pot să le vin de hac. Sînt nemaipomenit de rezistenţi. Am pus acid azotic, de asta-s negri, dar n-a fost de-ajuns.
Colin izbuti să-şi înfigă furculiţa într-unul din cîrnaţi şi-acesta se încovrigă într-un ultim spasm.
— Eu am prins unu, spuse el. Treci la rînd, Chick !
— Încerc, dar e-al naibii de tare.
Împroşcă masa cu o pală de grăsime.
— Drace ! spuse el.
— Nu-i nimic, spuse Nicolas. Prinde bine pentru lemn.
Chick reuşi pînă la urmă să se servească şi Nicolas duse cel de-al treilea cîrnat.

— Nu ştiu ce se-ntîmplă, spuse Chick. Oare înainte era tot aşa aici ?
— Nu, mărturisi Colin. E o schimbare peste tot. Nu pot face nimic. E ca lepra. Asta de cînd nu mai am dublezoni...
— Nu mai ai de loc ? întrebă Chick.
— Foarte puţini..., răspunse Colin. Am plătit anticipat şederea la munte şi florile, fiindcă n-am vrut să cruţ nimic ca s-o scap pe Chloé din asta. Dar pe lîngă asta, lucrurile merg prost de la sine.
Chick îşi isprăvise cîrnatul.
— Vino să vezi culoarul dinspre bucătărie ! spuse Colin.
— Te urmez, spuse Chick.
Prin geamuri, de ambele părţi, se întrezărea cîte un soare şters, livid, presărat cu pete negre mari, puţin mai luminos în centru. Cîteva mănunchiuri firave de raze izbuteau să pătrundă în culoar, dar, în atingere cu plăcile de ceramică, odinioară atît de strălucitoare, se lichefiau şiroind în lungi dîre umede. Un iz de beci se desprindea din pereţi. Şoricelul cu mustăţile negre, într-un ungher, îşi făcuse un cuib la-nălţime. Nu mai putea să se joace pe pardoseală cu razele de aur, ca înainte. Se zgribulise într-o grămadă de petice şi dîrdîia tot, cu mustăţile lungi încleioşate de umezeală. Reuşise, o vreme, să rîcîie un pic ochiurile de geam ca să le facă să strălucească iar, dar îndeletnicirea era prea covîrşitoare pentru lăbuţele lui şi zăcea de-atunci în colţul acela, tremurînd şi stors de vlagă.

— Radiatoarele nu-ncălzesc ? întrebă Chick, ridicîndu-și gulerul de la haină.

— Ba da, spuse Colin, încălzesc toată ziua, dar nu-i nimic de făcut. Aici a-nceput...

— Mare pacoste, spuse Chick. Ar trebui să-l chemi pe arhitect.

— A venit, spuse Colin. Și de-atunci s-a îmbolnăvit.

— Oh ! spuse Chick. Poate o să se rezolve.

— Nu cred, spuse Colin. Hai să ne terminăm masa cu Nicolas.

Intrară în bucătărie. Și aici încăperea se micise. Nicolas, așezat la o masă lăcuită în alb, mînca distrat, citind o carte.

— Ascultă, Nicolas..., spuse Colin.

— Da, spuse Nicolas. Mă pregăteam să vă aduc desertul.

— Nu-i vorba de asta, spuse Colin. O să-l mîncăm aici. Altceva e. Nicolas, nu vrei să te dau afară ?

— N-am chef, spuse Nicolas.

— Trebuie. Aici scazi. Ai îmbătrînit cu zece ani în opt zile.

— Cu șapte ani, îl corectă Nicolas.

— Nu vreau să te văd în halul ăsta. Nu ești tu de vină, ci atmosfera.

— Dar ție, spuse Nicolas, ție nu-ți dăunează ?

— Nu-i totuna, spuse Colin. Știu că trebuie s-o fac bine pe Chloé, restul mi-e indiferent, așa că asupra mea n-are nici o influență. Ce mai e pe la club ?

— Nu mă mai duc de loc..., spuse Nicolas.

— Nu mai admit așa ceva, repetă Colin. Familia Ponteauzanne caută un bucătar, am semnat eu în locul tău. Vreau să-mi spui dacă ești de acord.

— Nu, spuse Nicolas.

— Bine ! spuse Colin, și totuși o să te duci.

— E scîrbos din partea ta, spuse Nicolas. Am aerul că spăl putina ca un șobolan.

— Nu, spuse Colin. Trebuie. Știi bine cît mă doare lucrul ăsta...

— Sigur că știu, spuse Nicolas și-și închise cartea, lăsîndu-și capul pe brațe.

— N-ai de ce să te superi, spuse Colin.

— Nu m-am supărat, mormăi Nicolas.

Ridică apoi capul. Plîngea în tăcere.

— Sînt un idiot, spuse el.

— Ești un tip grozav, spuse Colin.

— Nu, spuse Nicolas. Aș vrea să mă sihăstresc în unghiul odăii. Aș scăpa de unghia vieții. Și-apoi acolo aș fi liniștit.

XLIV

COLIN urcă pe scara abia luminată de vitralii încremenite și se pomeni la primul etaj. În fața lui, pe piatra rece a zidului se reliefa o ușă neagră. Intră fără să sune, umplu o fișă cu date și o înmînă aprodului care o goli, o făcu cocoloș, o introduse în țeava unui pistol gata pregătit și ochi atent un ghișeu amenajat în paravanul de alături.

Apăsă pe trăgaci astupîndu-şi urechea dreaptă cu mîna stîngă şi trase. Începu să-şi încarce iarăşi tacticos pistolul în vederea unui nou vizitator.

Colin rămase în picioare pînă cînd o sonerie îi ordonă aprodului să-l introducă în biroul directorului.

Colin îl urmă printr-un lung pasaj cu viraje în pantă. La viraje, pereţii rămîneau perpendiculari pe sol, înclinîndu-se prin urmare, la un unghi corespunzător, şi trebuia să meargă foarte repede ca să-şi păstreze echilibrul. Înainte de a-şi da seama ce se petrece cu el, se pomeni în faţa directorului. Se aşeză, docil, într-un fotoliu nărăvaş care se cabră sub greutatea lui şi nu se astîmpără decît la un gest poruncitor al stăpînului său.

— Aşadar ?... spuse directorul.

— Ei bine, iată !... spuse Colin.

— Ce ştii să faci ? întrebă directorul.

— Cunosc primele noţiuni..., spuse Colin.

— Vreau să spun, spuse directorul, cum îţi petreci timpul ?

— Cele mai luminoase ceasuri mi le petrec ca să le-ntunec.

— De ce ? întrebă pe un ton mai scăzut directorul.

— Fiindcă mă supără lumina, spuse Colin.

— A !... Hmm !..., bombăni directorul. Ştii pentru ce post căutăm un om aici ?

— Nu, spuse Colin.

— Nici eu..., spuse directorul. Trebuie să-l întreb pe directorul meu adjunct. Dar nu mi se pare c-o să poţi face faţă postului.

— De ce ? întrebă Colin la rîndul său.

— Nu ştiu..., spuse directorul.

Părea neliniştit şi se dădu un pic înapoi cu fotoliu cu tot.

— Nu te-apropia !..., spuse el repezit.

— Dar... nici nu m-am clintit..., spuse Colin.

— Da..., da..., bodogăni directorul. Aşa spun toţi... Şi cînd colo...

Se aplecă, neîncrezător, spre birou, fără a-l slăbi din ochi pe Colin, şi ridică receptorul, agitîndu-l violent.

— Alo !..., strigă el. Imediat la mine !...

Puse receptorul în furcă şi continuă să-l măsoare pe Colin cu o privire bănuitoare.

— Cîţi ani ai ? întrebă el.

— Douăzeci şi unu..., spuse Colin.

— Atîta-ţi dădeam şi eu..., şopti interlocutorul lui.

Se auzi un ciocănit la uşă.

— Intră ! strigă directorul şi chipul i se destinse.

În birou intră un ins şubrezit de praful de hîrtie pe care-l inhalase într-una şi ale cărui bronhiole ghiceai că sînt pline ochi cu celuloză reconstituită. Sub braţ ducea un dosar.

— Ai sfărîmat dosul de la scaun, spuse directorul.

— Da, spuse directorul adjunct.

Puse dosarul cu spatele pe masă.

— Ştiţi, se poate repara...

Se întoarse către Colin.

— Vă pricepeţi la reparat scaunele cu spătar ?

— Cred..., spuse Colin descumpănit. E foarte greu ?

— Am consumat, îl asigură directorul adjunct, aproape trei borcane de gumarabică și tot n-am reușit.

— O să le plătești, spuse directorul. Ți le voi opri din salariu.

— Le-am oprit din salariul secretarei mele, spuse directorul adjunct. Nu fiți îngrijorat, domnule șef.

— Prin urmare, întrebă timid Colin, căutați pe cineva ca să repare scaune ?

— Desigur ! spuse directorul.

— Nu-mi mai aduc bine-aminte, spuse directorul adjunct. Dar dumneata nu *poți* să repari un scaun...

— De ce ? spuse Colin.

— Pur și simplu pentru că nu poți, spuse directorul adjunct.

— Mă-ntreb cum de ți-ai dat seama ? spuse directorul.

— În particular, spuse directorul adjunct, fiindcă scaunele acestea sînt cu neputință de reparat și, în general, fiindcă nu-mi face impresia că ar putea repara un scaun.

— Dar ce-are a face un scaun cu munca de birou ? spuse Colin.

— Pesemne că dumneata te lungești pe podea cînd lucrezi ? rînji directorul.

— Se vede treaba că nu muncești prea des, supralicită directorul adjunct.

— Ți-o spun pe șleau, spuse directorul, ești un trîntor !...

— Asta ești..., un trîntor..., aprobă directorul adjunct.

— Noi, conchise directorul, în nici un caz nu putem angaja un trîntor !...

— Mai cu seamă cînd n-avem să-i dăm de lucru..., spuse directorul adjunct.

— E absolut ilogic, spuse Colin năucit de vocile lor de birou.

— De ce ilogic, ai ? întrebă directorul.

— Pentru că, spuse Colin, unui trîntor tocmai asta trebuie să-i dai, să nu muncească.

— Așa care va să zică, spuse directorul adjunct, prin urmare vrei să-i iei locul directorului ?

Acesta din urmă izbucni în rîs la un asemenea gînd.

— E nemaipomenit !..., spuse el.

Fața i se înnegură și-și trase fotoliul și mai îndărăt.

— Ia-l de-aici..., îi spuse el directorului adjunct. Acuma văd bine de ce-a venit... Hai, repede !... Cară-te de aici, puturosule ! urlă el.

Directorul adjunct se repezi la Colin, dar acesta puse mîna pe dosarul spătos uitat pe masă :

— Dacă te-atingi de mine..., spuse el.

Se retrase încetul cu încetul spre ușă.

— Șterge-o ! striga directorul. Unealtă a lui Satin !

— Boșorogule, spuse Colin, și apăsă pe clanță.

Azvîrli spătarul spre birou și se năpusti pe culoar. Cînd ajunse la intrare, aprodul trase cu pistolul după el și glonțul de hîrtie făcu o gaură în formă de cap de mort în ușa abia închisă.

XLV

— RECUNOSC, e o piesă frumoasă, spuse antichitarul, învîrtindu-se în jurul pianocteilului adus de Colin.

— E din arțar lustruit, spuse Colin.

— Văd, spuse antichitarul. Presupun că merge bine.

— Încerc să vînd tot ce am mai bun, spuse Colin.

— Pesemne că vi se rupe inima, spuse antichitarul, aplecîndu-se ca să examineze un desen mărunt al lemnului.

Suflă cîteva fire de praf care întunecau luciul mobilei.

— N-ați prefera să cîștigați bani muncind ca să puteți să vi-l păstrați ?

Colin își aduse aminte de biroul directorului și de împușcătura aprodului și spuse nu.

— Și totuși la asta o s-ajungeți, spuse antichitarul, cînd n-o să mai aveți nimic de vîndut...

— Dacă nu mi-ar mai spori cheltuielile..., spuse Colin, și se corectă :... dacă cheltuielile ar înceta să-mi crească, aș scoate destul vînzîndu-mi lucrurile ca să pot trăi fără să muncesc. Nu să trăiesc foarte bine, dar oricum, să trăiesc.

— Nu vă place munca ? spuse antichitarul.

— E groaznică, spuse Colin. Îl coboară pe om la nivelul mașinii.

— Și cheltuielile nu-ncetează să vă crească ? întrebă antichitarul.

— Florile sînt foarte scumpe, spuse Colin, ca și viața la munte...

— Dar dacă s-ar vindeca ? spuse antichitarul.

— Oh ! spuse Colin.

Schiță un zîmbet fericit.

— Ce minunat ar fi !..., șopti el.

— Nu e totuși absolut imposibil, spuse antichitarul.

— Nu ! Sper că nu !..., spuse Colin.

— Trebuie însă timp, spuse antichitarul.

— Da, spuse Colin, și soarele apune...

— Poate să răsară iar, îl încurajă antichitarul.

— Nu cred, spuse Colin. Răul e undeva în adînc.

Se lăsă o tăcere.

— Are tot ce-i trebuie ? întrebă antichitarul arătînd spre pianocteil.

— Da, spuse Colin. Toate receptaculele sînt pline.

— Cînt destul de bine la pian, l-am putea încerca.

— Dacă vreți, spuse Colin.

— Mă duc să caut un scaun.

Se aflau în mijlocul prăvăliei unde-și transportase Colin pianocteilul. Peste tot erau stive de obiecte vechi în formă de jețuri, scaune, etajere sau alte mobile. Era cam întuneric și mirosea a ceară de India și-a vibrion siniliu. Antichitarul se înarmă cu un taburet de fontă cositorită și se instală. Scosese clanța de la ușă, care nu mai putea da din ea și deci n-avea cum să-i mai deranjeze.

— Ştiţi ceva de Duke Ellington ?..., spuse Colin.

— Da, spuse antichitarul.. O să vă cînd *Blues of the Vagabond.*

— La cît să reglez ? spuse Colin. Cîntaţi trei variaţii ?

— Da, spuse antichitarul.

— Bun, spuse Colin. O să iasă o jumătate de litru una peste alta. E bine ?

— Perfect, răspunse negustorul care începu să cînte.

Avea un tuşeu de o extremă sensibilitate şi notele îşi luau zborul la fel de aeriene ca mărgăritarele pentru clarinet de Barney Bigard în versiunea lui Duke.

Colin se-aşezase pe jos ca s-asculte, rezemat cu spatele de pianocteil, şi plîngea cu lacrimi mari, eliptice şi mlădioase, care i se rostogoleau pe haine şi alergau prin praf. Muzica îl străbătea şi ieşea filtrată, iar melodia care ieşea din el semăna mult cu *Chloé* decît cu *Blues-ul Vagabondului.* Negustorul de antichităţi îngîna un contracînt de-o simplicitate pastorală şi-şi legăna capul într-o parte ca un şarpe cu clopoţei. Cîntă cele trei variaţii şi se opri. Colin, fericit pînă în străfundul sufletului, rămăsese pe jos şi totul era ca pe vremea cînd Chloé nu era bolnavă.

— Ce trebuie făcut acum ? întrebă antichitarul.

Colin se ridică şi deschise micul panou mobil, efectuînd manevra, şi luară amîndoi cele două pahare pline cu un lichid cu irizări de curcubeu. Antichitarul bău cel dintîi plescăind din limbă.

— Este exact gustul blues-ului, spuse el. Şi chiar al acestui blues. Ştii că-i grozavă invenţia dumitale !...

— Da, spuse Colin, mergea foarte bine.

— Ştii, spuse antichitarul, o să-ţi dau cu siguranţă un preţ foarte bun.

— Am să fiu foarte mulţumit, spuse Colin. Toate-mi merg prost acum.

— Ce să-i faci, spuse antichitarul. Nu se poate să-ţi meargă totdeauna bine.

— Dar s-ar putea să nu-mi meargă totdeauna rău, spuse Colin. Îţi aminteşti mult mai uşor clipele plăcute ; la ce bun, atunci cele rele ?

— Ce-ar fi să cînt *Misty Morning* ? propuse antichitarul. Oare-i bună ?

— Da, spuse Colin. Are un efect formidabil. Produce un cocteil gris perle şi verde de izmă, cu gust de piper şi de fum.

Antichitarul se aşeză iarăşi la pian şi cîntă *Misty Morning.* Îl băură. Pe urmă mai cîntă *Blue Bubbles* şi se opri fiindcă începuse să cînte două note deodată, iar Colin s-audă cîte patru arii diferite în acelaşi timp. Colin închise cu grijă capacul pianului.

— Ei, spuse antichitarul, trecem acum la afaceri ?

— Dda ! spuse Colin.

— Pianocteilul dumitale e o chestie fantastică, spuse antichitarul, îţi dau pe el trei mii de dublezoni.

— Nu, spuse Colin, e prea mult.

— Insist, spuse antichitarul.

— Da' e-o tîmpenie, spuse Colin. Nu vreau. Două mii, dacă vrei.

— Nu, spuse antichitarul. Ia-l înapoi, refuz.

— Nu pot să ţi-l vînd pe trei mii, spuse Colin, e de-a dreptul furt !...

— Nici pomeneală..., stărui antichitarul. Pot să-l revînd cu patru mii cîte ai bate din palme...

— Ştii bine c-o să-l ţii pentru dumneata, spuse Colin.

— Evident, spuse antichitarul. Ia ascultă, nici ca dumneata, nici ca mine, să dăm pe din două mărul gîlcevii : două mii cinci sute de dublezoni.

— Fie, spuse Colin, de acord. Da' ce facem cu cele două jumătăţi ale mărului ăsta afurisit ?

— Iată..., spuse antichitarul.

Colin luă banii şi-i puse cu grijă în portofel. Se clătina un pic.

— Nu prea o duc la băutură, spuse el.

— E firesc, spuse antichitarul. Ce zici, vii din cînd în cînd s-asculţi cîte-un păhărel cu mine ?

— Da, îţi promit, spuse Colin. Acum trebuie să plec. Nicolas o să mă facă cu ou şi cu oţet !

— Te conduc o bucată de drum, spuse antichitarul, trebuie să tîrgui ceva.

— Eşti foarte amabil !..., spuse Colin.

Ieşiră. Cerul albastru-verzui atîrna pînă aproape de caldarîm şi pe jos pete mari albe însemnau locurile unde se zdrobiseră nori.

— A fost furtună, spuse antichitarul.

Făcură cîţiva metri împreună şi însoţitorul lui Colin se opri în faţa unui bazar.

— Aşteaptă-mă o clipă, spuse el. Mă-ntorc !...

Intră. Prin vitrină, Colin îl zări alegîndu-şi un obiect pe care-l privi atent în zare şi-l vîrî în buzunar.

— Gata !..., spuse antichitarul trăgînd uşa după el.

— Ce-ai luat ? întrebă Colin.

— Un boloboc, răspunse antichitarul. Am de gînd să-mi cînt tot repertoriul de îndată ce te conduc, iar pe urmă am de umblat.

XLVI

NICOLAS îşi privea cuptorul. Stătea în faţa lui cu o rangă şi o lampă de sudură şi-i verifica interiorul. Cuptorul se coşcovea pe deasupra şi foile de tablă se înmuiau, căpătînd consistenţa unor felii subţiri de şvaiţer. Auzi paşii lui Colin pe culoar şi se-ndreptă din şale pe scaun. Se simţea obosit. Colin deschise uşa şi intră. Părea mulţumit.

— Ei ? întrebă Nicolas. A mers ?

— L-am vîndut, spuse Colin. Două mii cinci sute...

— Dublezoni ?..., spuse Nicolas.

— Da, spuse Colin.

— De nesperat !...

— Nici eu nu m-aşteptam. Ce, te uitai la cuptor ?

— Da, spuse Nicolas. E pe cale să se transforme în marmită cu mangal şi mă-ntreb cum maica mă-sii a ajuns în halul ăsta...

— E foarte ciudat, spuse Colin, dar nu e mai ciudat ca restul. Ai văzut culoarul ?

— Da, spuse Nicolas. Începe să fie de brad...

— Țineam să-ți spun încă o dată că nu vreau să mai rămîi aici.

— Ai o scrisoare, spuse Nicolas.

— De la Chloé ?

— Da, spuse Nicolas, pe masă.

Pe cînd desfăcea scrisoarea, Colin auzea glasul dulce al Chloei și-i fu de-ajuns s-asculte ca s-o citească. Stătea scris :

„Scumpul meu Colin,

Mă simt bine, vremea e frumoasă. Singurul lucru neplăcut sînt cîrtițele de zăpadă, niște animale care se tîrăsc între zăpadă și pămînt, au blană portocalie și seara țipă tare. Fac mușuroaie mari de zăpadă și cazi pe ele. E soare mult și-o să mă-ntorc curînd."

— Vești bune, spuse Colin. Prin urmare, te duci la familia Ponteauzanne.

— Nu, spuse Nicolas.

— Ba da, spuse Colin. Le trebuie un bucătar și nu vreau să rămîi aici..., prea îmbătrînești, și-ți repet c-am semnat în locul tău.

— Și șoricelul ? spuse Nicolas. Cine-o să-i dea de mîncare ?

— O să am eu grijă de el, spuse Colin.

— Imposibil, spuse Nicolas. Și-apoi nici nu mai sînt amenințat.

— Ba da, spuse Colin. Atmosfera de-aici te strivește... Nici unul din voi nu poate rezista.

— Mereu spui asta, spuse Nicolas, dar asta nu explică nimic.

— În sfîrșit, nu asta-i problema !...

Nicolas se ridică și-și trosni oasele. Avea o înfățișare tristă.

— Nu mai gătești nimic după Gouffé, spuse Colin. Îți neglijezi bucătăria, te lași pe tînjală.

— Ba nu, protestă Nicolas.

— Lasă-mă să spun mai departe, zise Colin. Nu-ți mai pui hainele bune duminica și nu te mai bărbierești în fiecare zi.

— Nu-i o crimă, spuse Nicolas.

— Ba e o crimă, spuse Colin. Nu te pot plăti după merit. În prezent însă meritul tău e în scădere și am și eu o parte de vină.

— Nu-i adevărat, spuse Nicolas. Nu-i vina ta că ai necazuri.

— Ba da, spuse Colin, fiindcă m-am însurat și fiindcă...

— Prostii, spuse Nicolas. Cine-o să gătească ?

— Eu, spuse Colin.

— Dar tu o să fii cu slujba !... N-o să ai timp.

— Nu, n-o să fiu. La urma urmelor mi-am vîndut pianocteilul pe două mii cinci sute de dublezoni.

— Ei, spuse Nicolas, mare scofală !...

— Ai să te duci la Ponteauzanne, spuse Colin.

— Of ! spuse Nicolas. Mă plictisești. Mă duc. Dar nu-i frumos din partea ta.

— O să-ți reiei bunele maniere.

— Las' c-ai protestat destul împotriva bunelor mele maniere...

— Da, spuse Colin, fiindcă n-avea rost să-ţi dai osteneala cu mine.

— Mă plictiseşti, spuse Nicolas. Mă plictiseşti şi iar mă plictiseşti.

XLVII

COLIN auzi un ciocănit la uşa de la intrare şi se grăbi. La un papuc avea o gaură mare şi-şi ascunse piciorul sub covor.

— Sus mai stai, spuse Mangemanche intrînd. Emitea un gîfîit compact.

— Bună ziua, domnule doctor, spuse Colin roşind, pentru că era silit să-şi arate piciorul.

— V-aţi schimbat apartamentul, spuse profesorul, înainte nu era parcă aşa departe.

— Da' de unde, spuse Colin. E acelaşi.

— Da' de unde, spuse profesorul. Cînd faci o glumă, e în interesul dumitale să fii mai serios şi să găseşti răspunsuri mai spirituale.

— Da ? spuse Colin... Desigur.

— Ce mai face bolnava noastră ? spuse profesorul.

— Mai bine. Arată mai bine şi nu mai are dureri.

— Hm !..., spuse profesorul. Dubios.

Urmat de Colin, trecu în camera Chloei, aplecîndu-şi capul ca să nu se izbească de pragul de sus, dar acesta se lăsă instantaneu şi profesorul slobozi o înjurătură grosolană. Chloé, în pat, asista rîzînd la intrarea profesorului.

Camera ajunsese la dimensiuni destul de reduse. Covorul, contrar celor din restul încăperilor, se îngroşase, iar patul se afla acum într-un mic alcov cu perdele de satin. Marea deschidere din perete era în întregime divizată în patru ferestruici pătrate de către pedunculele de piatră care crescuseră pînă la capăt. Stăruia o lumină oarecum cenuşie, dar curată.

— Iar o să-mi spui că n-aţi schimbat apartamentul, ai ? spuse Mangemanche.

— Vă jur, domnule doctor..., începu Colin.

Se opri, căci profesorul îl privea cu un aer neliniştit şi bănuitor.

— ...Glumeam !..., sfîrşi el rîzînd.

Mangemanche se apropie de pat.

— Hai, dezbracă-te. Am să te ausculț.

Chloé îşi întredeschise mantila de puf.

— Ah ! spuse Mangemanche. Te-au operat, pe-acolo...

— Da..., răspunse Chloé.

Sub sînul drept avea o mică cicatrice, perfect rotundă.

— L-au scos pe-aici după ce-a murit ? spuse profesorul. Era mare ?

— Un metru, cred, spuse Chloé. Cu o floare mare de douăzeci de centimetri.

— Scîrboasă treabă !..., mormăi profesorul. N-ai avut noroc. De mărimea asta, nu-i ceva obişnuit !

— L-au omorît celelalte flori, spuse Chloé. Îndeosebi o floare de vanilier pe care mi-au adus-o la urmă.

— Curios, spuse profesorul. N-aş fi crezut ca vanilierul să poată avea un asemenea efect. Mă gîndeam mai curînd la ienupăr sau la salcîm. Medicina, ştiţi, e o joacă de neghiobi, conchise el.

— Desigur, spuse Chloé.

Profesorul o ausculta. Se ridică-n picioare.

— E bine, spuse el. Evident, au rămas urme.

— Da ? spuse Chloé.

— Da, spuse profesorul. Acum ai un plămîn complet sau aproape complet oprit.

— Nu mă deranjează, spuse Chloé, dacă celălalt e sănătos !

— Dacă însă contractezi ceva la celălalt, spuse profesorul, o să fie supărător pentru soţul dumitale.

— Pentru mine nu ? întrebă Chloé.

— Pentru dumneata n-o să mai fie, spuse profesorul.

Se ridică în picioare.

— Nu vreau să te înspăimînt fără rost, dar fii cît se poate de atentă.

— Sînt foarte atentă, spuse Chloé.

I se făcură ochii mari. Îşi trecu mîna sfioasă prin păr.

— Cum să fac ca să fiu sigură că nu mă mai aleg iar cu altul ? spuse ea, şi plînsul aproape-i îneca glasul.

— Nu te nelinişti, puişor, spuse profesorul. Nu e nici un motiv să te mai alegi cu altceva.

Profesorul privi în jur.

— Îmi plăcea mai mult celălalt apartament al vostru. Avea un aer mai sănătos.

— Da, spuse Colin, dar nu-i vina noastră...

— Spune-mi, ce faci dumneata în viaţă ? întrebă profesorul.

— Învăţ cîte ceva, spuse Colin. Şi-o iubesc pe Chloé.

— Munca dumitale nu-ţi aduce nici un venit ? întrebă profesorul.

— Nu, spuse Colin. Nu muncesc în înţelesul obştesc al cuvîntului.

— Munca e ceva infect, ştiu bine, şopti profesorul, dar lucrul pe care ţi-l alegi să-l faci nu poate s-aducă venituri, de vreme ce...

Se opri.

— Data trecută îmi arătaseşi un aparat care dădea rezultate uimitoare. Îl mai ai cumva ?

— Nu, spuse Colin. L-am vîndut. Pot să vă ofer totuşi ceva de băut...

Mangemanche îşi vîrî degetele pe după gulerul cămăşii lui galbene şi se scărpină pe gît.

— Te urmez. La revedere, domniţă, spuse el.

— La revedere, domnule doctor, spuse Chloé.

Se strecură tocmai în fundul patului şi-şi trase învelitoarea pînă la gît. Chipul îi era limpede şi suav pe cearşafurile de un albastru-levănţică şi cu tiv purpuriu.

XLVIII

CHICK trecu de portiţa de control şi-i dădu maşinii fişa lui de pontaj. Ca de obicei, se poticni de pragul porţii metalice dinspre pasajul de acces

la ateliere și-n față îl izbi cu violență o pală de aburi și de fum negru. Zgomotele începeau s-ajungă pînă la el : zumzetul înfundat al turboalternatoarelor generale, șuieratul podurilor rulante pe grinzile încrucișate, vacarmul răbufnirii vînturilor dezlănțuite ale văzduhului pe tabla de pe acoperiș. Pasajul era foarte întunecos, luminat din șase-n șase metri de cîte un bec roșiatic a cărui lumină se prelingea lenevoasă pe obiectele netede, agățîndu-se, ca să le ocolească, de asperitățile pereților și ale pardoselii. Sub pașii lui, tabla deformată era fierbinte, plesnită pe alocuri și prin găuri se zărea, jos de tot, gura roșie și neagră a cuptoarelor de piatră. Pe deasupra capului său, fluidele treceau horăind prin țevi groase, vopsite în gri și în roșu și, la fiecare pulsație a inimii mecanice pe care fochiștii o puneau sub presiune, schelăria de susținere se lăsa un pic înainte, cu o ușoară ezitare și cu o vibrare adîncă. Pe ziduri se formau picături care uneori se desprindeau la cîte o pulsație mai puternică și, cînd îi cădea vreo picătură pe gît, Chick se înfiora. Era o apă spălăcită mirosind a ozon. Pasajul cotea tocmai la capăt și pardoseala, din grilaj de șipci acum, domina atelierele.

Dedesubt, în dreptul fiecărei mașini butucănoase, se zbătea cîte un om luptîndu-se să nu fie hăcuit de angrenajele lacome. De piciorul drept al fiecăruia era prins cîte un inel greu de fier, care nu era desfăcut decît de două ori pe zi : la amiază și seara. Se luptau cu mașinile pentru piesele metalice care ieșeau zornăind prin orificiile înguste prevăzute la partea superioară. Dacă nu erau prinse

la timp, piesele cădeau aproape instantaneu în gura forfotitoare de mecanisme unde se petrecea sinteza.

Erau aparate de toate mărimile. Chick se deprinsese cu spectacolul. Lucra la capătul unuia dintre ateliere și trebuia să controleze mersul normal al mașinilor și să le arate oamenilor cum să le repună în funcțiune cînd se opreau după ce le smulgeau cîte o halcă de carne.

Pentru purificarea atmosferei, jeturi lungi de esențe traversau oblic hala, iluminate din loc în loc de reflexe și condensînd în jurul lor vaporii și pulberile de metal și de ulei fierbinte care urcau în coloane drepte și subțiri deasupra fiecărei mașini. Chick ridică ochii. Țevile continuau să-l urmeze. Ajunse la colivia platformei de coborîre, intră și trase ușa după el. Își scoase din buzunar o carte de Partre, apăsă pe butonul de comandă și începu să citească așteptînd s-atingă solul.

Izbitura înăbușită a platformei de tamponul metalic îl smulse din toropeală. Ieși și se duse în biroul său, o cutie de sticlă slab luminată de unde putea supraveghea atelierele. Se așeză, își redeschise cartea și-și reluă lectura, ațipind în pulsația fluidelor și-n vuietul mașinilor.

O notă discordantă în vacarm îl făcu deodată să-și ridice privirea. Se uită să vadă dincotro venea zgomotul suspect. Unul din jeturile de purificare tocmai se oprise brusc în mijlocul halei și rămînea în aer, parcă retezat în două. Cele patru mașini, pe care nu le mai deservea, trepidau. Se vedea de la distanță cum se frămîntau și, în dreptul fiecăreia, se gîrbovea tot mai mult cîte o arătare. Chick lăsă cartea jos și se năpusti afară. Alergă spre ta-

bloul de comandă al jeturilor şi coborî repede o manetă. Jetul frînt rămînea încremenit. Semăna cu lama unei coase şi vaporii de la toate patru maşinile urcau în aer învîrtejindu-se. Părăsi tabloul şi se repezi la maşini. Se opreau încetul cu încetul. Oamenii destinaţi fiecăreia zăceau pe jos. Piciorul drept îndoit forma un unghi bizar din pricina inelului de fier şi toţi patru aveau mîna dreaptă retezată de la încheietură : sîngele ardea în contact cu metalul lanţului şi răspîndea în aer o duhoare groaznică de animal viu carbonizat.

Chick, cu ajutorul cheii lui, desfăcu inelele care imobilizau trupurile şi pe acestea le întinse în faţa maşinilor. Se întoarse în birou şi-i chemă telefonic pe brancardierii de serviciu. Reveni apoi lîngă tabloul de comandă şi încercă să repună jetul în funcţiune. Zadarnic. Lichidul pornea orizontal, într-adevăr, dar, ajuns în dreptul celei de-a patra maşini, se mistuia pe loc şi i se putea zări secţiunea la fel de netă ca şi cînd ar fi fost retezat cu o lovitură de secure.

Pipăindu-şi plictisit cartea din buzunar, se îndreptă spre Biroul Central. Cînd să părăsească atelierul, se dădu la o parte ca să le facă loc brancardierilor care ieşeau după ce stivuiseră cele patru corpuri pe un mic electrocar şi se pregăteau să le verse în Colectorul General.

Parcurse un nou culoar. Departe în faţa lui, electrocarul viră cu un zumzet molcom, aruncînd cîteva scîntei albe. Plafonul, foarte scund, îi răsfrîngea zgomotul paşilor pe metal. Planşeul urca puţin. Ca s-ajungă la Biroul Central, trebuia să treacă pe lîngă alte trei ateliere şi Chick îşi vedea

distrat de drum. Sosi în sfîrşit la blocul principal şi intră la şeful personalului.

— E o avarie la numerele şapte sute nouă, zece, unsprezece şi doisprezece, comunică el unei secretare aflate îndărătul unui ghişeu. Cred că cei patru oameni trebuie înlocuiţi şi maşinile evacuate. Pot să vorbesc cu şeful personalului ?

Secretara manevră cîteva butoane roşii de pe un tablou de mahon lăcuit şi spuse : „Intraţi, vă aşteaptă".

Chick intră şi se aşeză. Şeful personalului îl privi cu un aer întrebător.

— Îmi trebuie patru oameni, spuse Chick.

— Bine, spuse şeful personalului, mîine o să-i ai.

— Unul din jeturile de purificare nu mai funcţionează, adăugă el.

— Asta nu mă priveşte, spuse şeful personalului. Vezi alături.

Chick ieşi şi îndeplini aceleaşi formalităţi înainte de-a intra la şeful materialului.

— Unul din jeturile de purificare de la şapte sute nu mai funcţionează, spuse el.

— De loc ?

— Nu merge pînă la capăt, spuse Chick.

— N-ai putut să-l repui în funcţie ?

— Nu, spuse Chick, nu-i nimic de făcut.

— O să vin să-ţi văd atelierul, spuse şeful materialului.

— Îmi scade randamentul, spuse Chick. Repede, vă rog.

— Asta nu mă priveşte, spuse şeful materialului. Vorbeşte cu şeful producţiei.

Chick se duse în blocul învecinat și intră la șeful producției. Era un birou violent iluminat și, îndărătul biroului, fixat de perete, un mare tablou de sticlă mată pe care vîrful unei linii roșii se deplasa foarte încet spre dreapta, ca o omidă pe buza unei frunze ; acele unor mari indicatoare de nivel circulare, cu cadru cromat, se roteau și mai lent sub tablou.

— Producția dumitale scade cu 0,7%, spuse șeful. Ce se-ntîmplă ?

— Patru mașini scoase din funcțiune, spuse Chick.

— La 0,8 ești concediat, spuse șeful producției.

Consultă nivelul rotindu-se cu fotoliul cromat.

— 0,78, spuse el. În locul dumitale, m-aș pregăti de pe-acum.

— E prima dată cînd mi se-ntîmplă, spuse Chick.

— Regret, spuse șeful producției. Poate să fii dat la alt serviciu...

— Nu țin, spuse Chick. Nu țin să muncesc. Nu-mi place.

— Nimeni n-are dreptul să spună asta, spuse șeful producției. Ești concediat, adăugă el.

— N-aveam ce face, spuse Chick. Ce-i oare dreptatea ?

— N-am auzit de așa ceva, spuse șeful producției. Am de lucru, cu alte cuvinte.

Chick părăsi biroul. Se întoarse la șeful personalului.

— Puteți să mă plătiți ? întrebă el.

— Ce număr ? întrebă șeful personalului.

— Atelierul 700. Inginer.

— Bun.

Se-ntoarse către secretară și-i spuse :

— Fă cele necesare.

Apoi vorbi în dispecerul interior.

— Alo ! spuse el. Un inginer de schimb, tip 5, pentru atelierul 700.

— Poftim, spuse secretara înmînîndu-i lui Chick un plic. Cei o sută zece dublezoni ai dumneavoastră.

— Mulțumesc, spuse Chick și plecă.

Se-ncrucișă cu inginerul care avea să-l înlocuiască, un tînăr slab și blond, cu înfățișare ostenită. Se îndreptă spre liftul cel mai apropiat și pătrunse în cabină.

XLIX

— INTRĂ, strigă gravorul de discuri.

Privi către ușă. Era Chick.

— Bună ziua, spuse Chick. Viu tot pentru înregistrările acelea pe care vi le-adusesem.

— Recapitulez, spuse interlocutorul. Pentru cele treizeci de fețe, confecționarea utilajului, gravarea cu pantograful a douăzeci de exemplare numerotate, pe ambele fețe, totul face, una peste alta, o sută opt dublezoni. Vă las la o sută cinci.

— Poftim, spuse Chick. Am un cec de o sută zece dublezoni, vi-l andosez și-mi dați înapoi cinci dublezoni.

— De acord, spuse gravorul de discuri.

Deschise sertarul şi-i dădu lui Chick o bancnotă de cinci dublezoni nouă nouţă.

Ochii lui Chick îi scăpătau în fundul capului.

L

ISIS cobori. Maşina o conducea Nicolas. Acesta se uită la ceas şi-o urmări cu privirea în vreme ce ea pătrundea în casa lui Colin şi-a Chloei. Avea uniformă nouă de gabardină albă şi o şapcă de piele albă. Întinerise, dar expresia lui neliniştită trăda o adîncă tulburare.

Scara pierdea brusc din lăţime la etajul lui Colin, şi Isis putea atinge şi balustrada şi zidul rece fără să îndepărteze braţele. Covorul nu mai era decît un strat subţire de puf care abia mai acoperea lemnul. Ajunse pe palier, gîfîi un pic şi sună.

Nimeni nu veni să deschidă. Nu se-auzea nici un zgomot pe scară, decît, din cînd în cînd, un uşor trosnet urmat de-o împroşcătură umedă ori de cîte ori se destindea o treaptă.

Isis mai sună o dată. Auzea, de cealaltă parte a uşii, freamătul uşor al ciocanului de oţel pe metal. Zgîlţîi puţin uşa care se deschise dintr-o dată.

Intră şi se împiedică de Colin. Stătea lungit pe jos, cu faţa pe duşumea, într-o parte, şi braţele înainte... Ochii îi erau închişi. În antreu era

întuneric. În jurul ferestrei se zărea un cearcăn de lumină care nu pătrundea. Colin respira molcom. Dormea.

Isis se aplecă, îngenunche lîngă el şi-l mîngîie pe obraz. Pielea îi fremătă uşor şi ochii i se mişcară sub pleoape. O privi pe Isis şi păru s-adoarmă la loc. Isis îl scutură un pic. Colin se ridică în capul oaselor, îşi trecu mîna peste gură şi spuse :

— Dormeam.

— Da, spuse Isis. Nu mai dormi la tine-n pat ?

— Nu, spuse Colin. Am vrut să rămîn aici ca să-l aştept pe doctor şi să mă duc după flori.

Avea un aer complet dezorientat.

— Ce e ? spuse Isis.

— Chloé, spuse Colin. Iar tuşeşte.

— Se vede că-i o rămăşiţă de iritaţie, spuse Isis.

— Nu, spuse Colin. E celălalt plămîn.

Isis se ridică şi alergă spre camera Chloei. Lemnul parchetului îi clefăia sub paşi. Nu recunoştea camera. În pat, Chloé, cu capul pe jumătate vîrît în pernă, tuşea, fără zgomot, dar fără întrerupere. Se săltă un pic auzind-o pe Isis intrînd şi-şi trase sufletul. Schiţă un surîs pierit cînd Isis veni alături de ea, se aşeză pe pat şi-o luă-n braţe ca pe-un prunc bolnav.

— Nu tuşi, Chloé, draga mea, şopti Isis.

— Ce floare frumoasă ai, spuse Chloé într-o suflare, inspirînd garoafa roşie învoaltă pe care Isis şi-o înfipsese în păr. Îmi face bine, adăugă ea.

— Tot bolnavă eşti ? spuse Isis.

— Plămînul celălalt, cred, spuse Chloé.

— Ba nu, spuse Isis, tot primul te mai face încă să tușești un pic.

— Nu, spuse Chloé. Unde-i Colin ? S-a dus să-mi caute flori ?

— Vine repede, spuse Isis. L-am întîlnit. Are bani ? adăugă ea.

— Da, spuse Chloé, mai are puțini. La ce bun ? Nu-s de nici un folos !...

— Te doare ? întrebă Isis.

— Da, spuse Chloé, dar nu rău. Camera s-a schimbat, precum vezi.

— Îmi place mai mult așa, spuse Isis. Înainte era prea mare.

— Celelalte camere cum arată ? spuse Chloé.

— Oh ! Bine..., spuse Isis evaziv.

Încă-i venea în minte senzația parchetului rece ca o mlaștină.

— Mi-e totuna că se schimbă. Atîta vreme cît e cald și rămîne confortabilă...

— Sigur ! spuse Isis. E mai drăguț un apartament mic.

— Șoricelul stă cu mine, spuse Chloé. Îl vezi, acolo-n colț. Nu știu ce tot face. Nu voia să se mai ducă pe culoar.

— Da..., spuse Isis.

— Mai dă-mi garoafa, spuse Chloé, îmi face bine.

Isis și-o desprinse din păr și i-o dădu, Chloé și-o apropie de buze și-o mirosi trăgînd adînc în piept.

— Ce mai face Nicolas ? spuse ea.

— Bine, spuse Isis. Dar nu mai e vesel ca-nainte. Cînd o să mai vin, am să-ți mai aduc flori.

— Mi-era drag Nicolas, spuse Chloé. Nu te măriți cu el ?

— Nu pot, șopti Isis. Nu sînt la-nălțimea lui...

— Nu-i nimic, spuse Chloé, dacă te iubește...

— Părinții mei nu îndrăznesc să deschidă vorba despre asta, spuse Isis. Oh !...

Garoafa pălea văzînd cu ochii, se boți, se uscă parcă. Acum cădea, ca o pulbere fină, pe sînii Chloei.

— Oh ! spuse Chloé la rîndul ei, iar o să tușesc... Ai văzut ?...

Se întrerupse ca să-și ducă mîna la gură. O apucă un nou acces violent de tuse.

— Asta... din mine... asta le ucide pe toate..., îngăimă ea.

— Nu vorbi, spuse Isis. N-are nici o importanță. O să-ți aducă altele Colin.

Lumina, în cameră, era albastră și aproape verde prin unghere. Nu era încă nici urmă de umezeală, covorul era destul de gros, dar una dintre cele patru ferestre pătrate era aproape în întregime astupată.

Isis auzi zgomotul umed al pașilor lui Colin în antreu.

— A venit, spuse ea. Cu siguranță îți aduce flori.

Colin își făcu apariția. Ținea în brațe un buchet uriaș de liliac.

— Uite, Chloé, iubito, spuse el. Ia-l !...

Ea întinse brațele.

— Ce bun ești, dragul meu, spuse ea.

Puse buchetul pe cealaltă pernă, se întoarse pe-o rînă și-și îngropă fața în ciorchinii albi și dulci.

Isis se ridică.

— Pleci ? spuse Colin.

— Da, spuse Isis. Sînt așteptată. Am să mă-ntorc cu flori.

— Ar fi drăguț din partea ta să vii mîine dimineață, spuse Colin. Trebuie să mă duc să caut de lucru și nu vreau s-o las singură pînă nu vorbesc iar cu doctorul.

— Am să viu..., spuse Isis.

Se plecă puțin, cu băgare de seamă, și-o sărută pe Chloé pe obrazul gingaș. Chloé ridică mîna și-o mîngîie pe Isis pe față, fără a-ntoarce însă privirea. Respira cu lăcomie parfumul florilor de liliac care se despletea în volute leneșe în jurul părului ei strălucitor.

LI

COLIN abia mergea de-a lungul drumului. Acesta se înfunda pieziș printre valuri de pămînt dominate de cupole de sticlă care căpătau, la lumină, o sclipire verde-albăstruie și nesigură.

Din cînd în cînd ridica ochii și citea plăcuțele indicatoare ca să se-asigure că înaintează în direcția cea bună și-atunci vedea cerul, brăzdat de-a latul de dungi castanii murdare și albastre.

Departe în față putea zări, pe deasupra taluzurilor, coșurile aliniate ale serei principale.

În buzunar avea ziarul în care se căutau bărbați între douăzeci și treizeci de ani pentru pregătirile de apărare a țării. Mergea cît putea de repede ; picioarele i se înfundau însă în pămîntul cald care, pretutindeni, își recîștiga treptat drepturile asupra clădirilor și drumului.

Plante nu se zăreau. Mai cu seamă pămînt, în calupuri uniforme, grămădite de-o parte și de alta, alcătuind rambleuri abrupte în echilibru nesigur, și, uneori, cîte un morman greoi se clătina, se rostogolea de-a lungul taluzului și se surpa lent pe suprafața drumului.

Pe alocuri, rambleurile se făceau mai scunde și Colin întrezărea, prin geamurile năclăite ale cupolelor, forme albastru-întunecate, care se agitau nedeslușit pe un fond mai clar.

Grăbi pasul, smulgîndu-și picioarele din găurile pe care le lăsau în sol. Pămîntul se strîngea imediat la loc, ca un mușchi circular, și nu mai dăinuia decît o vagă adîncitură, abia vizibilă, care dispărea aproape instantaneu.

Coșurile se apropiau. Colin simțea cum inima i se învîrtește-n piept ca o fiară turbată. Apucă strîns ziarul prin stofa de la buzunar.

Solul era lunecos și-i fugea de sub picioare, dar se îngloda mai puțin și drumul se întărea simțitor. Zări primul coș chiar alături, înfipt în pămînt ca o țeapă. Păsări de culoare închisă se roteau în jurul gurii lui pe unde se prelingea un fir subțire de fum verde. La picioarele coșului, o proeminență rotunjită îi asigura stabilitatea. Clădirile începeau ceva mai departe. Era o singură poartă.

Intră, își curăță tălpile pe un grătar lucios cu lame oțelite și-o luă de-a lungul unui culoar scund, mărginit de lămpi cu lumină filantă. Par-

doseala era din cărămizi roşii, iar partea de sus a zidurilor, ca şi plafonul, era împodobită cu plăci de sticlă groase de cîţiva centimetri, prin care se întrezăreau stive întunecate şi încremenite. La capătul culoarului se făcea o uşă. Avea numărul indicat în ziar şi Colin intră fără să ciocănească, conform recomandării din anunţ.

Îndărătul biroului său, un bătrîn în bluză albă, cu părul încîlcit, citea un manual. De zid atîrnau arme felurite, binocluri strălucitoare, puşti cu cremene, aruncătoare de moarte de diverse calibre şi o colecţie completă de smulgătoare de inimi de toate mărimile.

— Bună ziua, domnule, spuse Colin.

— Bună ziua, domnule, spuse omul.

Vocea îi era dogită şi îngroşată de vîrstă.

— Am venit pentru anunţ, spuse Colin.

— Da ? spuse omul. E o lună de cînd tot apare degeaba. E o muncă destul de grea, ştiţi...

— Da, spuse Colin, dar este bine plătită !

— Ei, Doamne ! spuse omul. Te macină, vezi dumneata, şi poate nu-şi merită preţul, dar n-am căderea să-mi defăimez administraţia. De altminteri, eu sînt încă-n viaţă, vezi bine...

— Lucraţi de mult ? întrebă Colin.

— De un an, spuse omul. Am douăzeci şi nouă de ani.

Îşi trecu peste chipul brăzdat o mînă zbîrcită şi tremurătoare.

— Şi-acum, vezi dumneata, m-am ajuns... pot sta la birou şi citi manualul toată ziua...

— Am nevoie de bani, spuse Colin.

— Asta se-ntîmplă des, spuse omul, dar munca te face filozof. După trei luni o să ai mai puţină nevoie.

— Am ca să-mi îngrijesc soţia, spuse Colin.

— Nu zău ? spuse omul.

— E bolnavă, explică Colin. Munca nu-mi place.

— Îmi pare rău de dumneata. Cînd e bolnavă, femeia nu mai e bună de nimic.

— O iubesc, spuse Colin.

— Fără-ndoială, spuse omul. Dacă n-ar fi aşa, n-ai vrea să munceşti. O să-ţi arăt locul de muncă. E la etajul de deasupra.

Îl călăuzi pe Colin prin pasaje ireproşabile cu bolţi joase şi scări de cărămizi roşii, pînă la o uşă, învecinată cu altele, care purta un simbol.

— Aici e, spuse omul. Intră, o să-ţi explic ce ai de făcut.

Colin intră. Încăperea era mică, pătrată. Pereţii şi pardoseala erau din sticlă. Pe pardoseală era aşezat un bloc masiv de pămînt în formă de sicriu, dar foarte gros, cel puţin un metru. Alături, pe jos, stătea făcută sul o pătură grea de lînă. Nici o mobilă. O mică nişă, prevăzută în perete, adăpostea un sipet de fier albastru. Omul se duse la sipet şi-l deschise. Scoase din el douăsprezece obiecte strălucitoare şi cilindrice cu o gaură în mijloc, minusculă.

— Pămîntul e sterp, ştii ce-nseamnă asta, spuse omul, pentru apărarea ţării trebuie materiale de prima mînă. Dar, pentru ca ţevile de puşcă să crească uniform şi fără distorsiuni, s-a constatat,

de multă vreme, că e necesară căldura umană. Lucru valabil, de altfel, pentru toate armele.

— Da, spuse Colin.

— Faci douăsprezece găuri mici în pămînt, spuse omul, repartizate în dreptul centrului inimii și al ficatului și te întinzi pe pămînt după ce te dezbraci. Te învelești apoi cu postavul de lînă sterilizat de-acolo și stai în așa fel, încît să degajezi o căldură absolut uniformă.

Chicoti spart și se plesni peste coapsa dreaptă.

— Făceam paisprezece în primele zece zile din fiecare lună. Ah !... eram puternic !...

— Și ? întrebă Colin.

— Și rămîi așa douăzeci și patru de ore, și după douăzeci și patru de ore țevile de pușcă au crescut. Apoi sînt scoase. Se stropește pămîntul cu ulei și-oiei de la cap.

— Cresc în jos ? spuse Colin.

— Da, e o sursă de lumină dedesubt, spuse omul. Țevile au un fototropism pozitiv, cresc însă în jos pentru că sînt mai grele decît pămîntul, așa că se iluminează mai ales de dedesubt, ca să nu se producă distorsiuni.

— Și ghinturile ? spuse Colin.

— Țevile de tipul acesta cresc gata ghintuite, spuse omul. Se folosesc semințe selecționate.

— La ce servesc coșurile ? întrebă Colin.

— Pentru aerisire, spuse omul, și pentru sterilizarea cuverturilor și-a clădirilor. Nu-i nevoie de măsuri de prevedere speciale, fiindcă se face foarte energic.

— Cu căldură artificială nu merge ? spuse Colin.

— Prost, spuse omul. Ca să crească bine, le trebuie căldura omenească.

— Femei întrebuințați ? spuse Colin.

— Nu sînt apte pentru munca asta, spuse omul. N-au pieptul destul de neted pentru o bună repartizare a căldurii. Acum te las să te-apuci de lucru.

— O să cîștig într-adevăr zece dublezoni pe zi ? spuse Colin.

— Sigur că da, spuse omul, plus o primă dacă depășești douăsprezece țevi...

Ieși din încăpere și închise ușa. Colin ținea în mînă cele douăsprezece semințe. Le puse alături și începu să se dezbrace. Ținea ochii închiși și buzele îi tremurau din cînd în cînd.

LII

— NU ȘTIU ce se-ntîmplă, la-nceput mergea bine. Cu ultimele însă nu vom putea face decît arme speciale.

— Totuși o să mă plătiți ? întrebă Colin neliniștit.

Trebuia să încaseze șaptezeci de dublezoni și o primă de zece dublezoni. Lucrase cît putuse mai bine, dar controlul țevilor dezvăluia unele anomalii.

— Uită-te și dumneata, spuse omul.

Avea în față una din țevi și-i arătă lui Colin extremitatea evazată.

— Nu înţeleg, spuse Colin. Primele erau perfect cilindrice.

— De bună seamă pot fi folosite pentru fabricarea flintelor cu cremene, spuse omul ; dar ăsta-i un tip de-acum cinci războaie şi avem deja un stoc considerabil. Foarte neplăcut.

— Îmi dau toată osteneala.

— Sigur că da, spuse omul. Îţi voi da cei optzeci de dublezoni ce ţi se cuvin.

Luă din sertarul biroului un plic sigilat.

— Am cerut să fie aduşi aici ca să te scutesc să te mai duci la serviciul de plată, spuse el, îţi trebuie uneori luni întregi ca să-ţi capeţi banii, şi dumneata pari grăbit.

— Vă mulţumesc, spuse Colin.

— Nu ţi-am verificat încă producţia de ieri. O să vină îndată. Nu vrei s-aştepţi o clipă ?

Glasul lui behăitor şi poticnit era un chin pentru urechile lui Colin.

— Aştept, spuse el.

— Vezi dumneata, spuse omul, sîntem siliţi să fim foarte atenţi la amănuntele astea, fiindcă, oricum, puştile trebuie să fie la fel una cu alta, chiar dacă nu există cartuşe...

— Da, spuse Colin.

— N-avem prea des cartuşe, spuse omul, am rămas în urmă cu planul la cartuşe, avem mari rezerve pentru un model de puşcă scos din fabricaţie, dar n-am primit ordin să fabricăm pentru noile puşti, şi-aşa nu ne putem sluji de ele. Nu contează, de altfel. Ce-ai vrea să facem cu o puşcă împotriva unei maşini pe roţi ? Inamicii fabrică o maşină pe

roţi de fiecare două puşti pe care le fabricăm noi. Aşa avem superioritatea numerică. Dar unei maşini pe roţi puţin îi pasă de-o puşcă ori chiar de zece puşti, mai cu seamă fără cartuşe...

— Aici nu se fabrică maşini pe roţi ? întrebă Colin.

— Ba da, spuse omul, abia terminăm însă planul pentru ultimul război, aşa că nu merg bine, trebuie să le distrugem şi, cum sînt construite foarte solid, asta ia mult timp.

Se-auzi un ciocănit la uşă şi se ivi un agent de transport împingînd un cărucior alb sterilizat. Sub un cearşaf alb se afla producţia lui Colin din ajun. La una din extremităţi cearşaful se ridica. Asta n-ar fi trebuit să se întîmple cu ţevi perfect cilindrice şi Colin se simţi neliniştit. Agentul de transport ieşi închizînd uşa.

— Ah !..., spuse omul. Nu pare să se fi aranjat.

Ridică pînza. Sub ea erau douăsprezece ţevi de oţel albastru şi rece şi, la capătul fiecăreia, se desfăcea cîte un frumos trandafir alb, proaspăt şi cu umbre cafenii în adînciturile petalelor catifelate.

— Oh !..., şopti Colin. Ce frumoşi sînt !...

Omul nu spunea nimic. Tuşi de două ori.

— N-o să fie nevoie să mai vii la lucru mîine, spuse el şovăind.

Degetele i se încleştau nervos de marginea căruciorului.

— Pot să le iau ? spuse Colin. Pentru Chloé ?

— Au să moară dacă le desprinzi de oţel. Ştii, sînt din oţel.

— Nu-i cu putinţă, spuse Colin.

Luă cu delicateţe un trandafir şi încercă să-l rupă din tulpină. Făcu o mişcare greşită şi una din petale îi sfîşie mîna pe-o lungime de cîţiva centimetri. Din mînă îi ţîşneau, zvîcnind lent, guri mari de sînge negru pe care Colin le înghiţea maşinal. Privea petala albă pătată de o semilună roşie şi omul îl bătu pe umăr şi-l împinse binişor către uşă.

LIII

CHLOÉ dormea. Peste zi, nufărul îi împrumuta frumoasa culoare alb-gălbuie a pielii sale, dar, în timpul somnului, nu era nevoie, şi petele roşii din obraji îi reapăreau. Ochii îi puneau două peceţi vineţii sub frunte şi, de departe, nu ştiai dacă erau deschişi. Colin şedea pe un scaun în sufragerie şi aştepta. În jurul Chloei erau multe flori. Putea să mai aştepte cîteva ore pînă să-şi caute altă slujbă. Voia să se odihnească puţin ca să facă o impresie bună şi să ocupe un post cu adevărat rentabil. În cameră era aproape beznă. Fereastra se închisese pînă la zece centimetri de pervaz şi lumina nu mai intra decît sub forma unei fîşii înguste. Doar fruntea şi ochii îi erau luminaţi. Restul feţei lui vieţuia în umbră. Picapul nu mai funcţiona, trebuia să-l întoarcă cu mîna la fiecare disc şi asta-l obosea. Discurile se uzau şi ele. Acum, la unele, abia mai recunoşteai melodia. Îşi spunea că dacă Chloé ar avea nevoie de ceva, i-ar da de veste imediat şo-

ricelul. Oare Nicolas se va însura cu Isis ? Cu ce rochie o să se-mbrace Isis la nuntă ? Cine suna oare la uşă ?

— Bună ziua, Alise, spuse Colin. Vii s-o vezi pe Chloé ?

— Nu, spuse Alise. Viu aşa.

Puteau rămîne în sufragerie. Mulţumită părului Alisei era mai multă lumină. Mai erau două scaune.

— Îţi era urît, spuse Colin. Ştiu ce înseamnă asta.

— Chick e acolo, spuse Alise. E acasă la el.

— Trebuie s-aduci ceva, încercă o explicaţie Colin.

— Nu, spuse Alise, trebuie să stau în altă parte.

— Da, spuse Colin. Zugrăveşte acum...

— Nu, spuse Alise. Are toate cărţile, dar de mine nu mai vrea s-audă.

— I-ai făcut vreo scenă ? spuse Colin.

— Nu, spuse Alise.

— A-nţeles greşit ce i-ai spus, dar cînd o să-i treacă furia, ai să-i explici.

— Mi-a spus pur şi simplu că nu mai are decît exact atîţia dublezoni cît îi trebuie ca să-şi dea la legat în piele de neant ultima carte, spuse Alise, şi că nu mai poate suporta să mă ţină la el fiindcă nu poate să-mi dea nimic şi m-aş urîţi dacă mi-aş strica mîinile.

— Are dreptate, spuse Colin. Nu trebuie să munceşti.

— Dar îl iubesc pe Chick, spuse Alise. Aş fi muncit pentru el.

— Nu-i de nici un folos. De altfel, nici nu poţi, eşti prea frumoasă.

— De ce m-a dat afară ? spuse Alise. Oare fiindcă într-adevăr sînt foarte frumoasă ?

— Nu ştiu, spuse Colin, mie însă-mi plac mult chipul şi părul tău.

— Uite, spuse Alise.

Se ridică, trase micul inel de la fermoar şi rochia îi căzu la pămînt. Era o rochie din lînă de culoare deschisă.

— Da..., spuse Colin.

Încăperea se luminase puternic şi Colin o vedea pe Alise întreagă. Sînii ei păreau gata să-şi ia zborul, iar muşchii prelungi ai picioarelor ei svelte erau robuşti şi fierbinţi la pipăit.

— Pot săruta ? spuse Colin.

— Da, spuse Alise, mi-eşti tare drag.

— O să-ţi fie frig, spuse Colin.

Alise se-apropie de el. I se aşeză pe genunchi şi ochii ei începură să plîngă fără zgomot.

— De ce nu mai vrea s-audă de mine ?

Colin o legăna încetişor.

— Nu înţelege. Ştii, Alise, totuşi e un băiat bun.

— Mă iubea mult, spuse Alise. Credea că pînă la urmă cărţile vor accepta ca el să-şi împartă sentimentele ! Dar nu se poate.

— O să-ţi fie frig, spuse Colin.

O săruta şi-o mîngîia pe păr.

— De ce oare nu te-am întîlnit întîi pe tine ? spuse Alise. Te-aş fi iubit la fel de mult, acum însă nu pot.

— Ştiu, spuse Colin. Şi eu, acum, o iubesc mai mult pe Chloé.

O ridică în picioare şi-i dădu rochia de jos.

— Puneţi-o, pisicuţo, spuse el. O să-ţi fie frig.

— Nu, spuse Alise. Şi-apoi, ce dacă.

Se îmbrăcă maşinal.

— N-aş vrea să fii tristă, spuse Colin.

— Eşti drăguţ, spuse Alise, dar sînt foarte tristă. Cred totuşi că voi putea face ceva pentru Chick.

— Ai să te duci la părinţii tăi, spuse Colin. Or fi vrînd poate să te vadă... sau la Isis.

— Chick n-are să fie acolo, spuse Alise. N-am nevoie să mă duc la nimeni, dacă nu vine şi Chick.

— O să vină, spuse Colin. Am să mă duc eu să-l văd.

— Nu, spuse Alise. Nu se mai poate intra la el. Stă încuiat tot timpul.

— Am să-l văd totuşi. Ori dacă nu, o să treacă el să mă vadă.

— Nu cred, spuse Alise. Nu mai e Chick cel de altădată.

— Ba da, spuse Colin. Oamenii nu se schimbă. Se schimbă lucrurile.

— Nu ştiu, spuse Alise.

— Te însoţesc, spuse Colin. Trebuie să plec să-mi caut de lucru.

— Nu merg într-acolo, spuse Alise.

— Te-nsoţesc pînă jos, spuse Colin.

Alise era în faţa lui. Colin îşi puse mîinile pe umerii ei. Îi simţea fierbinţeala gîtului şi pletele moi şi ondulate lîngă pielea lui. Îşi plimba mîinile de-a lungul trupului Alisei. Ea nu mai plîngea. Părea dusă departe.

— N-aş vrea să faci vreo prostie, spuse Colin.

— Oh ! spuse Alise. N-o să fac nici o prostie...

— Mai vino să mă vezi, spuse Colin, dacă ţi-e urît.

— Poate am să mai viu, spuse Alise.

Privea stăruitor înăuntru. Colin o luă de mînă. Coborîră scara. Alunecau, din cînd în cînd, pe treptele umede. Jos, Colin îi spuse la revedere. Ea rămase nemişcată şi privi în urma lui.

LIV

ULTIMA sosise chiar atunci de la legător, Chick o mîngîia înainte de-a o pune la loc, în casetă. Era îmbrăcată în piele de neant, groasă şi verde, numele lui Partre se desprindea cu litere gravate în legătură. Pe un singur raft, Chick avea toată ediţia curentă, iar toate variantele, manuscrisele, primele tiraje, paginile speciale ocupau nişe separate, prevăzute în perete.

Chick suspină. Alise îl părăsise de dimineaţă. Era silit să-i spună să plece. Îi mai rămînea un dublezon şi-o bucată de brînză şi rochiile ei îl stinghereau în dulap, unde vrea s-atîrne hainele vechi ale lui Partre pe care librarul i le procura în chip miraculos. Nu-şi aducea aminte în ce zi o sărutase pentru ultima oară. Nu-şi mai putea pierde timpul s-o sărute. Trebuia să-şi repare pîcapul ca să-nveţe pe dinafară textul conferinţelor lui Partre. Dacă i s-ar fi întîmplat să spargă discurile, trebuia să poată păstra textul.

Toate cărţile lui Partre se aflau acolo, toate cărţile publicate. Legăturile luxoase ferite cu grijă în casete de piele, ornamentele aurite, exemplarele preţioase, cu margini albastre mari, tirajele limitate pe moartea-muştelor sau pe vergé Saintorix aveau rezervat un perete întreg împărţit în alveole moi căptuşite cu piele catifelată. Fiecare operă ocupa o alveolă. Împodobind peretele din faţă, rînduite în stive broşate, articolele lui Partre, extrase cu evlavie din revistele, ziarele, periodicele nenumărate cărora catadicsea să le acorde rodnica-i colaborare.

Chick îşi trecu mîna peste frunte. De cînd oare trăia cu el Alise ?... Dublezonii lui Colin fuseseră meniţi să-l ajute s-o ia de nevastă, ea însă nu ţinea neapărat. Se mulţumea să-l aştepte şi se mulţumea să stea cu el ; dar e inacceptabil aşa ceva din partea unei femei, auzi, să stea cu tine numai şi numai fiindcă te iubeşte. Şi el o iubea. Nu putea admite să-şi piardă timpul cu ea, de vreme ce Partre n-o mai interesa. Cum se poate să nu te intereseze un om ca Partre ?... capabil să scrie orice, despre orice subiect, şi cu cîtă precizie... Cu siguranţă că lui Partre n-o să-i trebuiască mai mult de-un an ca să realizeze *Enciclopedia Greţii,* iar ducesa de Bovouard avea să colaboreze la lucrarea asta, şi au să fie nişte manuscrise nemaipomenite. Era musai, pînă atunci, să cîştige destui dublezoni ca să reziste şi să pună la ciorap măcar un acont pentru librar. Chick nu-şi plătise impozitele. Dar suma impozitelor îi era mai utilă sub forma unui exemplar din *Gaura Sfintei Colomba.* Alisei i-ar fi plăcut ca Chick să-şi folosească dublezonii pen-

tru plata impozitelor, îi propunea chiar să-și vîndă vreun lucru de-al ei în scopul ăsta. Acceptase și obținuse exact prețul unei legături pentru *Gaura Sfintei Colomba.* Alise putea să se lipească foarte bine de colier.

Ezita să mai deschidă ușa. Poate că Alise și aștepta îndărătul ei ca el să răsucească cheia. Nu credea. Pașii ei răsunau pe scară, ca niște izbituri mărunte de ciocan, tot mai depărtate. Ar putea să se-ntoarcă la părinții ei și să-și reia studiile. La urma urmelor, întreruperea nici nu era mare. Poți recupera în scurt timp cursurile pierdute. Alise însă nu mai muncea de loc. Prea se ocupa mult de treburile lui Chick și de masa și de călcatul cravatei lui. Impozitele, la urma urmelor, nici n-avea să le plătească. S-a mai pomenit oare să te sîcîie la tine-acasă fiindcă nu ți-ai plătit impozitele ? Asta nu se-ntîmplă. Poți da un acont, un dublezon, și pe urmă te lasă-n pace și o vreme nu mai vorbește nimeni despre asta. Oare un tip ca Partre își plătește impozitele ? E posibil, la urma urmei, însă din punct de vedere moral, e recomandabil oare să-ți plătești impozitele, pentru ca să ai în schimb dreptul de a fi pus la popreală fiindcă alții plătesc impozite care slujesc la întreținerea poliției și a înalților funcționari ? Este un cerc vicios care trebuie rupt ; ia să nu mai plătească nimeni o bucată de vreme destul de îndelungată și vor muri de sfîrșeală toți funcționarii și războiul nu va mai exista.

Chick își deschise picapul cu două discuri și puse două plăci diferite de Jean-Sol Partre. Voia să le asculte pe amîndouă deodată, ca să țîșnească idei

noi din ciocnirea dintre două idei învechite. Se instală la distanță egală de cele două difuzoare așa încît capul să i se găsească exact în punctul unde avea să se producă ciocnirea și să păstreze astfel, automat, rezultatul impactului.

Acele stropșiră la prima rotire și se cuibăriră în scobitura rilei, iar vorbele lui Partre răsunară în creierul lui Chick. De la locul său, Chick privea pe fereastră și constată că ici-colo, pe acoperișuri, se înălțau fumuri, în mari rotocoale albastre, colorate în roșu pe dedesubt, ca fumul de hîrtie. Vedea mașinal cum roșul întrece tot mai mult albastrul și cuvintele se izbeau unele de altele cu scăpărări puternice, desfășurîndu-i oboselii sale un cîmp de odihnă moale ca mușchiul în luna mai.

LV

VORNICUL poliției își scoase din buzunar țignalul și-l folosi ca să izbească într-un enorm gong peruvian care atîrna în spatele lui. Se auzi un ropot de cizme cu ținte la toate etajele, zgomot de căderi succesive, și, pe tobogan, țîșniră în birou șase dintre cei mai buni agenți ai săi.

Se sculară de pe jos, se bătură peste buci ca să se scuture de praf și luară poziția de drepți.

— Douglas ! strigă vornicul.

— Prezent ! răspunse primul polițiai.

— Douglas ! repetă vornicul.

— Prezent, spuse cel de-al doilea.

Apelul continuă. Vornicul poliţiei nu putea ţine minte numele tuturor oamenilor săi şi Douglas era un nume generic tradiţional.

— Misiune specială ! ordonă el.

Într-un singur gest, cei şase poliţiai îşi duseră mîna la buzunarul revolver ca să arate că aveau asupra lor egalizatorul cu douăsprezece împroşcături.

— Conduc personal ! sublinie vornicul.

Izbi violent în gong. Uşa se deschise şi se ivi un furier.

— Plec, anunţă vornicul. Misiune specială. Blocnotează.

Furierul îşi luă blocul şi creionul şi încremeni în poziţia reglementară de înregistrare numărul şase.

— Recuperarea impozitelor de la numitul Chick cu poprire prealabilă, îi dictă şeful. Bumbăceală cu fire de contrabandă şi beştelire severă. Poprire totală sau chiar parţială, combinată cu violare de domiciliu.

— Notat ! spuse furierul.

— La drum, Douglas, ordonă vornicul poliţiei.

Se sculă în picioare şi se instală în fruntea escadrilei, care porni din loc apăsat, imitînd, cu cele douăsprezece picioare ale ei, zborul cucului cu ciubotele. Cei şase erau îmbrăcaţi într-un combinezon colant de piele neagră, blindat la piept şi la umeri, iar casca lor din oţel afumat, în formă de scufie, cobora în jos pe ceafă şi apăra tîmplele şi fruntea. Toţi purtau cizme grele şi metalice. Vornicul avea o ţinută asemănătoare, dar din piele roşie, iar pe umeri îi străluceau două stele de aur. Egalizatoarele umflau buzunarele revolver ale acoliţilor săi ; el ţinea în mînă o mică măciucă de aur şi la centură îi atîrna o grenadă aurită grea. Coborîră pe scara de onoare şi santinela luă o poziţie înţepată, în vreme ce vornicul îşi ducea mîna spre cască. La poartă aştepta o maşină specială. Vornicul luă loc la spate, iar cei şase poliţiai se înşirară pe scările laterale, cei doi graşi pe o parte şi cei patru slabi pe cealaltă. Şoferul purta tot un combinezon de piele neagră, însă fără cască. Porni. Maşina n-avea roţi, ci o sumedenie de picioare vibratile, aşa încît proiectilele rătăcite nu riscau să spargă cauciucurile. Picioarele sforăiră pe pămînt şi şoferul viră din scurt la prima răspîntie ; din interior, ţi se părea că eşti pe creasta unui talaz care se sparge.

LVI

PRIVIND în urma lui Colin care se îndepărta, Alise îi spuse-n gînd din răsputeri la revedere. Ce mult o iubea pe Chloé, se ducea să-şi caute de lucru pentru ea, să-i poată cumpăra flori şi lupta împotriva grozăviei care-o mistuia în adîncul pieptului. Umerii largi ai lui Colin erau un pic lăsaţi, părea atît de ostenit, părul blond nu-i mai era pieptănat şi îngrijit ca odinioară. Ce blînd ştia să se-arate Chick cînd vorbea despre o carte de Partre şi cînd îl explica pe Partre. Într-adevăr, de Partre nu se poate lipsi, n-o să-i dea prin cap să caute altceva în loc, orice-ar fi, Partre spune tot ceea ce Chick însuşi ar vrea să poată spune. Partre

nu trebuie lăsat să-şi publice enciclopedia, asta ar însemna moartea lui Chick, are să fure, are să ucidă un librar. Alise porni la drum agale. Partre îşi petrece zilele într-un birt, bînd şi scriind cu alţi inşi de-o seamă cu el care vin să bea şi să scrie, beau ceai de peste mări şi alcooluri dulci, asta-i scuteşte să gîndească la ce scriu, şi intră şi iese lume multă, asta răscoleşte ideile de la fund şi mai pescuieşti ba una, ba alta, nu se cade să înlături tot ce-i inutil, pui un pic de idei şi-un pic de inutilitate, diluezi. Oamenii înghit mai uşor aşa ceva, mai cu seamă femeile cărora nu le plac lucrurile pure. N-avea prea mult de mers pînă la birt ; Alise văzu de departe cum unul din chelnerii în haină albă şi pantaloni lămîii serveşte un picior de porc împănat lui Don Evany Marqué, celebrul jucător de bez-gol, care, în loc să-şi umple paharul, lucru pe care-l detesta, înghiţea alimente condimentate ca să le facă sete vecinilor. Alise intră, Jean-Sol Partre, la locul său obişnuit, scria, era lume multă şi sporovăială molcomă. Ca printr-o minune obişnuită, lucru într-adevăr neobişnuit, Alise ochi un scaun liber lîngă Jean-Sol şi se aşeză. Îşi puse pe genunchi geanta grea şi-i desfăcu închizătoarea. Peste umărul lui Jean-Sol, zărea titlul paginii, *Enciclopedie,* volumul al nouăsprezecelea. Puse o mînă sfioasă pe braţul lui Jean-Sol ; acesta se opri din scris.

— Aţi şi ajuns aici, spuse Alise.

— Da, răspunse Jean-Sol. Doriţi să-mi vorbiţi ?

— Voiam să vă rog să n-o publicaţi, spuse ea.

— E greu, spuse Jean-Sol. E aşteptată.

Îşi scoase ochelarii, suflă peste lentile şi şi-i puse la loc ; ochii nu i se mai vedeau.

— Desigur, spuse Alise. Vreau să spun însă c-ar trebui doar s-o amînaţi.

— Oh, spuse Jean-Sol, dacă nu-i vorba decît de asta, s-ar putea încerca.

— Ar trebui s-o amînaţi cu zece ani, spuse Alise.

— Zău ? spuse Jean-Sol.

— Da, spuse Alise. Zece ani sau mai mult, fireşte. Ştiţi, e mai bine să le daţi răgaz oamenilor să facă economii ca s-o poată cumpăra.

— O să fie destul de plicticoasă la citit, spuse Jean-Sol Partre, fiindcă am şi început să mă plictisesc rău de tot să scriu la ea. Am o crampă puternică la încheietura stîngă de-atîta ţinut foaia.

— Vă compătimesc, spuse Alise.

— Pentru crampă ?

— Nu, spuse Alise, pentru că nu vreţi să amînaţi publicarea.

— De ce ?

— Am să vă explic : Chick îşi cheltuieşte toţi banii ca să cumpere ce produceţi dumneavoastră. şi nu mai are bani.

— Mai bine ar cumpăra altceva, spuse Jean-Sol, eu nu-mi cumpăr niciodată cărţile.

— E pasionat după ceea ce faceţi.

— Este dreptul lui, spuse Jean-Sol. A optat.

— După mine, e prea angajat, spuse Alise. Şi eu am optat, dar sînt liberă, fiindcă nu mai vrea să trăiesc cu el, aşa că vă voi ucide, de vreme ce nu vreţi să amînaţi publicarea.

— Mă veţi face să-mi pierd mijloacele de existenţă, spuse Jean-Sol. Cum vreţi să-mi mai încasez drepturile de autor dacă mor ?

— Vă priveşte, spuse Alise, nu pot ţine seama de toate o dată ce înainte de toate vreau să vă ucid.

— Sînteţi de acord însă că nu pot capitula în faţa unui asemenea argument ? întrebă Jean-Sol Partre.

— Sînt de acord. Îşi deschise geanta şi scoase smulgătorul de inimi al lui Chick, pe care i-l luase de cîteva zile din sertarul biroului.

— Vreţi să vă descheiaţi la guler ? întrebă ea.

— Zău, spuse Jean-Sol scoţîndu-şi ochelarii, toată povestea asta mi se pare de-a dreptul idioată.

Îşi desfăcu nasturii de la guler. Alise îşi adună forţele şi, cu un gest hotărît, împlîntă smulgătorul de inimi în pieptul lui Partre. Acesta o privi, murea foarte repede şi avu o ultimă licărire mirată în ochi văzînd că inima lui e în formă de tetraedru. Alise se făcu albă ca varul, Jean-Sol Partre murise de-a binelea şi ceaiul se răcea. Luă manuscrisul *Enciclopediei* şi-l făcu ferfeniţă. Unul din chelneri veni să şteargă sîngele şi toată porcăria pe care o făcuse amestecat cu cerneala din stilou pe măsuţa dreptunghiulară. Alise îi plăti chelnerului, deschise cele două braţe ale smulgătorului de inimi şi inima lui Partre rămase pe masă ; strînse instrumentul strălucitor şi-l puse la loc în geantă, apoi ieşi în stradă, ţinînd în mînă cutia de chibrituri pe care Partre o păstra în buzunar.

LVII

ALISE privi înapoi. Un fum negru şi des umplea vitrina şi oamenii începeau să se strîngă, arsese trei beţe de chibrit pînă reuşise să dea foc, cărţile lui Partre nu voiau să se-aprindă. Librarul zăcea după biroul său, inima, alături de el, începea să-i ardă, deja ţîşneau din ea jeturi încovoiate de sînge şi o flacără neagră. Primele două librării, la trei sute de metri mai în spate, ardeau trosnind şi bufnind, librarii muriseră, toţi cîţi îi vînduseră cărţi lui Chick aveau să moară de aceeaşi moarte şi librăria avea să le ardă. Alise plîngea şi se grăbea, îşi amintea de ochii lui Jean-Sol Partre cînd îşi văzuse inima, la-nceput nu voia să-l ucidă, doar să împiedice apariţia noii sale cărţi şi să-l salveze pe Chick din ruina care-l înghiţea treptat. Erau cu toţii coalizaţi împotriva lui Chick, voiau să pună mîna pe banii lui, profitau de pasiunea lui pentru Partre, îi vindeau haine vechi fără valoare şi pipe cu amprente, îşi meritau soarta care-i aştepta. Zări la stînga o vitrină ornată cu volume broşate, se opri, îşi luă suflet şi intră. Librarul se apropie de ea.

— Ce doriţi ? întrebă el.

— Aveţi Partre ? spuse Alise.

— Desigur, spuse librarul, pentru moment însă moaşte nu vă pot oferi, toate sînt reţinute de un bun client al nostru.

— Chick ? spuse Alise.

— Da, răspunse librarul, aşa cred că-l cheamă.

— Nu va mai veni să le cumpere, spuse Alise.

Se apropie de el și lăsă să-i cadă batista. Librarul se aplecă trosnind ca s-o ridice, ea îi împlîntă smulgătorul de inimi în spate cu un gest rapid, iar o podidise plînsul și tremura, librarul căzu cu fața pe podea, Alise nu mai îndrăzni să-și ia batista, librarul își încleștase degetele pe ea. Smulgătorul de inimi ieși la lumină, ținea între brațe inima librarului, mică de tot și de un roșu-deschis, Alise depărtă brațele și inima se rostogoli lîngă librarul ei. Trebuia să dea zor, luă un teanc de ziare, aprinse un chibrit și-l aruncă sub tejghea și deasupra lui aruncă ziarele, apoi zvîrli în flăcări o duzină de Nicolas Calas pe care le luă din raftul cel mai la-ndemînă și flacăra se năpusti asupra cărților cu o vibrație fierbinte ; lemnul tejghelei fumega și trosnea, aburi umpleau magazinul. Alise răsturnă peste foc un ultim raft cu cărți și ieși pe dibuite, scoase clanța ca să nu poată intra nimeni și o luă iar la fugă. O usturau ochii și părul îi mirosea a fum, alerga și lacrimile aproape nu-i mai curgeau pe obraji, vîntul le zvînta imediat. Se apropia de cartierul unde locuia Chick, mai rămăseseră doar vreo doi sau trei librari, restul nu prezentau nici o primejdie pentru el. Aruncă o privire îndărăt înainte de-a intra în prăvălia următoare ; departe, în spatele ei, se vedeau înălțîndu-se pe cer coloane groase de fum și lumea dădea buzna să privească funcționarea complicată a aparaturii Corpului de Pompiști. Mașinile lor mari și albe trecură pe stradă în timp ce ea închidea ușa ; le urmări cu privirea prin vitrină, iar librarul se apropie de ea întrebînd-o ce dorește.

LVIII

— DUMNEATA, spuse vornicul poliției, dumneata rămîi aici, în dreapta ușii, iar dumneata, Douglas, continuă el întorcîndu-se către al doilea dintre agenții grași, dumneata stai la stînga, și nu lăsați pe nimeni să intre.

Cei doi agenți polițiai își luară egalizatorul și lăsară mîna dreaptă să le-atîrne de-a lungul coapsei drepte, cu țeava orientată spre genunchi, în poziția reglementară. Își legară curelușa de la cască pe sub bărbia care se revărsa peste ea în față și în spate. Vornicul intră urmat de cei patru agenți polițiai slabi ; postă iarăși cîte unul de fiecare parte a ușii cu ordinul de-a nu lăsa pe nimeni să iasă. Se îndreptă spre scară, urmat de cei doi slabi care-i mai rămăseseră. Semănau unul cu altul, erau măslinii la față, ochii le erau negri și buzele subțiri.

LIX

CHICK opri picapul pentru a schimba cele două discuri pe care le-ascultase simultan pînă la sfîrșit. Luă altele dintr-o nouă serie ; sub unul din discuri, găsi o fotografie a Alisei, credea c-o pierduse. Era din trei sferturi, luată sub o lumină stinsă, și fotograful trebuise să așeze un proiector în spatele ei ca să-i aducă puțin soare deasupra părului. Schimbă discurile, ținînd fotografia în

mînă. Aruncînd o privire pe fereastră, constată că se înălţau noi coloane de fum, mai aproape de el. Avea să asculte cele două discuri şi să coboare la librarul de-alături. Se aşeză, mîna îi readuse fotografia sub ochi, o privi mai atent, semăna cu Partre ; încetul cu încetul, imaginea lui Partre se suprapunea peste imaginea Alisei şi îi zîmbi lui Chick, cu siguranţă avea să-i dea cu dedicaţie tot ce voia ; se auzeau paşi urcînd pe scară, ciuli urechea şi răsunară ciocănituri în uşă. Lăsă jos fotografia, opri picapul şi se duse să deschidă. În faţă văzu combinezonul de piele al unuia din agenţii poliţiai, după el venea al doilea şi vornicul poliţiei intră ultimul, pe veşmîntul roşu şi pe casca lui neagră se tîrau răsfrîngeri fugare în penumbra palierului.

— Numele dumitale este Chick ? spuse vornicul.

Chick se trase înapoi şi se făcu alb la faţă. Se trase înapoi pînă la peretele cu cărţile cele frumoase.

— Ce-am făcut ? întrebă el.

Vornicul se căută în buzunarul de la piept şi citi hîrtia :

— *Recuperarea impozitelor de la numitul Chick, cu poprire prealabilă. Bumbăceală cu fire de contrabandă şi beştelire severă. Poprire totală sau chiar parţială combinată cu violare de domiciliu.*

— Dar... o să-mi plătesc impozitele, spuse Chick.

— Da, spuse vornicul, o să le plăteşti după. Întîi trebuie să-ţi aplicăm o bumbăceală cu fire de contrabandă. E un bumbac în toată firea, folosim perifraza ca să nu le dăm oamenilor emoţii.

— Am să vă dau toţi banii pe care-i am, spuse Chick.

— De bună seamă, spuse vornicul.

Chick se apropie de masă şi trase sertarul ; ţinea acolo un smulgător de inimi de format mare şi un sticletomor în stare proastă. Smulgătorul de inimi nu-l găsi, dar sticletomorul bomba un teanc de hîrtii vechi.

— Ia spune, zise vornicul, cauţi într-adevăr bani ?

Cei doi agenţi se depărtară unul de celălalt, ţinînd egalizatoarele. Chick se-ndreptă, avea-n mînă sticletomorul.

— Atenţie, şefule ! strigă unul din agenţii poliţiai.

— Trag, şefule ? întrebă cel de-al doilea.

— N-o să puneţi mîna pe mine cu una, cu două..., spuse Chick.

— Foarte bine, spuse vornicul, atunci o să-ţi luăm cărţile.

Unul din agenţi apucă o carte aflată la-ndemînă. O deschise cu brutalitate.

— Doar pagini scrise, şefule, anunţă el.

— Violeaz-o, spuse vornicul.

Agentul apucă volumul de legătură şi-l scutură cu putere. Chick începu să urle.

— Nu v-atingeţi de el !...

— Ia spune, mă rog, spuse vornicul, de ce nu te foloseşti de sticletomor ? Ştii bine că-n ordin stă scris : Violare de domiciliu.

— Jos mîinile de pe carte, răcni Chick, încă o dată, şi ridică sticletomorul, dar cocoşul de oţel căzu fără să pocnească.

— Trag, șefule ? întrebă iar agentul polițiai.

Cartea tocmai se desfăcuse din legătură și Chick se năpusti înainte aruncînd sticletomorul inutilizabil.

— Trage, Douglas, spuse vornicul retrăgîndu-se.

Corpul lui Chick se prăvăli la picioarele polițiaiului ; trăseseră amîndoi.

— Îi aplicăm bumbăceala cu fire de contrabandă, șefule ? întrebă celălalt agent polițiai.

Chick încă mai mișca. Se ridică în mîini și izbuti să stea în genunchi. Își ținea pîntecele și chipul i se strîmba în timp ce picături de sudoare îi înecau ochii. Avea o crestătură mare pe frunte.

— Lăsați cărțile..., bîigui el. Vocea îi era hîrîită și spartă.

— O să le călcăm în picioare, spuse vornicul. Cred c-o să răposezi în cîteva secunde.

Capul lui Chick cădea moale, făcea sforțări să și-l ridice, dar pîntecele-l durea de parcă i s-ar fi învîrtit în el lame triunghiulare. Reuși să pună un picior pe pămînt, dar celălalt genunchi refuza să se întindă. Polițiaii se apropiară de cărți în vreme ce vornicul făcea doi pași către Chick.

— Nu v-atingeți de cărți, spuse Chick. Se auzea cum îi gîlgîie sîngele în gîtlej, iar capul îi atîrna tot mai mult. Își luă mîinile de pe pîntece, erau roșii, bătură aerul fără nici o țintă, și Chick căzu la loc, cu fața pe podea. Vornicul îl întoarse cu piciorul. Chick nu mai mișca, și ochii lui deschiși priveau dincolo de cameră. Fața îi era despicată în două de vîna de sînge care-i cursese din frunte.

— Calcă-n picioare, Douglas ! spuse vornicul. Mă duc chiar eu să fac fărîme aparatul ăsta de zgomot.

Trecu prin fața ferestrei și văzu că o ciupercă de fum pornită de la parterul casei învecinate se înălța lin spre el.

— Nu-i nevoie să călcați în picioare cu grijă, adăugă el, casa de-alături arde. Dați-i zor, asta-i important. N-o să rămînă nici o urmă, dar am să consemnez totul în raport.

Chipul lui Chick era negru. Sub corpul lui, băltoaca de sînge se coagula în formă de stea.

LX

NICOLAS trecu de penultima librărie pe care o incendiase puțin mai înainte Alise. Se întîlnise cu Colin plecat după lucru și aflase de deznădejdea nepoatei sale. Află imediat de moartea lui Partre, telefonînd la clubul lui, și porni pe urmele Alisei, voia s-o consoleze și să-i ridice moralul și s-o țină la el pînă ce avea să fie la fel de veselă ca mainainte. Zări casa lui Chick și din centrul vitrinei de la librarul de-alături ieși o flacără lungă și subțire, făcînd să sară-n țăndări sticla ca la o lovitură de ciocan. Remarcă, la intrare, mașina vornicului poliției și văzu că șoferul o deplasa puțin mai înainte ca să evite zona periculoasă, și mai observă și siluetele negre ale agenților polițiai. Pompiștii se iviră aproape imediat. Mașina lor opri în fața

librăriei cu un zgomot îngrozitor. Nicolas se și lupta cu broasca. Izbuti să spargă ușa cu lovituri de picioare și se năpusti înăuntru. Totul ardea în fundul magazinului. Trupul librarului zăcea întins cu picioarele în flăcări, cu inima lîngă el, și Nicolas văzu pe jos smulgătorul de inimi al lui Chick. Focul țîșnea în sfere roșii mari și-n limbi ascuțite care străpungeau dintr-o singură izbitură zidurile groase ale prăvăliei și Nicolas se azvîrli la pămînt ca să nu-l atingă, și-n clipa aceea simți, pe deasupra, violenta deplasare de aer stîrnită de jetul extinctor de la aparatele Pompiștilor. Mugetul focului se înteți în vreme ce jetul îl ataca la bază. Cărțile ardeau pîrîind ; foile își luau zborul fîlfîind și treceau peste capul lui Nicolas în sens invers față de jet, și abia mai respira, de-atîta vuiet și flăcări. Nădăjduia ca Alise să nu fi rămas în foc, nu vedea însă nici o ușă pe unde ar fi putut scăpa, și focul se zbătea încolțit de Pompiști și păru a se ridica iute, eliberînd zona interioară care părea că e pe cale de-a se stinge. În mijlocul mormanelor de cenușă murdară stăruia o lumină strălucitoare, mai strălucitoare ca flăcările.

Fumul dispăru foarte repede, aspirat către etajul de deasupra. Cărțile se stinseră, dar tavanul ardea mai intens ca oricînd. Lîngă podea, rămăsese doar lumina aceea.

Mînjit de cenușă, cu părul ars, abia respirînd, Nicolas se tîrî spre lumină. Auzea cizmele Pompiștilor care se agitau. Sub o grindă de fier răsucită zări orbitoarea lînă blondă. Flăcările n-o putuseră mistui, căci era mai scăpărătoare ca ele. O vîrî în buzunarul interior și ieși.

Pășea nesigur. La plecare, Pompiștii îl urmăriră cu privirea. Focul se dezlănțuise la etajele superioare și se pregăteau să izoleze blocul pentru a-l lăsa să ardă, fiindcă nu le mai rămăsese picătură de lichid extinctor.

Nicolas mergea de-a lungul trotuarului. Mîna lui dreaptă, pe piept, mîngîia cosița Alisei. Auzi zgomotul mașinii cu vornicul poliției, care-l depăși. La spate, recunoscu combinezonul roșu al vornicului. Cînd își desfăcea un pic reverul de la haină se pomenea scăldat tot în soare. Doar ochii îi rămîneau în umbră.

LXI

COLIN zărea cel de-al treizecilea stîlp. Mergea, din zori, prin pivnița Rezervei de Aur. Îndeletnicirea lui îi cerea să strige cînd vedea oameni veniți să fure aurul. Pivnița era foarte mare. Trebuia o zi de mers repede ca să-i dai ocol. În mijloc se afla camera blindată în care aurul se cocea lent într-o atmosferă de gaze mortifere. Meseria era foarte bănoasă dacă ajungeai să faci turul în decursul unei zile. Colin nu se simțea prea în formă și era prea beznă în pivniță. Fără să vrea, arunca din cînd în cînd cîte o privire îndărăt și întîrzia față de orar și nu vedea, în urmă, decît punctul minuscul al ultimei lămpi, iar în față, lampa următoare care creștea treptat.

Hoții de aur nu veneau în fiecare zi, trebuia însă, oricum, să treci pe la punctul de control în timpul prevăzut, în caz contrar ți se reținea din leafă. Trebuia respectat orarul ca să fii gata să strigi cînd treceau hoții. Erau oameni cu tabieturi.

Îl supăra piciorul drept. Pivnița, construită dintr-o piatră artificială dură, avea solul zgrunțuros și accidentat. Zori puțin, după ce trecu de cea de-a opta linie albă, ca s-ajungă la al treizecilea stîlp în timpul dorit. Începu să cînte în gura mare ca să-și țină de urît în timpul marșului, dar conteni, căci ecourile îi întorceau cuvinte stîlcite și amenințătoare și cîntau o melodie opusă celei pe care-o cînta el.

Îl dureau picioarele, mergea, fără o clipă de răgaz, și trecu de cel de-al treizecilea stîlp. Se întoarse mașinal, părîndu-i-se că vede ceva în urmă. Pierdu încă cinci secunde și mai făcu cîțiva pași grăbiți ca să le recupereze.

LXII

NU SE MAI putea intra în sufragerie. Tavanul aproape atingea podeaua de care-l legau excrescențele semivegetale, semiminerale ce creșteau în întunericul umed. Ușa dinspre culoar nu se mai deschidea. Mai rămăsese doar o trecere strîmtă din antreu pînă-n cameră la Chloé. Isis intră prima, după ea venea Nicolas. Avea aerul buimac. Ceva îi umfla buzunarul interior de la haină și, din cînd în cînd, își ducea mîna la piept.

Isis, înainte de-a intra în cameră, privi către pat. Chloé era tot împresurată de flori. Mîinile, alungite pe învelitoare, abia îi țineau o imensă orhidee albă care părea bej alături de pielea ei străvezie. Ochii îi erau deschiși și făcu o vagă mișcare cînd o văzu pe Isis așezîndu-se lîngă ea. Nicolas o zări pe Chloé și întoarse capul. Ar fi vrut să-i zîmbească. Se apropie de ea și-o mîngîie pe mînă. Stătu și el jos și Chloé închise încetișor ochii și-i redeschise. Părea bucuroasă că-i vede.

— Dormeai ? o întrebă Isis în șoaptă.

Chloé spuse nu din ochi. Căută cu degetele ei descărnate mîna lui Isis. Sub cealaltă mînă ascundea șoricelul căruia-i văzură scînteind ochii negri și vioi și care o porni cu pași mărunți pe pat ca să ajungă lîngă Nicolas. Acesta-l ridică delicat și-l sărută pe botișorul lucios și șoricelul se întoarse lîngă Chloé. Florile se-nfiorau în jurul patului, nu rezistau mult timp, și Chloé se simțea tot mai slabă cu fiecare ceas.

— Unde-i Colin ? întrebă Isis.

— La lucru..., spuse Chloé într-o suflare.

— Nu vorbi, spuse Isis. O să te întreb altfel.

Își apropie capul frumos și brun de cel al Chloei și-o sărută cu precauție.

— Lucrează la bancă ? spuse ea.

Pleoapele Chloei se închiseră.

Și se auziră pași în antreu. Colin apăru în ușă. Aducea flori proaspete, dar nu mai avea de lucru. Oamenii trecuseră prea devreme, nu mai putea să

meargă. Cum își dăduse toată osteneala, aducea ceva bani, florile acelea.

Chloé părea mai liniștită, acum aproape surîdea, și Colin veni aproape de tot, lîngă ea. O iubea prea mult pentru cîtă putere îi mai rămăsese acum, și-abia o atingea de teamă să n-o fărîme de tot. Cu bietele-i mîini, și mai prăpădite de muncă, îi netezi pletele întunecate.

Erau laolaltă Nicolas, Colin, Isis și Chloé. Pe Nicolas îl podidi plînsul fiindcă Chick și Alise n-aveau să mai vină niciodată, iar Chloé era atît de rău bolnavă.

LXIII

ADMINISTRAȚIA îi dădea bani mulți lui Colin, dar era prea tîrziu. Acum trebuia să urce la oameni feluriți, în fiecare zi. I se înmîna o listă și vestea nenorocirile cu o zi înainte ca ele să se întîmple.

În fiecare zi se ducea în cartierele populate sau în cartierele luxoase. Urca o sumedenie de trepte. Era foarte rău primit. I se aruncau în cap obiecte grele și jignitoare și cuvinte tari și ascuțite, și era dat afară. În schimb, primea bani și erau mulțumiți de el. Avea să-și păstreze slujba asta. Singurul lucru pe care-l putea face era tocmai asta, să facă să-l dea lumea afară.

Oboseala îl chinuia, îi înțepenea genunchiul, îi scofîlcea obrazul. Ochii lui nu mai vedeau decît hidoșeniile oamenilor. Vestea într-una nenorocirile apropiate. Era într-una izgonit cu lovituri, țipete, lacrimi, înjurături.

Urcă cele două trepte, merse de-a lungul culoarului și ciocăni, dîndu-se imediat un pas îndărăt. Cînd oamenii îi vedeau șapca neagră, știau și îl brutalizau, Colin însă nu trebuia să spună nimic, era plătit pentru munca asta. Ușa se deschise. Prevesti și plecă. O bucată grea de lemn îl atinse-n spinare.

Căută pe listă numele următor și văzu că-i al lui. Atunci își aruncă șapca și-o apucă pe stradă și inima îi era de plumb, fiindcă știa că a doua zi Chloé avea să moară.

LXIV

MONAHUL stătea de vorbă cu Șvițelul și Colin aștepta sfîrșitul taifasului, apoi se apropie. Nu mai vedea unde calcă și la fiecare pas se poticnea. În ochi îi stăruia Chloé, pe patul lor nupțial, mată, cu părul ei întunecat și nasul drept, cu fruntea ușor boltită, cu ovalul rotunjit și suav al chipului ei și cu pleoapele închise care o izgoniseră din lume.

— Veniți pentru înmormîntare ? spuse Monahul.

— A murit Chloé, spuse Colin.

Îl auzi pe Colin rostind „A murit Chloé“ și nu-l crezu.

— Știu, spuse Monahul. Ce sumă doriți să investiți ? Doriți, desigur, o ceremonie frumoasă ?

— Da, spuse Colin.

— Pot să vă asigur ceva foarte șic cam la vreo două mii de dublezoni, spuse Monahul. Am și mai scump...

— N-am decît douăzeci de dublezoni, spuse Colin. Poate aș mai face rost de treizeci sau patruzeci, dar nu imediat.

Monahul trase aer în piept și-i dădu drumul cu o mină dezgustată.

— Atunci îți trebuie o ceremonie de om sărac.

— Sînt sărac..., spuse Colin... Și Chloé a murit...

— Da, spuse Monahul. Dar trebuie să te aranjezi întotdeauna să mori în așa fel, încît să ai cu ce te îngropa cuviincios. N-ai nici măcar cinci sute de dublezoni ?

— Nu, spuse Colin... Aș putea ajunge pînă la o sută dacă ați accepta să vă plătesc în mai multe rînduri. Oare dumneavoastră vă dați seama ce-nseamnă să spui „A murit Chloé“ ?

— Uite ce, spuse Monahul, sînt obișnuit cu d-astea, așa că nu mă mai impresionează. Ar trebui să te sfătuiesc să i te adresezi lui Dumnezeu, mi-e teamă însă că pentru o sumă așa de mică ar fi contraindicat să-l deranjezi...

— O ! spuse Colin, n-am să-l deranjez. Nu cred să poată mare lucru, vedeți, de vreme ce a murit Chloé...

— Schimbă placa, spuse Monahul. Gîndește-te... la... habar n-am la ce, la orice... de exemplu...

— Cu o sută de dublezoni voi avea o ceremonie decentă ? spuse Colin.

— Nici cu gîndul nu vreau să mă opresc la soluția asta. Poți foarte bine urca pînă la o sută cincizeci.

— O să am nevoie de-o păsuire pînă să vi-i plătesc.

— Ai o slujbă... ai să-mi semnezi o hîrtiuță...

— Dacă vreți, spuse Colin.

— În aceste condiții, spuse Monahul, poate ajungi pînă la două sute și-i vei avea pe Țîrclovnic și pe Șvițel de partea dumitale, altminteri, cu o sută cincizeci, rămîn în tabăra adversă.

— Nu cred, spuse Colin. Cred că n-o să am multă vreme slujba asta.

— Atunci, să zicem o sută cincizeci, conchise Monahul. Regretabil, va fi o ceremonie cu adevărat infectă. Mă dezguști, prea te calicești...

— Vă rog să mă scuzați, spuse Colin.

— Hai să semnezi actele, spuse Monahul și-l împinse cu brutalitate.

Colin se izbi de un scaun. Monahul, scos din fire de zgomot, îl îmbrînci iar spre sacriscioabă și-l urmă bombănind.

LXV

CEI doi hamali îl găsiră pe Colin așteptîndu-i în antreu. Erau murdari din cap pînă-n picioare, fiindcă scara se degrada din ce în ce mai mult. Își

luaseră însă hainele vechi și nu se-aleseseră decît cu o sfîșietură. Prin găurile uniformelor li se vedeau perii roșii de pe picioarele murdare și noduroase și-l salutară pe Colin bătîndu-l pe burtă, așa cum se prevede în regulamentul înmormîntărilor sărăcăcioase.

Antreul semăna acum cu o galerie de pivniță. Își plecară capetele ca să ajungă în camera Chloei. Cei cu sicriul plecaseră. Chloé nu se mai zărea, ci doar o ladă neagră și veche, cu un număr de ordine și burdușită toată. O apucară și, folosind-o în chip de berbec, o azvîrliră pe fereastră. Morții nu erau coborîți manual decît de la cinci sute de dublezoni în sus.

— De-asta, își spuse Colin, e așa de burdușită lada, și plînse gîndindu-se ce lovită și stîlcită trebuia să fie Chloé.

Se gîndi că ea nu mai simțea nimic și plînse și mai deznădăjduit. Lada atinse caldarîmul bubuind și-i frînse piciorul unui copil care se juca alături. Îl împinseră lîngă trotuar și urcară lada în mașina pentru morți. Era un camion hodorogit, vopsit în roșu, pe care-l conducea unul din cei doi hamali.

Foarte puțină lume venea în urma camionului : Nicolas, Isis și Colin și doi-trei necunoscuți. Camionul mergea destul de repede. Fură siliți s-alerge ca să se țină după el. Șoferul lălăia cît îl ținea gura. Nu tăcea decît de la două sute cincizeci de dublezoni în sus.

În fața bisericii se opriră și lada neagră rămase acolo în timp ce ei intrau pentru ceremonie. Monahul, cu o mutră posacă, le întorcea spatele și

începu să se agite fără convingere. Colin stătea în picioare în fața altarului.

Ridică ochii : în fața lui, atîrnat de perete, era Isus pe cruce. Părea cam plictisit și Colin îl întrebă :

— De ce-a murit Chloé ?

— N-am nici o răspundere-n treaba asta, spuse Isus. Ce-ar fi să vorbim despre altceva...

— Dar cine poartă atunci răspunderea ? întrebă Colin.

Vorbeau foarte încet și ceilalți nu le auzeau conversația.

— Noi nu, în nici un caz, spuse Isus.

— Te invitasem la căsătoria mea, spuse Colin.

— A fost reușită, spuse Isus, am petrecut bine. De ce n-ai dat mai mulți bani de data asta ?

— Nu mai am, spuse Colin, și-apoi, de data asta nu mai e nunta mea.

— Da, spuse Isus.

Părea stingherit.

— E cu totul altceva, spuse Colin. De dată asta, a murit Chloé... Nu mă pot împăca de loc cu gîndul la lada aia neagră.

— Mmmmmm..., spuse Isus.

Privea altundeva și părea că se plictisește. Monahul învîrtea o hîrîitoare, zbierînd versuri latinești.

— De ce i-ați pricinuit moartea ? întrebă Colin.

— Oh ! spuse Isus. Nu mai stărui.

Își căută o poziție mai comodă în piroanele lui.

— Era așa de blîndă, spuse Colin. N-a făcut rău niciodată, nici cu gîndul, nici cu fapta.

— Asta n-are nici o legătură cu religia, mormăi Isus căscînd.

Scutură puţin din cap ca să-şi schimbe înclinarea cununii de spini.

— Nu văd ce v-am făcut, spuse Colin. Nu meritam aşa ceva.

Lăsă ochii-n jos. Isus nu răspunse. Colin ridică iar capul. Pieptul lui Isus se ridica uşor şi ritmic. Trăsăturile lui respirau calmul. I se închiseseră ochii şi Colin auzi ieşindu-i pe nări un tors uşor de satisfacţie, ca la o pisică sătulă. În timpul acesta, Monahul sălta de pe un picior pe altul şi sufla într-o ţeavă, şi ceremonia se isprăvise.

Monahul părăsi primul biserica şi se întoarse în sacriscioabă să-şi pună bocancii cu ţinte.

Colin, Isis şi Nicolas ieşiră şi aşteptară în spatele camionului.

Atunci, apărură Şviţelul şi Ţîrclovnicul, bogat înveşmîntaţi în culori deschise. Se-apucară să-l huiduie pe Colin şi dansară ca sălbaticii în jurul camionului. Colin îşi astupă urechile, dar n-avea ce să spună, semnase că acceptă înmormîntarea pentru săraci şi nici nu se clinti cînd îl atinse ploaia de pietre.

LXVI

MERSERĂ vreme îndelungată pe străzi. Oamenii nu-şi mai întorceau privirile după ei şi începea să se întunece. Cimitirul săracilor era foarte

departe. Camionul roşu înainta şi se hurduca prin hîrtoapele drumului, în vreme ce motorul lansa petarde pline de voioşie.

Colin nu mai auzea nimic, trăia în urmă şi uneori zîmbea, îşi aducea aminte totul. Nicolas şi Isis veneau după el. Din cînd în cînd, Isis îi atingea umărul lui Colin.

Drumul se opri şi camionul la fel, ajunseseră la apă. Hamalii dădură jos lada neagră. Colin venea pentru prima dată la cimitir ; acesta era aşezat pe o insulă de-o formă nehotărîtă, cu contururi des schimbătoare sub apăsarea apelor. Se întrezărea nedesluşit prin ceţuri. Camionul rămase pe mal ; la insulă se ajungea pe o lungă scîndură flexibilă şi cenuşie al cărei capăt îndepărtat se mistuia în negură. Hamalii se întrecură în înjurături scîrboase şi primul o porni pe scîndura lată doar cît să treacă un om. Lada neagră o ţineau cu nişte curele late din piele netăbăcită pe care şi le petrecuseră pe umeri şi în jurul gîtului, şi al doilea hamal începea să se sufoce, se făcea vînăt tot ; priveliştea asta, pe cenuşiul ceţii, era tare tristă. Urmă Colin ; Nicolas şi Isis porniră şi ei de-a lungul scîndurii ; primul hamal dădea anume din picioare ca s-o scuture şi s-o legene la dreapta şi la stînga. Pieri înghiţit de un abur care se scămoşa ca filamentele de zahăr în apa unui sirop. Paşii le răsunau pe scîndură în gamă coborîtoare şi, încetul cu încetul, ea se încovoie, se-apropiau de centru ; cînd ajunseră aici, scîndura atinse apa şi vălurele simetrice clipociră de-o parte şi de alta ; apa o acoperea aproape, era întunecată şi străvezie,

Colin se aplecă în dreapta, privi către fund, i se năzărea o formă albă care se clătina nelămurit în adîncuri ; Nicolas și Isis se opriră în spatele lui, stăteau parcă în picioare pe apă. Hamalii mergeau mai departe, a doua jumătate a drumului urca, iar după ce trecură de mijloc, valurile mărunte se potoliră și scîndura se dezlipi de apă cu un zgomot de sorbitură.

Hamalii o luară la fugă. Pocneau din picioare și mînerele lăzii negre răsunau izbindu-se de laturile ei. Ajunseră pe insulă înaintea lui Colin și-a prietenilor lui și-o apucară greoi pe cărăruia joasă mărginită de cele două părți de două garduri vii din tufe întunecate. Cărarea descria șerpuiri bizare, cu forme dezolate, și pămîntul era poros și sfărîmicios. Apoi se lărgi un pic. Frunzele tufelor băteau într-un cenușiu-palid și pe carnea lor catifelată nervurile se desenau cu aur. Copacii, lungi și mlădioși, se arcuiau dintr-o parte într-alta a drumului. Prin bolta astfel formată, lumina dădea naștere unui halo alb, lipsit de strălucire. Poteca se ramifică în mai multe direcții și hamalii o luară fără șovăire la dreapta. Colin, Isis și Nicolas se grăbeau să-i prindă din urmă. Nu se-auzea nici o vietate prin copaci. Doar frunze cenușii se desprindeau arare, căzînd greoaie la pămînt. O luară pe ramificările drumului. Hamalii dădeau cu picioarele în arbori și încălțările lor grele lăsau pe scoarța spongioasă contuzii vineții. Cimitirul era chiar în mijlocul insulei ; cățărîndu-te pe pietre, puteai întrezări, departe, dincolo de vîrfurile copacilor bolnăvicioși, spre celălalt țărm, cerul în-

tretăiat de dungi negre și pecetluit de zborul apăsător al stolurilor de alerioni peste cîmpurile de rocoină și mărar.

Hamalii se opriră la marginea unei gropi mari ; începură să legene coșciugul Chloei, cîntînd *A la salade*, și apăsară pe declanșator. Capacul se deschise și în groapă căzu ceva cu o bufnitură asurzitoare ; al doilea hamal se prăbuși pe jumătate sugrumat, deoarece cureaua nu i se desprinsese destul de repede de după gît. Colin și Nicolas sosiră în fugă. Isis se poticnea în spatele lor. Atunci, dindărătul unui gorgan, se iviră brusc Țîrclovnicul și Șvițelul, în salopete vechi, pline de ulei, și se-apucară să urle ca lupii, zvîrlind în groapă cu pămînt și cu pietre.

Colin căzuse în genunchi. Își luase capul în mîini, pietrele cădeau cu zgomot surd, Șvițelul, Țîrclovnicul și cei doi hamali se prinseră de mîini, traseră o horă în jurul gropii și apoi o luară brusc spre cărare și dispărură în șir de farandolă. Țîrclovnicul sufla într-o cromornă uriașă și sunetele dogite vibrau în văzduhul mort. Pămîntul se surpa încetul cu încetul și, după două-trei minute, trupul Chloei pierise cu desăvîrșire.

LXVII

ȘORICELUL sur cu mustățile negre făcu o ultimă sforțare și izbuti să treacă. În urma lui, dintr-o dată, tavanul atinse podeaua și lungi filamente

vermiforme dintr-o materie inertă țîșniră cu răsuciri lente prin interstițiile suturii. Șoricelul o rupse la fugă pe culoarul întunecos de la intrare ale cărui ziduri se apropiau unul de celălalt tremurînd de sfîrșeală, și reuși să se strecoare pe sub ușă. Ajunse pe scară, coborî ; pe trotuar, se opri. Șovăi o clipă, se orientă și o porni la drum în direcția cimitirului.

LXVIII

— ÎȚI spun drept, zise pisica, nu mă interesează cine știe cît.

— Rău faci, spuse șoricelul. Sînt încă tînăr, și-am fost bine hrănit pînă-n ultima clipă.

— Și eu sînt bine hrănită, spuse pisica, și n-am de loc chef să mă sinucid, așa că vezi de ce mi se pare nefiresc.

— Asta fiindcă nu l-ai văzut, spuse șoricelul.

— Ce face ? întrebă pisica.

Nu era prea doritoare să afle. Era cald și firele din blană îi erau toate perfect elastice.

— Stă pe malul apei, spuse șoricelul, așteaptă și, la o anumită oră, se duce pe scîndură și se oprește la mijlocul ei. Vede ceva.

— Nu poate să vadă mare lucru, spuse pisica. Cine știe, vreun nufăr.

— Da, spuse șoricelul, așteaptă să iasă la suprafață ca să-l ucidă.

— E-o tîmpenie, spuse pisica. Nu prezintă nici un interes.

— După trecerea orei, continuă șoricelul, se-ntoarce la mal și privește fotografia.

— Nu mănîncă niciodată ? întrebă pisica.

— Nu, spuse șoricelul, și slăbește din ce în ce și nu pot să-ndur asta. Într-o bună zi, are să facă un pas greșit tot mergînd pe scîndura aceea lungă.

— Și ce te doare pe tine ? întrebă pisica. Atunci e nefericit ?

— Nu e nefericit, spuse șoricelul, e îndurerat. Și asta nu pot s-o-ndur. Și pe urmă are să cadă-n apă, se-apleacă prea mult.

— Atunci, dacă așa stau lucrurile, îți fac cu plăcere serviciul ăsta, dar nu știu de ce spun „dacă așa stau lucrurile", fiindcă nu pricep o iotă.

— Ce bună ești, spuse șoricelul.

— Bagă-ți capul în botul meu, spuse pisica, și așteaptă.

— O să dureze mult ? întrebă șoricelul.

— Pînă mă calcă cineva pe coadă, spuse pisica ; îmi trebuie un reflex rapid. Dar o s-o las s-atîrne, nu-ți fie frică.

Șoricelul depărtă fălcile pisicii și-și vîrî capul între dinții ascuțiți. Și-l retrase aproape imediat.

— Ia spune-mi, întrebă el, ai mîncat rechin azi dimineață ?

— Ascultă, spuse pisica, dacă nu-ți place, poți să-ți vezi de drum. Toată chestia asta mă calcă pe nervi. O să te descurci singur.

Părea supărată.

— Nu te simţi jignită, spuse şoricelul.

Îşi închise ochişorii negri şi-şi puse capul la loc în poziţia cuvenită. Pisica îşi aşeză cu precauţie caninii oţeliţi pe grumazul molcuţ şi sur. Mustăţile negre ale şoricelului se împleteau cu ale ei. Îşi întinse coada stufoasă şi-o lăsă lungită pe trotuar.

Veneau cîntînd douăsprezece fetiţe oarbe de la orfelinatul Iulian Apostolicul.

Memphis, 8 martie 1946
Davenport, 10 martie 1946

CUPRINS

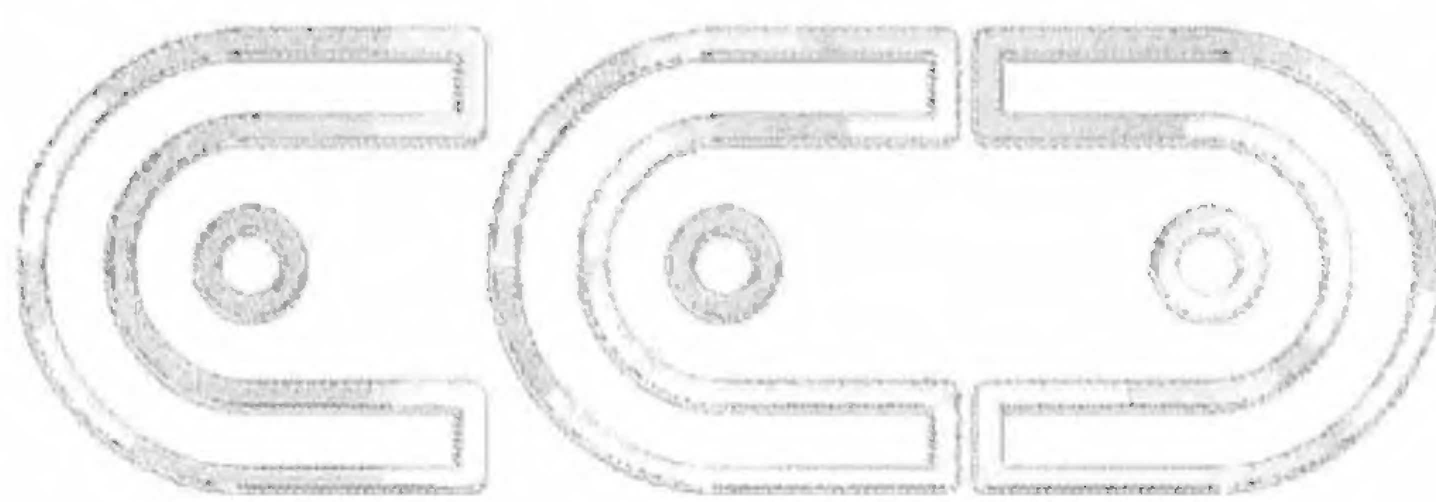

TIPARUL EXECUTAT DE:

ÎNTREPRINDEREA POLIGRAFICĂ „13 DECEMBRIE 1918"

Coli tipar: 8; comanda nr. 2805

Scanare și prelucrare digitală

de

Anonim

și

CAT Graur

Antwerpen

2023

